

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 20 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 9 korona. Egy hónapra 6 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztési munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 732. Kiadóhivatal 708.

A bírák előtt.

Budapest, április 27.

Minden más szenzáció elpihen. Egy nagy pör játszódik le drámai jelenetekben a budapesti bíróság előtt. Világraszóló érdekességü. Ha akár Londonban, Párisban, Berlinben, Rómában, akár New-Yorkban, Madridban, Konstantinápolyban lenne a tárgyalás színhelye, mindenüvé odafordulna a mi figyelmünk épügy, mint más országok jogismerő és igazságkereső publikumáé.

Egy ifju, erősen hadakozó, nyugtalan képviselő, aki fanatikusan keresi az igazságot és közben mindig előidéz a botrányt, Lengyel Zoltán, aki valamikor egy és ugyanazon ellenzéki táborban együttmunkálkodott s most megint együtt van vele, a nyilvánosság előtt megvádolta egykori küzdőtársát és mostani ellenzéki bajtársát, Polónyi Gézát, aki a Lengyel Zoltán támadásai idejében diszes polczon állott: Magyarország igazságügyminisztere volt. A vádak, amiket ellene emelt, olyan súlyosak voltak, hogy a kabinet határozata folytán a miniszternek az esküdtbírósághoz és a királyi törvényszékhez kellett fordulnia és ezért a helyzetbeli különbségek megszüntetése érdekében miniszteri állásáról le kellett mondania. A törvényszék elnöke ma már a kihallgatás rendjén „ügyvéd urnak” szólította a volt igazságügyminisztert és megintette, hogy ha kérdéseiben meg feleleteiben a tárgytól eltért. Csak úgy, amiképen a vádlott Lengyel Zoltán sem kapott különösebb czimeket és ő is csak „ügyvéd ur” lett volna, ha egy fokkal lejjebb (vagy feljebb) „vádlott” nem volna. A közönség előtt eként szemléltetődik, hogy ami elmúlt, az elmúlt, vádló és vádlott állanak egymással szemben és itt nincsenek se szerzett érdemek, nincs a külső látzatnak semminemű hatása, hanem a polgárokból alakult bíróságnak csak az igazság kutatásába szabad elmerülnie, emberek cselekvéseit a tudomásukra jutó tények alapján igaz emberi meggyőződésük szerint bírálni. Az egyik a maga polgári becsületét keresi, a másik cselekvésének erkölcsi indokait és anyagi támasztékait akarja a bizonyítás által bemutatni.

A perspektiva izgató látványokkal változatos. A színen jelentkező férfiak elő-

adásaikkal kortörténetet illusztrálnak. A panaszos, aki az esküdtek elé vitte a dert, korának egyik leghíresebb ügyvédje, a fővárosnál befolyásos bizottsági tag, eszével, tudásával és furfangjával valamennyi szereplésekor kitünő, a politikai életben kormányokat buktatott, a magánéletben nagy vagyont gyűjtött s a mikor végre miniszter lett, e hivatala kötelességeinek teljesítéséhez olyan buzgalommal látott, hogy bírák és ügyvédek általában sokat vártak tőle s azt vallották, hogy az igazságszolgáltatás reformjai most már nem fognak késni. Multját azonban mindig felhánytorgatták, keresetét bíralták nemcsak akik irigyelték s nemcsak akik képtelenségnek tartották az arisztokratikus Magyarországon, hogy miniszter lehessen egy ember, aki még kezdő ügyvéd korában is maga puczolta a cipőjét. Ellenségei voltak bőven. S csak alkalom kellett, hogy előlépjének. Az alkalom jelentkezett azáltal, hogy Polónyi igazságügyminiszter korában sem hagyott békét a városi ügyeknek és ezért a városnál régebbi gyanusnak látszó közbenjárásait kipattantották, nyilvánosság elé vitték, majd visszavonták. Ezeket a vádakat magáévá tette Lengyel Zoltán szintén a nyilvánosság előtt, sőt néhány mással is megtoldva, bizonyításra vállalkozott. S megjelennek a színen tanúk gyanánt beidézve férfiak, akik együtt intézték az ország sorsát a megvádolt miniszterrel. Más tanúk, akik a főváros anyagi és erkölcsi dolgaiban ültek vele együtt tanácsot. Exczellenziás urak, függetlenek, hatalmas vagyont érő birtokok tulajdonosai és pénzemberek, akiktől milliós vállalatok sorsa függ. És az egyiknél nem számít, ha adni kell, a borraivaló, a másíknál nem számít a provízió, ami kijár nálunk mindenkinek, aki üzleti érdekeket elősegít.

Közérdeket szolgált-e Lengyel Zoltán, amikor a vélt igazsággal, avagy csak sejtelmekkel, hallomásokra és olvasmányokra támaszkodva, esetleg azonban bizonyítékok birtokában vádló gyanánt fellépett és Magyarországról olyan korpépet festett, melyben az igazság legfőbb öre elvetemült zsaroló és piszkoskezü panamista gyanánt szerepel? E kérdésre a feleletet a bizonyítás anyaga fogja megadni. Ha mindent rá tudnak bizonyítani Polónyira, amit Lengyel vádiratában állított, akkor az esküdtszék

felmenti a vádlottat és Lengyel Zoltán, mint érdemes purifikátor hagyja el a törvényszék helyiségét, míg a becsületet kereső panaszos mindent elveszit. Ha ellenben nem tud bizonyítani, akkor a rágalmazásban bünösnek bélyegzik meg Lengyel Zoltánt. Nem egy egyénnek, egy családnak megrontása, meghurczolása, nem csupán ennyi, hanem a világ előtt az ország közéletének a kompromittálása lenne eként az ő büne.

E tételekből látszik, hogy mily nagy feladat nehezedik az esküdtekre, valamint a tárgyalást vezető elnökre, az ügyészre és a védőkre egyaránt.

Már az első napon egy szomorú családi dráma megrázó momentumai tárultak fel. Egy gyenge öreg ember tragédiáját idézték, amiképen élete utolsó éveit gyötrelmessé tette a dús gazdag gróf Nákó Kálmánnak egy könnyelmű viszonya, ami neki egy fél milliójába került, de ami miatt még halála után is egyezségeket kellett csinálni és ezekben az egyezés csinalásokban résztvett Polónyi Géza. A szentimentalizmus is megszólal olykor és a romantika, akár bakonyi regényesség, akár a detektiv-regények szenzációja beleszól a bonyodalmakba.

Ki igazodik el kellő tisztánlátással az ilyenekben és hasonlóknak? A feleket nem kell féltetni. Polónyit se kell féltetni, hogy a maga eljárását mindig tisztázni igyekszik, de Lengyel és védőjét Vázsonyit szintén nem, hogy a mibe csak tudják, bemártják. Látni az első naptól, hogy az elnöknek legtöbb dolga azzal van, hogy hol az egyiket, hol a másikat visszaterelje a tárgyilagosság határai mögé.

Egyelőre nem is lehet most egyebet tenni, mint a tárgyalásokon hallott valóságokra rámutatni és nemcsak méltánytalanság, de egyenesen kegyellenség volna akár egyik, akár a másik részre hajlítani a hangulatot. És nem is kívánhatunk mást, mint azt, hogy a mennyire lehetséges, a szenzációkból ne csináljanak még többet és még nagyobbakat, hanem a tárgyilagosság adatokkal tétessék lehetővé az igazságszolgáltatás, ami nem lehet egyének érdeke, se politikai érdek, hanem mindig — közérdek.

Bede Jób.

A soproni nyelvrendelet.

Budapest, április 27.

Holnapután, szerdán, az országgyűlés második ülését nyitják meg. Jó alkalom ez arra, hogy némely kopásnak indult igazság fölleveníttessék és hogy némely likacsos emlékezőtehetségű embernek egy s más eszébe juttassunk. A soproni nyelvkérdés pompás devize lehet ennek a néhány figyelmeztető sornak; mert ez a kérdés ama bizonyos csöpp vizként fogható föl, melyben ez az egész mai politikai helyzet tenger minden sajátossága föllelhető.

Máskor az ilyen kérdés olyan nyilatkozat után, mint amilyent gróf Andrássy Gyula belügyminiszter ebben az ügyben tett, végképen lemosódott volna az érdeklődés színéről. Ma azonban még itt van; s többé-kevésbé ügyes mesteremberek azon iparkodnak, hogy ott is maradjon és lehetőleg még élesebb színekben szikrázzon. Ennek oka néhány politikai vérmérsékletében és naiv népszerűsége való számításában rejlik. Ezek az urak a szerénység köntösében húzódtak meg, míg ország sorsát intéző kérdések vártak megoldásra. Akkora problémák voltak ezek, hogyha csak egyetlen porczikájukat jobbra vagy balra fordították volna, ez a nemzet életében semmi esetre sem maradt volna nyom nélkül. Hogy miért kísérték őket akkor összeszorított ajakkal és méla tekintettel az események folyását és torlódását: ne kussassa senki, mert tulságosan érzékeny hurokat találna megpendíteni.

Ők tehát némák voltak akkor; de most, mikor egy belügyi, s semmi esetre sem elsőrendű belügyi kérdés vetődött föl, rögtön körülhordozzák a véres kardot és talpra szállítanak minden keresztény lelket. Hiszen lehetne ezt a magatartást ebből a szögből is szemlélni: föl-tételezhető-e Andrássy Gyulától, hogy a magyar nemzeti állam szuverénitásától egy szalmaszálnyt is le enged törni; föl-tételezhető-e ilyesmi róla, kinek ugyszólván egész élete éppen ennek a szuverénitásnak megépítésében telt el? De e pillanatban csak általános politikai szempontból vizsgálendő ez az eljárásuk, mely végső eredményében a koalíció egységének megbontására tör. Észszerű-e, politikai-e, hazafias-e a koalícióra éppen ebből a zugból támadni?

Elvégre a koalíció nem az a szentes szent valami, mire soha semmi körülmények között még pillantani sem szabad. De ha már hozzányulnak, történnék az meg úgy általános, az ország sorsát jobbra fordítani képes kérdések fölvetése alkalmával. Ha nem csalódunk, a most dühösködő urak részt vettek a kvóta fölemelésében, a kiegyezés megkötésében, a közös ujonczok megszavazásában és még néhány olyan ügy nyélbe ütésében, mely az ország függetlenségét és zsebet nagyon mélyen érdekelte. Hallgattak akkor, holott valamilyen kemény akció talán akkora szolgálatot tehetett volna az országnak, mint a milyent a koalíció nem tett. De most beszélnek? most mernek a koalícióba éket verni? most, mikor a koalícióra nagyobb szükség van, mint valaha; s éppen olyan á-proposból, mely máskor észrevétlenül

siklott volna tova a politika vizein? Ezt az észjárást józan ember föl nem foghatja.

Bánffy Dezső még érthető. Bánffy egyszer rettenetesen elszámította magát és hogy ezt a számítási hibát valahogy helyreüsse, szüksége van arra, hogy ismét olyan légyen a szituáció, mint mikor a hibát elkövette: zavaros, kétséges, bizonytalan. Ő tehát ide vágyik. Milyen eszközök árán? Politikában nem mindenki szokta az eszközök nyelét megnézni és a volt miniszterelnök ezek közé tartozik. Valami elképzelhetetlen makacs-sággal ragadja meg éppen a legjelentéktelenebb incidenseket, hogy a koalíció és a kormány lába közé kölönczként odavethesse. Asoproni nyelvkérdés elintézt voltát talán semmi sem bizonyítja jobban, mint hogy Bánffy rátette a balkezét, magához húzta és interpellációt faragott belőle. De, ismételjük, Bánffy még érthető; szegény haragszik, mert néhány nappal előbb lépett ki a koalícióból, mint kellett volna s ezért most azt szeretné, ha koalíció egyáltalában nem lenne.

Azok azonban, kik az ország sorsáért komolyan aggódnak, tudják, hogy a koalícióra most a nemzetnek van szüksége s aki ma a koalíció ellen tör, a nemzet akarata ellen tör. Nem Kossuthról, Wekerléről vagy Andrássyról van szó. Ha lehetne ezt a paradoksont használni, azt mondanók, hogy a nemzet ezeket a politikusokat egyenként nem ismeri. Bizalmát a nemzet annak a kormánynak adta, melynek tagjai Kossuth, Wekerle, Andrássy s melynek parlamenti támasztéka az egységes koalíció egy bizonyos program megvalósítására. Ebből a marsrutából betűt sem lehet kitérűlni, ha csak az ország kifejezett akaratának nem akar valaki fittyet hányni. A koalíciónak tehát így kell maradnia, a hogyan azt a nép megkonstruálta; természetesen a koalíciós kormánnyal sincsen másképen; mai összetételében kell elmennie az utolsó állomásig. Ennél fogva nemcsak inpolitikus, de egyenesen nemzetellenes a koalíció sorainak megbontására ma törekedni. Az pedig, hogy éppen a koalíció körén belül áskálódnak a koalíció ellen és olyan kérdés fölvetésével, mely tulajdonképen nem is kérdés: ez olyan eljárás, melyet eléggé kemény szóval illetni nem lehet.

Jusson eszükbe ezeknek az uraknak, amita magunk részéről nem győztünk eléggé hangsúlyozni, hogy ki nemzette a koalíciót és milyen rendeltetést szánt neki.

A függetlenségi és 48-as párt klubjában ma este igen mozgalmas volt az élet. A nagy számban összegyűlt párttagok előbb Günther Antal igazságügyminiszter körül vitakoztak a Polónyi-Lengyel-pörről, miközben többen meg is interpellálták az igazságügyminisztert, hogy miért vezeti Zsitvay Leó törvényszéki elnök Polónyi-ellenesen a tárgyalást. Günther Antal kijelentette, hogy neki nincsen módjában befolyani a tárgyalás vezetésére és hogy mindenkinek meg kell győződve lennie arról, hogy a törvényszék élnöke föltétlenül pártatlanul vezeti a tárgyalást.

E körül folyt a vita, amikor hét óra után föllátogatott a pártkörbe gróf Andrássy Gyula belügyminiszter is. A belügyminiszter

megjelenése alkalmat adott arra, hogy a képviselők visszatérjenek a soproni nyelvrendelet ügyére, amely fölött ezután hosszabb eszmecsere indult meg. A képviselők közül többen kifejezést adtak az ismeretes belügyminiszteri döntés fölötti aggodalmuknak, a miért is gróf Andrássy Gyula megragadta az alkalmat, hogy álláspontjának korrektségét újból megvilágítsa.

Rámutatott arra, hogy Sopronban van olyan szabályrendelet, amelynek alapján a tisztviselők kötelesek, ha kívánják, a referátumot németül megismételni. Ilyen szabályrendelet másutt nincsen, de ott, ahol van, azt respektálni kell. Különben is az ő döntését jogilag talán lehet kifogásolni, de politikai szempontból semmi esetre sem. A magyarországi németiség mindig példás volt hazafisága miatt és valóban nincsen semmi ok arra, hogy a hazafias érzelmű németeket elriaszsszuk magunktól. Erről a konkrét esetről van szó, amely semmiképpen sem alkalmazható a többi nemzetiségekre, nevezetesen nem az oláhokra. A hazaellenes agitációval szemben mindig a legerélyesebben fog eljárni. Arra a hírre, hogy báró Bánffy Dezső a képviselőházban interpellálni készül ebben az ügyben gróf Andrássy Gyula nyomatékosan utalt arra, hogy báró Bánffy Dezsőnek nagyon kevés joga van a bírálatra. Ő éppen nem bizonyította be akkor, amikor felelősségteljes állásban volt, hogy tud valamit csinálni, most, hogy felelőtlenül kritizálhat, igazán fölösleges olyan tanácsokat adnia, amelyeket ő nem tartott érdemesnek a követésre. Az ő belügyminisztersége alatt nőttek meg az „Astra” szárnyai, ő erősítette meg alapszabályait is és végül ő alatta kaptak kegyelmet a memorandum-pör elítélt hősei is.

A párt tagjaira igen nagy benyomást tettek gróf Andrássy Gyula kijelentései, amelyekről mindenki érezte, hogy a kiváló államférfi hazafias gondolkodásának legközvetlenebb megnyilatkozásai. És általános konstataciók, hogy a belügyminiszternek teljesen sikerült a pártot cselekedetének helyes és korrekt voltáról meggyőznie. Gróf Andrássy Gyula ezután még egy óránál tovább időzött a pártkörben, állandóan eszmecsere folytatva a jelenvolt képviselőkkel.

Budapest, április 27.

A horvát bán a királynál. Báró Rauch Pál horvát bán tegnap délután a három órai gyorsvonattal Bécsbe utazott, ahol a király ma délelőtt magánkihallgatáson fogadta a bánat. A kihallgatás egy óráig tartott. A bán jelentésében kiterjeszkedett úgy a horvátországi általános helyzetre, mint egyes folyó ügyekre. A kihallgatás után a bán meglátogatta a magyar minisztériumban Vértessy államtitkárt, innen a kabinetirodába hajtatott, majd pedig báró Aehrenthal külügyminisztert látogatta meg. Azok a kivételes rendszabályok, amelyekről a bán előterjesztést tett a királynak is, most már legrövidebb idő alatt életbe fognak lépni.

Zágrábban tegnap a Starcevic-csoport röpiratot bocsátott ki, amelyben azt fejtegeti, hogy frakciójuk nem a pártból, hanem csak a klubból lépett ki. Ennek a töredéknek élnöke Starcevic Lukács, titkára Persics Iván, pénztárosa pedig dr. Pavelics Antal. Ma megjelenek ennek a csoportnak hivatalos lapja, a „Hrvatska Sloboda” is, amelynek Persics Iván a szerkesztője. Ugy látszik, hogy a három töredék közül a Frank-csoport lesz a legerősebb, mert a zágrabi polgárság, diákság és munkásság hű marad Frank zászlajához. Tegnap gyűlést is tartottak Zágrábban, ahol elhatározták, hogy továbbra is Frank oldalán küzdenek. Ezenkívül a vidékről is számos üdvözlő távirat érkezett Frankhoz, amelyekben biztosítják, hogy továbbra is kitartanak mellette.

Ke
Pa
48-as
Feren
az új
lasztás
Az
tekezte
Bá
Mint é
terpellá
Gyula
lyólag.
Az
rén y i
pénzüg
15 perc
tak, ho
gos bel
teszi le
püspök
Az
függetl
lést tar
gye füg
A
sitónk
gy tud
niszteri
állapodá
söt máj
akkor f
emelés
léig, va
Füg
tozzák:
gyűlésé
nőkölt,
a tiszt
alatt a
való
mentné
családol
hoz ieli
tását F
Szerén
zottság
elnökök
sek Gé
Bélat v
Halász
Az
utakról
niszteri
törvény
fogalko
terjedel
és küllő
gában f
A törvé
terjeszt
végigtá
Öss
hatóság
összees
volna a
kálatait
nitók á
tak és
összees
tatott ö
ságok a
zsákban
készek
kosság.
Per
rális pá
ségek r
Minthog
nyegető
fogja n
szolidar
beterjes

Pártértekezletek. A függetlenségi és 48-as párt holnap délután hat órakor Kossuth Ferencz elnöklete alatt értekezletet tart, amelyen az új ülészek megnyitása alkalmával szükséges választásokra vonatkozólag citik meg a jelöléseket.

Az alkotmánypárt szintén tart holnap értekezletet, azután pedig pártvacsorát rendez.

Bánffy interpellációja. A „Pol. Ért.” jelenti: Mint értesülünk, báró Bánffy Dezső szerdán interpellációt szándékozik intézni gróf Andrássy Gyula belügyminiszterhez a soproni ügyből kifolyólag.

Az államtitkárok titkos tanácsosf esküje. Sztéryenyi József kereskedelmi és Popovics Sándor pénzügyminiszteri államtitkár ma délután az 5 óra 15 perckor induló bécsi gyorsvonattal Bécsbe utaztak, hogy holnap letegyék a király kezébe a valóságos belső titkos tanácsosf esküt. Ugyancsak holnap teszi le ezt az esküt Bogdánovics Luczián püspök is, aki szintén ma utazott Bécsbe.

Az önálló nemzeti bank. A hátszobdromegyei függetlenségi párt május 17-én Zomborban nagygyűlést tart az önálló bank mellett, amelyen a vármegye függetlenségi képviselői is részvesznek.

A katonatiszti fizetések felemelése. Bécsi tudósítónk jelenti, hogy az osztrák politikai körökben úgy tudják, hogy az április 30-án tartandó közös miniszteri tanácskozáson még nem lesz végleges megállapodás a tisztifizetések emelésének kérdésében, sőt május közepé előtt nem is várható döntés. Csak akkor fog eldőlni az a kérdés is, vajon a fizetésemelés visszaható erővel bírjon-e ez év július elsejéig, vagy pedig pótlékokkal keressenek megoldást.

Függetlenségi pártgyűlés. Brassóból táviratozzák: A brassói magyar választók tegnapi közgyűlésén, melyen Zakariás János képviselő elnököt, kimondták, hogy a nemzeti bank létesítését, a tisztifizetésemelés megtagadását és az átmenet alatt a választói jognak a magyar nyelv tudásához való kötését kérelmezik a kormánytól és a parlamenttől. Elhatározták még, hogy a többgyermekű családok állami támogatása érdekében a kormányhoz feliratot intéznek. A második meggyezetem felállítását Brassóban kérik felállítani. Végül a gyűlés Sztéryenyi államtitkárt üdvözölte. A végrehajtóbizottság elnökévé újra Zakariás János képviselőt, al-elnökké Papp Ferenczet, Farnos Lászlót, dr. Tutesk Gézárt és Halász Gyulát, jegyzőnek dr. Szele Bélát választotta meg. A közgyűlés a kormányt Halász Gyula indítványára bizalmat szavazott.

Az új vicinális törvény. A helyi érdekű vasutakról szóló törvényjavaslat a kereskedelmi minisztériumban elkészült. Ezidőszent már csak a törvényjavaslat indoklásával és szövegezésével foglalkoznak. A törvényjavaslat és indoklása igen terjedelmes lesz. Két kötetből fog állni, mely a bel- és külföldre vonatkozó összes idevágó anyagot magában foglalja. Ez évi május hónapban már közreadják. A törvényjavaslatot, mielőtt a képviselőházhoz beterjesztenék, egy szaktanácskozáson fogják végigtárgyalni.

KÜLFÖLD.

Összeesküvés a szandzsák-vasut ellen. A török hatóságok a novibazári szandzsákban messzeszétágazó összeesküvésnek jöttek a nyomára, melynek az lett volna a célja, hogy a szandzsák-vasut építési munkálatait megghusítsa. Az összeesküvés élén szerb tanítók állottak, akiknek lakásán házkutatást tartottak és bizonyítékokat találtak arra nézve, hogy az összeesküvés szálait Belgrádban szöttek. A letartóztatott összeesküvésűket Üszküzbe vitték. A török hatóságok azzal fenyegetődznek, hogy a novibazári szandzsákban az összes szerb iskolákat bezárják, ha a lelkesek és tanítók abba nem hagyják az orthodox lakosság felizgatását a szandzsák-vasut építése ellen.

Permanens ülések a spanyol kamarában. A liberális párt heves obstrukciója miatt megakadt a községek reformjáról szóló törvényjavaslat tárgyalása. Minthogy a vita már régóta tart, a kormány azzal fenyegetődzik, hogy a kamara üléseit permanenskéké fogja nyilvánítani. A kisebbség, kivéve a katalániai szolidaristákat, akiknek javára a törvényjavaslatot beterjesztették, még ebben az esetben is folytatni

akarja a harcot. Abban az esetben, ha a politikai harc Maura bukását vonná maga után, a miniszterelnök hír szerint visszavonul a politikai élettől.

Francia-török viszály. A porta jegyzéke egyetlen pontjában sem elégitette ki a francia nagykövetséget, amely azt elfogadhatatlannak minősíti. Francia részről az az álláspont, hogy a törököknek legfeljebb a zungudaki kikötő visszavásárlására van joguk, a francia társaság által használt herakleai szénbányákra nézve ez a jog nem illeti meg őket.

A nagy pör.

— Polónyi és Lengyel az esküdtszék előtt.

Budapest, április 27.

A nagy politikai pörök szenzációs, izzó atmoszférája vibrál abban a tárgyalóteremben, amelyekben ma Lengyel Zoltán és Polónyi Géza találkoztak egymással, hogy pártatlan fórum döntését provokálják a köztük folyó küzdelemben. Egy esztendőnél több telt el azóta, hogy Lengyel Zoltán a „Vádat emelek” című cikket megírta s abban Polónyi Gézárt, Magyarország akkori igazságügyminiszterét zsarolással, városatyai minőségében elkövetett panamákkal vádolta. Akkor lázas izgalom követte a cikkek megjelenését s politikai motívumok nyomultak az ügy előterébe. Az volt a főkérdés, hogy ilyen vádak után Polónyi Géza megmarad-e igazságügyminiszteri székében, vagy ha nem, hogyha lemond, mik lesznek ennek a lépésnek a politikai következményei? Hlyen országos horderejű problémák mellett egészen eltörpült a pör tárgyi tartalma. Egy esztendő alatt a helyzet nagyot változott és sok kérdés, ami akkor szenvedelmes hévvel izgatja a közvéleményt, megoldást nyert. Polónyi Géza nem igazságügyminiszter többé, az aktuális politikát más megoldásra váró problémák foglalkoztatják: A vélemények lehiggadtak annyira, hogy a bíróság és a közvélemény a konkrét tényekhez mérve Lengyel Zoltán állításait, objektíve mondjon ítéletet. A lezajlott nagy politikai izgalmak reflexe azonban még ma is elég erős ahhoz, hogy a közvélemény ne tekintse Polónyi és Lengyel magánügyének a pört s ezért az egész ország lázas érdeklődése figyeli, hogy a törvény előtt, perrendszerien mit fog tudni igazolni Lengyel Zoltán az egy esztendővel ezelőtt írt szenzációs cikk vádjaiából.

A tárgyalás reggel kilencz órára van kitűzve, de már egy órával azelőtt eleven élet van a büntető törvényszék folyosóján. Kilencz órakor megnyílnak az esküdtszék teremajtói s a hallgatóság számára fönttartott padsorok szintűig megtelnek érdeklődőkkel. Ügyvédek, képviselők, hivatásukat teljesítő újságírók szorongnak itten, hogy tanúi legyenek a bekövetkező eseményeknek.

A felek közül Polónyi Géza jelenik meg először s elfoglalja a főmagánvádoló számára fönttartott helyet. A háta mögött egy hatalmas kósár, telve iratokkal. A vádolásban fia, Polónyi Dezső ügyvéd, országgyűlési képviselő és dr. Oroszi Géza, a Polónyi irodavezetője lesznek segítségére. Csakhamar megérkezik dr. Balás Elemér királyi ügyész, azután Lengyel Zoltán és védője Vázsonyi Vilmos is elfoglalják helyeiket. Vázsonyit a védelemben dr. Váradny Zsigmond támogatja. Fét tíz után fölvonulnak a berendelt esküdttbírák, akik közül ki fogják sorsolni a mai verdikt-mondókat.

A bíróság a főtárgyalási elnökkel, Zsitvay Leóval élén pontosan féltízkor vonul be a terembe. Zsitvay mellett Sárkány és dr. Mikovics a szavazóbírák.

Idegesen feszült figyelem közben peregnék le az esküdtszék megalakításának forrásai. Ezek a száraz, hivatalos aktusok ma még hosz-

szadalmasabbaknak tetszenek, mint máskor, de végre ezen is keresztül esünk. A kisorsolt tizenkét esküdt elfoglalja helyét, az előkészületek befejeződtek s miatt a hallgatóság lélekzetét visszafojtva figyel, megindul a nagy drámai színjáték: néhány napi tárgyalásba összesűrítve az esztendő nagy pör egész anyaga.

Már az első fölmerülő kérdés, a bizonyítás fölött való határozathozatal meghozza a vád és a védelem első összecsapását. Vázsonyi indítványt tesz, hogy a vizsgálat anyagán kívül már most határozzanak a bizonyítás egész anyaga tárgyában. Az ügyész replikáját azzal kezdi, hogy Vázsonyinak nem a védői székben, hanem a tanúk közt volna helye. Egy szenzációs fordulat lehetősége lóg a levegőben, de a szenzáció nem ölt testet. Az ügyész nem indítványozza, hogy Vázsonyit tanuképpen kihallgassák s ezzel védői szereplését megszüntessék. Az első összecsapás azonban már fölajzotta az összes szereplők idegeit, a nagy mérkőzés ezután lendülettel és elevenességgel folyik tovább. Külső viselkedésben vádló és vádlott, ügyész és védő megőrzik a nyugalmat, csak egy-egy hangosabb szó, egy-egy ideges mozdulat árulja el, hogy a küzdelem heve magával ragadja őket. Egyik után a másik után vonul föl. Apró részletek, régen történt esetek felől vallatják őket. S ezekből a közönyösszavu vallomásokból tevődik össze a pör sorsa, melyet a két főszereplő, két ellentétes érdekekkel, minden idegszálát megfeszítve igyekeznek a maga javára fordítani.

A délelőtt egy tanu vallomásával telik el: a Jeszenszky Bélával, akit mint a Nákó-család ügyvédjét, a Beke Erzsébet ügye felől faggatnak. Egy óra után föl függesztik s csak délután négykor folytatják a tárgyalást.

A délután eseménye gróf Andrássy Gyula kihallgatása. Őt is a Nákó-ügy kihallgatása tárgyában kérdezik. Andrássy röviden, szabatosan foglalja össze mondanivalóját, amelyek kétszeres súlylyal esnek latba a vallomást tevő személyiség súlyát tekintve.

A Nákó-üggyel néhány tanuvallomás után végeznek. Ezután következik annak a vitatása, vajon igaz-e az, hogy Ullmann, a Dunagőzhajózási társaság elhunyt vezérigazgatója megfizette Polónyi Gézárt azért, hogy mint fővárosi bizottsági tag a társaság rakodópart-bérelti szerződésének meghosszabbítását kieszközölje? Wellich Arthur, Hűvös József, dr. Komlósi Ágost mondják el, hogy ebben a tárgyban mit tudnak s ezzel le is záródik a mai nap története.

A nagy pör tárgyalását holnap folytatják, amikor sor kerül a többi tanura s a bizonyítás hátralevő anyagára.

A délelőtti tárgyalás.

A tárgyalás megnyitása.

Az elnök fel tizkor nyitja meg a főtárgyalást. Röviden bejelenti, hogy a főmagánvádoló Polónyi Géza ügyvéd, országgyűlési képviselő, volt igazságügyi miniszter indította a pert Lengyel Zoltán ügyvéd, országgyűlési képviselő ellen. „A Nap” politikai napilap 1907. január 22-iki számában „Vádat emelek!” című cikke és az abban foglaltak alapján. Konstatálja, hogy a vádat, közérdekről lévén szó, a kir. ügyészség átvette, és hogy ennek képviselőjében dr. Balás Elemér kir. ügyész megjelent. Konstatálja továbbá, hogy jelen van Polónyi Géza főmagánvádoló, továbbá dr. Lengyel Zoltán vádlott és jogi képviselője: dr. Vázsonyi Vilmos.

Ezután az elnök a tanuk névsorát olvassa. A tanuk sorában megjelentek: Vosits Károly, Hűvös József, Heltai Ferencz, gróf Nákó Sándor, dr. Pető Sándor, dr. Benedek Sándor, Jellinek Henrik, Jeszenszky Géza, Cséry Lajos.

Sándor Pál országgyűlési képviselő levélben értesítette az elnököt, hogy gyógykezelése miatt nem jöhetett el. Gróf Andrássy Gyula és Müller Ottó nem jelentek meg, az elnök azonban kijelenti, azt hiszi, hogy még idejekorán el fognak jönni. A tanuk közül Thaly Emil meghalt.

Az elnök: Következik az esküdttbírók megalakítása. E célból felolvassa a behívott esküdtek

névsorát, melyen 30 rendes esküdt és 10 helyettes esküdt szerepel.

Ezek szerint megállapítja az elnök, hogy a rendes esküdtek minimális létszáma: 26, eléretett, a helyettesek közül is 7 jelen van, tehát a sorsolás megejtethető. Ezt megelőzőleg azonban kérdést intéz a jelenlevő esküdtekhez, hogy nincs-e valamelyikük betegség, vagy egyéb körülmény miatt akadályozva abban, hogy az előreláthatólag hosszú főtárgyaláson fennakadás nélkül teljesíthesse tisztét?

Quitner Vilmos vállalkozó jelentkezik, hogy e hónap 28-án és 29-én fontos vállalati ügyben személyes jelenléte szükséges.

Az elnök: Az ügyész és védő uraknak van-e megjegyzésük?

Az ügyész: Nincs.

Dr. Vázsonyi Vilmos védő: Nem látja be a fölmentés indokoltságát. Nincs oly foglalkozás, melyben ne helyettesíthetné magát az illető.

Quitner fejtegeti, hogy vasutépítési vállalatról van szó, ott igazgatósági ülést tartanak és nagyobb érdekek teszik szükségessé az ő személyes jelenlétét, melynek elmaradása esetén igen nagy károk keletkezhetnek.

Az elnök felmenti Quitnert. Minthogy a behívott harmincz rendes esküdt száma egygyel fogyatkozott, ezt a létszámot a helyettesekből dr. Ullmann Pál bankfelügyelővel, mint sorukban az elsővel, pótolom.

Dr. Ullmann Pál megjegyzi, hogy a tanúk közül egy testvére és egy sógora van.

A vád és a védelem képviselői ezt nem tartván akadálynak, az elnök Ullmant a kisorsolandó rendes esküdtek közé iktatja.

Miután az elnök megállapítja, hogy a jelenlevő esküdtek részéről kizárási ok nem merül fel, elrendeli az esküdtbíróknak sorsolás alapján történő megalakítását. Kisorsoltatik az esküdtek ítélőbírósgába 12 rendes esküdt és hét pótesküdt. A vádnak és a védelemnek jogában áll 6-6 esküdtet visszavetni. Az esküdtbírósga a következőkből alakul:

Itélő esküdtek lettek: Beer J. Izidor kereskedő, Henrik Sándor papirkereskedő, Geiger Károly gyógyszerész, Farkas Ferencz női ruhakereskedő, Gittinger István földműves, dr. Ullmann Pál bankfelügyelő, dr. Schwartz Vilmos ügyvéd, Samek Mihály lakatosmester, Lichtenstein Márton üveges, Leirer Lőrincz magánzó, Ernyei Lajos kereskedő, Gömöry Sándor béltisztító.

Pótesküdték: Link Ödön magánzó, Mahunka Ferencz butorgyáros.

Az ügyész részéről a sorsolás folyamán visszautasítottak a következő esküdtek: Eisler Mór kereskedő, Mersich Jenő nyug. albiró, Szegő Jenő képkereskedő, Pauncz József vendéglős, Kertész Pál kereskedő, ifj. Faith István háztulajdonos.

Dr. Vázsonyi védő kimerítette a visszavetés hat rendben gyakorolható jogát és visszautasította a következőket: Gangel Alajos nyug. jószágigazgató, Földiák Gyula bankár, Franciszi József magánzó, Nemesszeghy Jenő nyug. honvédszázados, Heuhaller Frigyes telektulajdonos és ifj. Faith István háztulajdonos. (Ez utóbbit különben az ügyész is visszavette.)

Amikor az esküdtek helyeiket elfoglalták, egy kis baj volt. Tizenkét rendes esküdt helyett tizenhárom állt az esküdtek helyére.

Ullmann esküdt jelentette:

— Kérem, itt tizenhárom vagyunk!

Revideálták a kisorsolt esküdtek névsorát s ekkor konstataáltak, hogy Franciszi esküdt, akit a védő visszavetett, mégis beült a kisorsolt esküdtek közé.

Ezután az elnök jelenti, hogy három jegyzőt rendelt ki az ügy tárgyalásához és az esetleges rendeletek effektuálására.

Felhívást intéz az esküdtekhez, hogy legjobb lelkiismeretük és meggyőződésük szerint, alapos mérlegelés után ítélkezzenek. Figyelmezteti őket, hogy joguk van jegyzeteket csinálni és hogy tekintettel arra, hogy semmiféle utasítási szabályokhoz kötvé rincsenek, a józan ész szerint elfogadhatnak mindent, amit bizonyítottak látnak. Figyelmezteti továbbá az esküdteket, hogy a tárgyalás egész menete alatt csak esküdtársaikkal érintkezhetnek erről az ügyről és amennyiben bárki is kérdésekkel ostromolná őket, erről neki, az elnöknek azonnal jelentést tegyenek. Alánlja az esküdtek figyelmébe, hogy a tárgyalás ideje alatt hírlapokat ne olvassanak, amennyiben az azokban foglalt tendenciózus közlemények esetleg befolyással lehetnének elhatározásukra, aminek rugóját pedig kizárólag az itt nyert impresszió kell, hogy képezze. Erre vonatkozólag az esküdtek ígéretét veszi.

Ezután a törvényes formák megtartásával a 12 rendes és 2 pótesküdt letette az esküt.

Elnök az esküdtbírósgát megalakítottak jelenti ki. Mindenekelőtt a vádlottat hallgattja ki, aztán kerül a sor a bizonyítási eljárásra.

Lengyel Zoltán kihallgatása.

A vádlott Lengyel Zoltán budapesti ügyvéd, országos képviselő, 35 éves, római kat. nős. Fel fog olvastatni a vádiratot.

Dr. Mikovich Lajos bíró felolvassa a vádiratot. Elnök Lengyel Zoltánhoz: Megértette a vádat?

Lengyel Zoltán: Igen.

Elnök: Büntőnek érzi magát?

Lengyel Zoltán: Nem. A szerzőséget azonban elismerem.

Lengyel az elnök további kérdéseire kijelenti, hogy legjobb lelkiismerete és meggyőződése szerint igazat írt. Közérdekből kellett, hogy fellépjen és e kötelességteljesítés elől ki nem térhetett.

Elnök: Volt-e előzőleg valami más összeközczanása Polónyi Géza urral?

Lengyel Zoltán: Nekem semmiféle személyes természetű dolgom nem volt vele: ha lett volna, akkor az talán okul szolgálhatott volna arra, hogy ne írjam meg azt, amit megírtam. Én a politikában, a közéletben személyes dolgokat nem csináltam soha.

Elnök: A dolog háttéréből következtetve, ez egy politikai természetű támadás akart lenni.

Lengyel Zoltán: Nem kérem, ez kötelesség volt, amely mindenkiére hárul, aki közérdeket szolgál, aki a nyilvánosság embere, aki polgártársainak megbízásából a társadalomban valamely pozíciót foglal el. Én a magam újságírói és képviselői szereplésemet legalább mindig ilyennek tekintettem; azért vagyok a közélet terén hajthatatlan azokkal szemben, akikkel szemben ezt tartom kötelességemnek, dacára annak, hogy a magánéletben soha senkivel nem veszekedtem, nem viszálykodtam és a gyűlölet fogalma valami ismeretlen volt előttem. (Mozgás.)

Elnök: Én azért kérdezem ezt, mert itt a cikk bevezetéséből úgy látjuk, hogy előzőleg Halmos János volt fővárosi polgármesternek egy nyilatkozata...

Lengyel: Hírlapilag közzétett nyilatkozata, a mely miatt a minisztertanács kötelezte Polónyi Gézát, hogy állítsa Halmost a bíróság elé.

Elnök: Nos és ön miért vette át ezt a vádat, miután Halmos már ugys megvette.

Lengyel: Ennek okait én a cikk második részében csaknem a maga teljességében kifejtettem. Az alkalom, amiért meg kellett ezt a cikket írnom, Halmos János nyilatkozata visszavonásának történetében rejlik, mert amikor egy minisztertanács egy tényleges minisztert arra kötelez, hogy sajtóbírósga elé állítson egy nyugdíjazott polgármestert olyan ügyben, amelyben súlyos vádak emeltek a nyilvánosság előtt és mikor ez elől egy igazságügyminiszter úgy tér ki, hogy egy orvosnak a halállal való fenyegetőzése révén csikar ki egy olyan öreg embertől nyilatkozatot, akkor ezek a vádak tovább is fennmaradnak és Magyarország igazságügyminiszterét egy józan hazafi sem teheti ki továbbra is annak, hogy ilyen vádakkal szemben tisztázatlanul maradjon.

Elnök: Tagja volt ön még akkor a függetlenségi pártnak, amikor ezt a nyílt-levelt írta?

Lengyel: Igen.

Elnök: És csupán ennek a nyílt-levelnek következményeképpen lépett ki.

Lengyel: Én egyáltalában nem léptem ki, bár kiléphettem volna és erre igen sokszor fel is lettem hívva. (Derűtség.) De elvi szempontból sem léptem ki azért, mert én megmaradtam továbbra is a függetlenségi politika szolgálatában. Engem kizártak a pártkörből. (Mozgás.)

Elnök: Ezen támadások folytán zárták ki?

Lengyel: Igen. Kizártak egy pártgyűlésen, amelyik aztán elnöki határozattal...

Elnök: Erre biztosan kell felelni. A kérdés az, hogy ez a cikk nem abból keletkezett-e, hogy önt már előzőleg ki akarták a pártkörből zárni és hogy vajjon ez a cikk adott-e alkalmat arra, hogy önt a pártkörből kizárják. Voltak már előzőleg is összeközczanásai a párttal?

Lengyel: Politikai ellentétek voltak közöttünk. Én azt kívántam a függetlenségi párttól, hogy csináljon függetlenségi politikát és országosan szervezkedjék. Kívántam, hogy vezetői közt ne tőrjön meg inkorrekt embereket. (Mozgás.) Ezek voltak az én kívánságaim és zilahi választóimtól utasítást is kaptam, hogy ezek mellől ne tágítsak. Innen származnak az ellentétek. A függetlenségi párt is és én is haladtunk a magunk utján.

Elnök: Akkor talán mégis ezek a torzsalkodások, melyek a függetlenségi párt és ön között keletkeztek, voltak a közvetlen indító okai annak, hogy ön Halmos János vádjait átvette Polónyi ur ellenében, aki akkor — ha jól tudom — még a pártnak egyik alelnöke volt?

Lengyel: Az indító okok nem ezek voltak, mert ha Polónyi Géza Halmos Jánossal szemben bírói utra tért volna, akkor én nem vettem volna ezt a vádat magamra.

A cikkben, amint azt méltóztatik látni, egyéb dologról is szó van. Ugyanebben az időtájjában volt nekem afférem Ugron Gáborral.

Elnök: Az most nem tartozik ide.

Elnök bemutatja az esküdteknek a Nap 1907. évi január 22-iki számát, amely első oldalán „Vádat emelek” czimen az inkriminált cikket tartalmazza. Az elnök elrendeli a cikk inkriminált részének amely miatt a per megindult, a felolvasását.

Lengyel: Méltóztassék az egész cikket eléjétől végig felolvasatni.

Elnök: Az Ugron Gáborra vonatkozó részt nem olvastathatom fel.

Lengyel: Msképpen pedig nem érthető meg a cikk, mint amely további részében is kétfős vágányon halad.

Elnök: Most csak a vádra vonatkozó részt olvastathatom fel.

Dr. Mikovich Lajos bíró olvassa a cikk inkriminált részét.

Lengyel Zoltán: Ismételtelen kérem, méltóságos elnök ur, tessék az egész cikket felolvasatni, mint amelyben fellépésemnek indoka is ben foglaltatik.

Elnök: Most nem olvastathatom fel.

Mint lehet bizonyítani.

Elnök: A vád tárgya meg lévén állapítva, meg fogjuk kezdeni a bizonyítási eljárást. Tekintettel arra, hogy a vádtanács már megállapította a bizonyítás korlátait és az annál felhasználható eszközöket, mindenekelőtt ezen az uton haladva, indítom meg a bizonyítási eljárást.

Vázsonyi Vilmos az elnök előadásából úgy látja, hogy a vádtanács határozatát, amely a bizonyítás kereteit megállapította, az elnök véglegesnek tekinti.

Elnök: A felek meghallgatásával a meglévő bizonyítási anyag előterjesztése után fog efelett dönteni a bíróság, ez tehát nem tekinthető végleges elhatározásnak.

Vázsonyi Vilmos védő a dolog egyszerűsítése szempontjából javasolja, hogy már most határozzon a bíróság afelett, helyt ad-e a felek kérelmének, vagy sem, mert eredményesen csak úgy folytatható le a bizonyítási eljárás, ha az esetek egész komplexuma már most, a tárgyalás elején feltáratik.

Elnök: A perrendtartás 306. §-a határozottan megmondja, hogy az elnök határozza meg, hogy micsoda sorrendben és mily módon vehető fel a tárgyalás menete. A védő ur most felvetette ezt a kérdést és ura akarja kezdeni a bizonyítási eljárást. Hogy ennek micsoda következménye lesz, azt a védő ur magának tulajdonítsa. Én tehát felkérem az ügyész urat, hogy a felvetett kérdésre nézve nyilatkozzon szíveskedjék.

Dr. Balázs kir. ügyész: Szükségesnek tartom a vád elfogulatlansága tekintetében azt hangsúlyozni, hogy dr. Vázsonyi Vilmos ur ezen a tárgyaláson a védői tisztet teljesíti akkor, amikor kétségtelen tény, hogy a vádnak keretében én dr. Vázsonyi Vilmos urra tanuként hivatkoztam. Dr. Lengyel Zoltán ur első ízben védőjéül dr. Gyöző urat nevezte meg.

Elnök: Kérem, ne méltóztassék más tárgyra kiterjeszkedni, tessék a felvetett kérdésre felelni.

Dr. Balázs ügyész: Tudomásul veszem ömélőtségének kijelentését és minthogy semmi okom nincsen a védelemről félni, kijelentem, hogy nincs kifogásom az ellen, hogy dr. Vázsonyi Vilmos ur a védői tisztet teljesítse.

Elnök: Tehát tetszik látni, hogy akkor teljesen felesleges volt a tárgytól eltérni. (Derűtség.)

Dr. Balázs ügyész: Kijelentem, hogy bármilyen határozatnak alávetem magamat.

A bíróság ezen kérdés feletti határozathozatal céljából visszavonul és addig elnök a tárgyalást felüggeszti.

Elnök felolvassa a bírói tanács végzését, a mely szerint a valódiság bizonyítása kérdésének elrendelése az elnök hatáskörébe tartozik és a létező bizonyítási anyag mikénti felvétele és sorrendje tekintetében a határozathozásra kizárólag az elnök jogosult.

Dr. Vázsonyi: A perrendtartás 384. §-a 9. pontja alapján semmisségi okot jelent be, amit az elnök jegyzőkönyvbe vesz.

Beke Erzsébet ügye.

Áttérve a Beke Erzsébet-féle ügyre, elnök tanuként először dr. Jeszenszky Gézát hallgatja ki.

Elnök: Arról van szó, vajjon az az állítás, hogy Beke Erzsébet ügyében Polónyi Géza gróf Nákó Sándor jelenlegi fiumei kormányzót zsarolási szándékkal közelítette meg, megféle-e a valódságnak?

Tud erről az ügyről egyáltalában?

Tanu: Igenis!

Elnök: Ön gróf Nákó Sándornak rendes ügyvése. Tud-e arról, hogy Beke Erzsébet előzőleg más ügyvéd utján fordult az uradalomhoz valami miatt?

Tanu: Nem tudok róla.

Elnök: Az öreg kegyelmes urnak ki volt az ügyvédje?

Tanu: Lövegárt János, aki közbenjár, mikor egy alkalommal az öreg kegyelmes ur holmiját elhozták Beke Erzsébet lakásáról.

Elnök: Bir-e tudomással arról, hogy Beke bizonyos igényekkel lépett fel az öreg gróffal szemben?

Tanu: Igen.

Elnök: Tud ön arról, hogy az ügy miképpen került a Polónyi-irodába?

Tanu: Tudom.

Elnök: Beke Erzsébet mikor halt meg?

Tanu: Egy évvel a második egyezség után, tehát 1905-ben.

Elnök: Hogy került az ügy a Polónyi-irodába?

Tanu: Beke Erzsébetől tudom, hogy az öreg kegyelmes ur kérelmére Nákó jelenlegi fiúmei kormányzó egy okiratot állított ki, amelyet Rupp Zsigmond kir. közjegyzőnél hagyott. Beke Erzsébet tudtommal Rupp tanácsára ment ezzel az okirattal Polónyira.

Elnök: És mit tett Polónyi?

Tanu: Négy ízben levelet írt Nákóhoz. A kegyelmes ur engemet bizott meg a tárgyalások felvételével.

Elnök: Kapott ön a gróftól az ügy elintézésére néve utasítást?

Tanu: Azt az utasítást kaptam, hogy lehetőleg minden botrány elkerülésével és az öreg kegyelmes ur emlékének kimelésével kössem meg az egyezséget. Az ügyet megvizsgálva, úgy találtam, hogy Bekének semminemű igénye nem lehet.

Elnök: Hányszor tárgyalt tanu?

Tanu: Ugy emlékszem, hogy csak egyszer, de ez két napig tartott. Az első tárgyaláson ott volt Beke is. Én eleinte nem akartam kiegyezni.

Elnök: És mit mondott Polónyi?

Tanu: Polónyi azt mondotta, hogy a grófi család érdekében legjobb volna kiegyezni. Azt is mondotta, hogy a per Bekére néve esetleg kedvezőtlen volna, de tudjuk, hogy ha ily dolgok perre kerülnek, akkor könnyen az újságban lesz erről szó, ami csak árt a kegyelmes ur emlékének.

Elnök: És miben egyeztek meg?

Tanu: Egy Polónyi által megszerkesztett okiratban, amelyet a régi egyezség alapján kötöttünk meg. Ebben az foglaltatott, hogy az évi 3000 koronát 6000 koronára emeljük fel.

Elnök: És kik írták alá az egyezséget?

Tanu: Beke Erzsébet és én, akinek meghatalmazásom volt, hogy az ügyet saját belátásom szerint rendezzem.

Elnök: A vizsgálat során ön úgy fejezte ki magát, hogy Polónyi azt mondotta, hogy egy gavallér grófi család nem keresi a jogczimet, hanem fizet.

Tanu: Igen, ezt mondotta.

Elnök: Megesküszik tanu arra, hogy a kifejezések Polónyitól erednek?

Tanu: Igen.

Balázs Elemér ügyész: Ismeri ön az egyezséget megállapító okiratot?

Tanu: Igen.

Ügyész: Kiknek jelenlétében történt ez a megállapítás?

Tanu: Két detektív jelenlétében, akik mint ügyvédjelöltek szerepeltek.

Ügyész: Mondta esetleg Polónyi Géza, hogy nem fog egyezkedni?

Tanu: Erre a kijelentésre nem emlékszem.

Ügyész: Van-e tudomása arról tanu urnak, hogy Polónyi Géza gróf Nákó Sándor részéről bármiképpen is megfizetett volna?

Tanu: Nem!

Ügyész: Sziveskedjék megmondani, hogy mikor Polónyi Géza azt mondotta, hogy belekerülnek a lapokba és kellemetlen lesz az öreg gróf emlékének — mondta — hogy ő fog intézkedni, hogy a lapokba kerüljön?

Tanu: Azt nem mondta!

Ügyész: A jellege a kijelentésnek olyan volt-e, hogy érthető volt ez?

Tanu: Nem volt úgy mondvá!

Dr. Vázsonyi Vilmos: Az 1902. évi egyezségnek részleteire nézve teszék kérdést. Azt méltóztatott mondani, hogy két detektívvél jelent meg gróf Nákó Sándor ur Beke Erzsébet lakásán, mert ki akarta szabadítani az öreg gróftól, Nákó Kálmánt Beke Erzsébet karmaiból. Fontosnak tartom, hogy mit követett el az öreg gróffal szemben és miért akarta a család kiszabadítani, erre nézve méltóztatnék felvilágosítást adni.

Elnök: Egy egyén személyes viszonyait itt nem tárgyalhatjuk és így ezt a kérdést ebben a formában nem engedem meg.

Dr. Vázsonyi Vilmos: Kérdésem oda tendál, hogy bebizonyosodjék, hogy a viselt dolgok olyan természetűek voltak, hogy Beke Erzsébetet azok után tisztességes ügyvéd egyáltalában nem képviselhette. Beke Erzsébet ellen gróf Nákó Sándor nevében feljelentés tétetett, házkutatást tartottak nála. Ezek mind nem gyanúsítások, hanem hivatalos eljárásnak tárgyát képezték. Ezt a kérdést az ügy keretében tartozónak tekintem már azért is, mert a zsarolási vád csak úgy fog szerintem teljesen világossá válni, ha Beke Erzsébet személyiségéről, egyéniségéről és zsarolásairól lehall a lepel. Én csak a tényeknek a tisztázását kérem.

Elnök: Ez nem lehet ok arra, hogy a kérdést feltegyük és talán teljesítjük úgy a védő ur kívánását: emlékszik-e arra, hogy ezen Beke Erzsébet és az öreg gróf közti viszony milyen volt?

Tanu: Igen.

Vázsonyi: Ezt a viszonyt Beke Erzsébet anyagilag iparkodott kihasználni?

Tanu: Nagy mértékben.

Vázsonyi: Mielőtt az 1902. évi egyezség

megkötöttét volna, körülbelül milyen értékű vagyont kapott Beke Erzsébet az öreg gróftól?

Tanu: 200.000 koronát.

Vázsonyi: Bekéé volt már a Bulyovszky-utcai két ház?

Tanu: Folyton hazudozott és zsarolta s az öreg kegyelmes ur maga kérte unokáját, hogy segítsen rajta.

Vázsonyi: Mit mondott a Polónyi-irodában Beke Erzsébet?

Tanu: Panaszkodott, hogy egészségileg tönkre van téve, szüksége van a felemelt járulékra.

Vázsonyi: Házai még megvoltak?

Tanu: Nem tudom!

Vázsonyi: Mit tárgyalt ön gróf Nákó Sándor urral, mielőtt Polónyihoz ment?

Tanu: Sokat tárgyaltunk és impresszióm az volt, hogy botrány lesz a dologból.

Elnök: Képesnek tartotta Bekét, hogy botrányt csináljon, hogy célját elérje?

Tanu: Olyannak tartottam.

Elnök: A közjegyzőnél kötött egyezség alapján küldött évi járulékot Beke Erzsébethez küldötték, vagy Polónyi Géza ügyvéd urhoz?

Tanu: A hátralékos részleteket úgy emlékszem, Polónyi kezeihez küldöttük.

Elnök: Kaptak felszólító levelet a Polónyi-irodából?

Tanu: A hátralékos összegnek nyolcz nap alatti megküldését követelte, különbeni végrehajtás terhe mellett. Kaptam azután egy levelet, amely birtokomban is van, hogy a főszerződés 72 fillér portót levont és gondoskodjam a visszatérítéséről.

Vázsonyi: Kérem a levélnek a beszerzését.

Elnök: Ügyvéd ur gróf Nákó Sándortól felszólítást kapott, hogy ezekről emlékiratot készítsen, ez akkor volt, mielőtt Polónyi Géza igazságügyminiszter megbukott?

Tanu: Igen!

Elnök: Mi czélja volt ezen emlékiratnak?

Tanu: Nákó kegyelmes ur felszólított, hogy emlékeztetem szerint írjam le.

Elnök: Midőn az emlékiratot megírta, felszólították, hogy tegyen rehabilitáló nyilatkozatot?

Tanu: Ugy tudom, még az emlékirat megírása előtt volt ez.

Elnök: Nem tett ön semmiféle nyilatkozatot a Budapesti Naplóra nézve?

Tanu: Nem! Mielőtt az igazságügyminiszter megbukott volna, kért egy levelet Nákó kormányzótól.

Elnök: Milyen czélból?

Tanu: Annak igazolására, hogy az ő eljárása, mint ügyvéd eljárása, korrekt volt.

Elnök: Ezt kívánta Polónyi? És akkor még igazságügyminiszter volt?

Tanu: Igen! Gróf Nákótól kívánt nyilatkozatot, hogy eljárása korrekt volt.

Elnök: Szellőztették már akkor ezt az ügyet a lapok?

Tanu: Igen!

Elnök: S a kormányzó adott ilyen nyilatkozatot?

Tanu: Levelet írt, amelyben a tényállás legjobb tudomása és emlékezete szerint megírta, azt mondván, hogy az ügyvédi ténykedés felett nem érzi magát hivatottnak kritikát gyakorolni.

Elnök: Milyen nyilatkozattételt kívántak öntől?

Tanu: Rektifikáló nyilatkozatot kívántak a Budapesti Naplóban megjelent cikkkel szemben.

Elnök: Mit állított ez a cikk?

Tanu: Azt állította, hogy Polónyieket megszarolták a fiúmei kormányzót.

Elnök: Igaz-e, hogy Polónyi Géza akkor, amikor ezen követelés támasztásáról szó volt, azt mondta volna: ha ilyen dolgok fordulnak elő, akkor egy grófi család nem keresi a jogczimet, hanem fizet.

Tanu: Így mondotta.

Elnök: Igaz, hogy ez az asszony százezreket csalt ki és lopott ki gróf Nákó Kálmántól és hogy ön azt mondotta volna, hogy emiatt akar tőle szabadulni?

Tanu: Mondtam.

Elnök: Emlékszik-e arra, hogy a botrány szót hallotta?

Tanu: Emlékszem.

Elnök: Emlékszik-e arra, hogy szóba került az, hogyha ez az ügy belekerül a lapokba, világra szóló skandalum lesz belőle. És igaz-e, hogy Polónyi azt mondotta, hogyha egy ilyen nyilatkozat véletlenül bejön az újságokba, csunya skandalum lesz belőle.

Tanu: Mondotta, bár nem e szavakkal.

Elnök: Megtudná-e mondani tanu ur, hogy gróf Nákó Kálmán mikor halt meg?

Tanu: 1902. december 30-án.

Elnök: Tud-e arról, hogy gróf Nákó Kálmán 1902. márczius 22-én megkötött okiratban 6000 korona vitalicziumot biztosított Beke Erzsébetnek.

Tanu: Ezt nem tudom. De Löwengardt János bizonyára tudja.

Elnök: Van-e tudomása arról, hogy Beke Erzsébetnek azt mondották volna, hogy ebben az ügyben csak egyetlenegy ember van Magyarországon, aki ebből még valamit ki tud csikarni?

Tanu: Rupp Zsigmond közjegyző mondotta, hogy ezen a dolgon csak Polónyi Géza tudna segíteni.

Elnök: Van-e tudomása arról, hogy Beke Erzsébet terheességét szinlelt és gróf Nákó Kálmántól azon a czímen, hogy magzatelhajtás czímén kezelte magát, százezreket csavart ki a gróftól.

Tanu: Tudom.

Elnök: Tuda-e tanu azt, hogy gróf Nákó Kálmánt Beke Erzsébet magával hurczolta Abbáziába és tudja-e azt, hogy a gróf egy szál ruhában szökött meg Abbáziából Meránba?

Tanu: Igen.

Elnök: Tudja-e azt, hogy ebben az ügyben családai tanácsot tartottak, hogy a grótot Beke Erzsébet kezeiből kiszabadítsák?

Tanu: Igen. Ezen családi tanács következtében utazott el gróf Nákó Sándor Meránba.

Elnök: Tudja-e tanu ur azt, hogy gróf Nákó Sándor ennek az ügynek a tisztázása végett nem Beke Erzsébet lakására ment, hanem Rudnayhoz, kérve, hogy két detektívet adon melléje, akik őt megvédik?

Tanu: Igen.

Lengyel: Igaz, hogy a botránytól való félelem birta rá Nákót az évjáradék felemelésére?

Tanu: Igen.

Lengyel: Igaz, hogy Nákó a legnagyobb felháborodással szolt önnök Polónyi eljárásáról s azt zsarolásnak mondta?

Elnök: Itt van Nákó. Erre őt tessék megkérdezni!

Lengyel: De ez nagyon fontos!

Elnök: Hogy elejét vegyem e további vitának, megtiltom a tanunak, hogy e kérdésre feleljen. Vázsonyi védő: Ez ellen semmisségi panaszt jelentek be.

Elnök: Jól tudják, hogy ennek most nincs helye!

Védő: Indítványképen jelentem be, hogy méltóztatnék ezt a kérdést a tanuhoz intézni.

Elnök: A vádlott tegye fel újból a kérdést.

Lengyel (ismétli): Igaz, hogy gróf Nákó ön előtt zsarolásnak minősítette Polónyi eljárását?

Elnök (tanuhoz): Most is ügyvédje a grófinak?

Igen.

— Kára nem származhatik a vallomásából!

— Nem.

— Akkor tessék felelni.

(Felel.) Nákó megszaroltának nem érezte magát, de kellemetlenül, nagyapja emlékét akarta megvédeni.

Lengyel: Igaz-e, hogy Polónyi felszólította gróf Nákót, hogy 72 fillér postát fizessen meg, vagy végrehajtsa?

Tanu: Csak a 72 fillér bonifikációját kérte.

Lengyel: Egy Braun Mór nevű ember Meránból azt vallotta, hogy véleménye szerint Polónyi zsarolólag nem léphetett fel. Tud-e arról, hogy Beke Erzsébet 1902. márczius havában az egyezség után a grótot Meránban revolverrel megszarolni akarta? Itt szerepelt ez a Braun.

Tanu: Löwengardtól tudom, hogy akkor Bekét ott hamis czim használata miatt le is tartóztatta.

Lengyel: Tud-e arról, hogy Bekével egy férfi is volt Polónyinnál? Ki volt az?

Tanu: Polónyi mondta, hogy alighanem Beke szeretője.

Lengyel: Hány éves volt Beke, amikor Nákóval élt?

Tanu: 50 évesnek látszott.

Lengyel: És a gróf?

Tanu: 80 év körül volt.

Lengyel: A magzatelhajtási komédiát azért csinálta Beke, hogy exzellenziás asszony legyen?

Tanu: Azt hiszem, hogy zsarolási czélból.

Lengyel: Tud-e arról, hogy feljelentés is volt Rudnay főkapitánynál Beke ellen?

Tanu: Igen.

Lengyel: Akkor Rudnay tud róla, hogy mi történt ezzel?

Tanu: Igen.

Ügyész: Nákó előbb vonta vissza a közjegyzői okiratot, mielőtt Beke tudomással bírt róla?

Tanu: A gróf urtól úgy tudom.

Ügyész: Azt méltóztatott mondani, hogy Beke Erzsébetnek 200.000 korona vagyona volt, amikor kérte a vitaliczium felemelését. Méltóztatnék megjegyezni, hogy Beke Erzsébet hagyatéki leltára igazolja, hogy 204.000 korona értékű vagyona volt, ezzel szemben azonban 224.000 korona teher állott fenn, úgy, hogy hagyatéki vagyon egyáltalában nem volt.

Tanu: Azt nem láttam.

Ügyész: Én csak konstataálni kívántam ezt.

Lengyel: Tekintetes törvényszék! Én kérem Löwengardt és Rudnay kihallgatását.

Elnök: Méltóztatnék csendben lenni.

Vázsonyi: Hogy a házkutatás megtörtént, azt legjobban én tudom, mert jelen voltam.

Elnök: Az ügyész ur kíván még szólni?

Ügyész: Mint legközelebb érdekeltet, kérem meghallgatni magát Polónyi Gézá.

Elnök: Először azt kérdem, kívánják-e a tanu meghiteltetését?

Polónyi Géza: Nem tudom, hogy a tárgyalás menetére nézve mily eljárás lett megállapítva. Tény az, hogy a 307. §. a jelenlevő magánvádó számára biztosítja a kérdés jogát. Ha méltóztatnak velem úgy rendelkezni, hogy eképpen derítsem ki a tényállást, úgy fogok eljárni; ebben az esetben azonban kérem meghatározni, hogy mikor intézzem kérdéseimet a tanuhoz. Ha azonban úgy intézkednek a tekintetes ítélő tanács, hogy ezentul tanuként fogok kihallgattatni, akkor, nem akarván kétszer alkalmatlankodni ebben az ügyben, a tényállást ily módon fogom kimerítően ismertetni.

Vázsonyi: Kérem a tanunak a meghiteltetését.
Elnök: Felolvassa azt a szakaszt, amely a főmagánvádóra vonatkozik és amely neki bizonyos kiegészítő hatáskört biztosít és azt hiszi, hogy annak alapján nem forog fenn nehézség arra nézve, hogy a főmagánvádó szintén kiegészítőképp kérdéseket intézhessen a tanuhoz. Az ülést tíz percre felfüggeszti.

Szünet után
Zsitvay elnök újból megnyitja a tárgyalást. Mielőtt Jeszenszky kihallgatását folytatnák, jelenti, hogy Braun Mórtól egy levél érkezett, amelyben betegségére való hivatkozással kimentti magát a megjelenés alól. A jelentéshez orvosi bizonyítvány van mellékelve, amely szerint Braun két nappal ezelőtt Meránból Budapestre érkezvén, oly erős vérköpési rohamot kapott, hogy most abszolút nyugalomra van szüksége.

Ezután folytatták dr. Jeszenszky kihallgatását.

Polónyi Géza intézett kérdéseket Jeszenszky-hez.

— A tanu — mondotta Polónyi — többféle zsarolásról és magzatelhajtról beszélt. Méltóztatnék megállapítani, hogy melyik esztendőben történt ez?

Tanu: Mindenesetre 1904. előtt.

Polónyi: Szóval azon idő előtt, míg én miniszter lettem volna? A tanu feltételezte azt, hogy én mindezekről tudomással bírhattam. Miből méltóztatott ezt gondolni és különösen van-e tudomása tanu urnak arról, hogy én már előbb is ismertem volna Beke Erzsébetet?

Tanu: Nincs.

Polónyi: Itt jegyzem meg, hogy majd később kéri fogom a bíróságot, méltóztatnék konstatálni, hogy Beke Erzsébet semmiféle ezimen sohasem volt büntetve és hogy semmiféle eljárás hivatalosan ellene folyamatba nem volt téve. Szíveskedjék megmondani a tanu ur, hogy nem azt mondtam-e én a tanu urnak, hogy engem ennek az egész dolognak békés uton való elintézése főleg azért érdekelt, illetőleg azért vállalkoztam annak elintézésére, mert gróf Nákó Kálmán velem jó viszonyban volt s azonkívül gróf Nákó Sándort egy időben képviseltem is.

Tanu: Igaz.

Polónyi: Közöltem-e én a tanu urral azt, hogy mit állít Beke Erzsébet? Közöltem-e főleg azt, hogy Beke Erzsébet éppen azíránt panaszkodott, hogy ő vele szemben történt volna zsarolás, amennyiben a rendőrség útján tőle egy nyilatkozatot csilartak ki?

Tanu: Ezt méltóztatott említeni.

Polónyi: Közöltem-e azután a t. tanu urral azt is, hogy ennek a dolognak egyéb családi részei is vannak — amiket most az elhalt emléke iránt való tekintetből nem részletezhetek — amelyek gróf Nákó Kálmán emlékének kellemetlenül érinthetnek.

Tanu: Én úgy fogtam fel a dolgot, hogy ez a Beke Erzsébettel való összeköttetés érinthetné az ő emlékeit kellemetlenül.

Polónyi: Volt-e Beke Erzsébetnek birtokában olyan fotográfia, vagy okirat, amely fontossággal bírhatott arra nézve, hogy gróf Nákó Sándor magának azokat visszaszerezze?

Tanu: Fotográfia és okirat is volt. A közjegyzői okiratban is benn van, hogy ezt és ezt visszakaptam.

Polónyi: Nem mondtam-e éppen a tanu ur előtt azt, hogy igenis, arra is közre akarok működni, hogy a jóvendőre nézve se támaszthasson többé Beke Erzsébet semmiféle követelést és nem kötöttem-e ki feltételül azt, hogy az okiratokat és fotográfiákat a gróf visszakapja?

Tanu: Hogyne, ezt én is követeltem.

Polónyi: Van-e tudomása tanu urnak arról, hogy az a közjegyzőileg, de magánlevélként letett okirat, amely Beke Erzsébet javára intézkedéseket tartalmazott, súlyos kötelezettségeket foglalt magában gróf Nákó Sándorral szemben.

Tanu: Ez az okirat, amely Rupp Zsigmondnál le lett téve, tudom, hogy súlyos intézkedéseket tartalmaz.

Polónyi: Való-e az, hogy mikor a t. tanu ur eltávozott Budapestről s nem vihette magával azt az okiratot, egy levelet irt nekem, amelyben arról értesít, hogy gróf Nákó Sándor valóságos kétségbeesettafelett, hogy ezek az iratok nem jutottak vissza hozzá.

Tanu: Lehetséges, de ennek a kétségbeesésnek nem volt az a jelentősége, mintha ő ennek az okiratnak a jogi következményeitől félt volna.

Polónyi: Ismeri-e Beke hagyatéki iratait?

Tanu: Nem láttam.

Polónyi: Van-e tudomása arról, hogy gróf Nákó Sándor köteles lett volna a kérdéses Buljov-

szky-utcai házon levő terhet Beke helyett, mint a tulajdonosa kifizetni?

Tanu: Igen, de az én felfogásom szerint az 1902-iki egyezség keltékor megszűnt minden további kötelezettség.

Lengyel: Igaz-e, hogy Beke Erzsébet elmondta tanunak, hogy rendőrileg le lett tartóztatva, ismerte-e tanu Beke előző viszonyait, igaz-e, hogy Polónyi elmondta tanunak, hogy Beke azt mondta neki, hogy ott más családi dolgok is vannak? Igaz-e, hogy a Beke lakásáról elvitt fotográfiák leirhatatlanul perverz fotográfiák voltak?

Elnök: Kénytelen leszek vádoltat rendreutasítani. Abból indultunk ki, hogy az öreg excellenciás ur emléké tiszteletben tartjuk, tehát ehhez tessék alkalmazkodni.

Vázsonyi: Méltóztatik-e tudni arról, hogy Bekének meráni kalandja a lapokban előzőleg tárgyaltatott és Beke letartóztatása s az egész ügy az érdeklődés központjába került.

Tanu: Ugy emlékszem, hogy mikor a meráni eset történt, a lapok cikkeztek erről.

Vázsonyi: Igaz-e, hogy az önk között lefolyt tárgyalás alkalmával Beke azt mondta, hogy tulajdonképpen nem Beke volt a zsaroló, de Bekével szemben követeltet el zsarolás?

Tanu: Ez ellen én mindig határozottan tiltakoztam.

Vázsonyi: Van-e tudomása arról, hogy feljelentés tétetett?

Tanu: A rendőrséghez feljelentés lett beadva a kegyelmes ur és dr. Löwengart által.

Vázsonyi: Van-e tudomása arról, hogy a Buljovszky-utcai villában házkutatás tartatott?

Tanu: Azt hallottam dr. Löwengarttól, hogy Bekénél házkutatást tartottak és hogy Beke akkor Vázsonyihoz fordult, aki elment Rudnayhoz Beke érdekében, de miután felvilágosításokat nyert a főkapitánytól, hogy Beke Erzsébet milyen hölgy, akkor Vázsonyi kijelentette, hogy nem vállalja a képviselést.

Lengyel: Van-e tudomása a tanunak arról, hogy a súlyos kötelezettségeket tartalmazó Rupp-féle okiratok már régen hatályon kívül lettek helyezve?

Polónyi: Állapítsuk meg azt, hogy a visszavonás egyoldalul történt-e gróf Nákó Sándor részéről?

Tanu: Igen, így történt.

Elnök: Azt is Löwengarttól hallotta tanu, hogy a rendőrség kinn volt, hogy Beke Vázsonyihoz ment és hogy Beke Rudnay előtt volt?

Tanu: Igen.

Elnök: Az eljárás feljelentés következtében indult meg?

Tanu: Nem tudom.

Gróf Nákó kihallgatása.

Elnök: Következik gróf Nákó Sándor kihallgatása. Excellenciád tudomással bír-e arról, hogy Beke Erzsébetnek boldogult nagyapjával viszonya volt?

Tanu: Tudomással bírok.

Elnök: Mikor excellenciád ezt a kényes ügyet elsimítani akarta, ki volt a megbízottja?

Tanu: Dr. Löwengart.

Elnök: És ez teljesen befejezte a viszony rendezését?

Tanu: Igen!

Elnök: Semminemű igény nem maradt hátra?

Tanu: Nagyapám kívánságára 1901-ben okmányt állítottam ki, amelyben Beke jövőjét biztosítottam nagyapám halála esetére. Megjegyzem, hogy ez természetesen az egyezség létrejötte előtt történt és egyoldalul ígért volt.

Elnök: Hol van ez az okmány?

Tanu: Nálam van. Ezt különben 1902. október 27-én visszavontam.

Elnök: Élt még akkor a nagyatyja?

Tanu: Élt. Az ígéretet akkor vontam vissza, amikor tudomásomra jutott, hogy Rupp közjegyzőnél nagyatyám bőkezű intézkedéseket tett Beke Erzsébet javára.

Elnök: Polónyi Gézával excellenciádnek mi érintkezése volt?

Tanu: 1904. január 17-én kaptam az első levelet, amelyben arról értesültem, hogy a Beke-ügyben keressem fel az ügy békés elintézése érdekében.

Elnök: Ismerte Polónyi urat azelőtt is?

Tanu: Igen!

Elnök: Nem voltak együtt képviselők?

Tanu: Nem, illetve Polónyi miniszter és én képviselő, illetve kormányzó lettem.

Elnök: Nagyatyjával Polónyi jó viszonyban volt?

Tanu: Valószínűleg, mert hiszen ismerték egymást.

Elnök: Mikor a lapban megjelent a közlemény, nem intézkedett semmiben excellenciád?

Nákó: Amennyire jól emlékezem, Jeszenszky Géza sürgönyözött Polónyi Géza igazságügyminiszternek, hogy távol áll tőle és én is kijelentettem, hogy tőlem teljesen távol áll.

Elnök: Beszéltek ezután az ügyről?

Nákó: Én hazamentem és irtam egy levelet, leirtam az egész tényállást, hogy megjelentem az irodájában, kijelentette, hogy a pör kétés lehet, másnap kaptam egy levelet az igazságügyminiszter urtól és kérte, hogy pótoljam előbbi leveletem egy pár sorral, hogy eljárása teljesen korrekt volt. Erre én egy másik levelet irtam és kötelességszerűleg kijelentettem, hogy az ügyvédi ténykedés ellen semmi kifogásom nincs.

Elnök: Jeszenszky urtól kért adatokat, hogy felelhesse, vagy ön vett részt előzőleg a tárgyalásban?

Nákó: Nem, én csak azt mondtam, hogy nem érzem magam megszarolva, kifogásom nincs ellene.

Mikovics bíró: Polónyi ur jóindulattal kezelte a dolgot, vagy agresszív módon?

Nákó: Jóindulattal!

Elnök: Kegyeskedjék megmondani, tett-e Bekéné ellen bünvádi feljelentést valaha?

Nákó: Az irataimban talállok két dolgot, az egyik egy feljelentés-tervezet aláírás nélkül, úgy gondolom, hogy a nagyatyámtól származik. A másik Krecsányitól egy távirat, amelyben arról van szó, hogy család miatt feljelentést tesz ellene, a harmadik tervezet tőlem származik, amelyben Rudnay rendőrkapitányt figyelmeztettem erre a nőre.

Vázsonyi: Tudja-e excellenciád azt, hogy Beke Erzsébet a Löwengart János doktor által kötött egyezségi szerződés megkötése előtt gróf Nákó Kálmántól igen jelentékeny vagyoni értékeket kapott?

Nákó: A feljelentési tervezetben, ami nálam van, 200.000 koronáról van szó, de privát jegyzeteimből úgy látom, hogy körülbelül egy fél millió korona volt az.

Vázsonyi: Excellenciád közreműködött az első egyezség megkötésénél, jelen volt személyesen?

Nákó: Az én kezzeim alatt történt.

Polónyi: Közöltem-e én tanu urral már első beszélgetésünk alkalmával azt, hogy ha perre kerülne a dolog, én annak vitelére nem vállalkozom, hanem csakis a békés elintézését vagyok hajlandó előmozdítani?

Nákó: Mindenesetre, a levélben legalább ezt méltóztatott említeni.

Elnök: Határozottan mondotta-e Polónyi, hogy a per vitelére nem vállalkozik, csak a békés elintézésre.

Nákó: Amennyire emlékezem. Minden szóra — hiszen már öt éve ennek — visszaemlékezni lehetetlenség.

Polónyi: Méltóztatik-e emlékezni arra, hogy én 1904 előtt valaha is ismertem volna Beke Erzsébetet.

Nákó: Amennyire én emlékezem, nem.

Polónyi: Való-e, hogy abban az okiratban 6000 K járadékról is szó van, valamint, hogy az is ki volt kötve, — illetve ígérve volt, (Derültség.) hogy gróf Nákó Kálmán halála után az összes ingóságok, kivéve a családi ékszereket és képeket, a Beke Erzsébet tulajdonába mennek át.

Nákó: Igen, lehet.

Polónyi: Való-e, hogy az Ankernál és az Osztrák Banknál esedékes járadékok is Beke Erzsébetnek voltak ígérve?

Nákó: Ez is lehetséges.

Polónyi: Ez az okirat, amely mindenről tanuskodik, megvan, ezt megkaphatja, ha a bíróság elrendeli a beszerzését.

Elnök: Az ügyvéd ur honnan szerezte ezt meg?

Polónyi: Ezek az iratok Rupp Zsigmond kir. közjegyzőnél voltak, éppen ezért kérem, méltóztatnék Rupp Zsigmondot erre a tárgyalásra behívni, aki hozza magával ezeket az iratokat.

Elnök: Mi jözon adta ki a közjegyző az ilyen más család ügyeire vonatkozó nyilatkozatokat?

Polónyi: Ez nem volt más család nyilatkozata, ami ott volt, az mind Beke Erzsébetnek a javára kezelt okirat volt, én pedig, mint méltóztatik tudni, Beke Erzsébetnek ügyvédje voltam és talán érthető, hogy ilyen minőségben szabad volt az ő iratai iránt is érdeklődni.

Elnök: És melyik évben tetszett ezeket Rupp Zsigmondtól kikapni?

Polónyi: Ugy gondolom, hogy körülbelül egy éve. Kérdezem a tanut, való-e, hogy Wekerle miniszterelnök és Justh Gyula jelenlétében ismételt kijelentette a tanu ur, hogy eljárásomat teljesen kifogástalannak és korrektnek tartja.

Nákó: Amennyire emlékszem...

Elnök: Erre már méltóztatott felelni. Méltóztatnék folytatni.

Polónyi: Van szerencsém eredetiben bemutatni azt a két levelet, amelyet hozzám intézett.

Elnök: Ezt majd csak később, most nem.

Lengyel: Az 1902-iki okirat folytán excellenciád arra kötelezte magát, hogy az első évben 6000 koronát, a további években 3000 koronát fizet. Tud-e arról excellenciád, hogy ezt az egyezséget annyira betartotta, hogy havonként nem 500 koronát, ami megfelel, hanem 800 koronát küldött?

Tanu: Az egyezségben benn van, hogy az

első évben amortizáció fejében valamivel többet fizetnek.

Elnök: Kívánják a tanuk megesketését? Balázs ügyész és Vázsonyi védő indítványozza dr. Jeszenszky Géza és gróf Nákó Sándor megesketését, amit a bíróság elrendel.

A tanuk esküvéte után félhárom órakor elnök a tárgyalás folytatását délután felőre halasztotta.

A délutáni tárgyalás.

Braun Mór.

Délután háromnegyed öt órakor nyitotta meg a tárgyalást Zsitvay elnök. Mindenek előtt felmutatja Popovics Sándor államtitkár levelét, amelyben bejelenti, hogy halaszthatatlan okok miatt tanuként való kihallgatása céljából legközelebb csak pénteken, május hó 1-én állhat ismét a bíróság rendelkezésére. A bíróság ezt annak konstataásával, hogy Popovics a délelőtti folyamán megjelent, tudomásul veszi. Jelenti továbbá az elnök, hogy gróf Andrassy Gyula, aki délelőtt nem jelent meg, telefonon értesítette őt, hogy tanuként való kihallgatása céljából a tárgyalás megkezdése után azonnal megjelenik a bíróság előtt.

Braun Mór, aki szintén mint tanu idéztetett meg, megbetegedett, amiről az orvosi bizoanytvány a délelőtti folyamán már fel is olvastattott. Az elnök kérdést intéz az ügyészhez és a védőhöz, kívánják-e, hogy Braun kihallgatására egy külön bizottság küldessék ki, avagy megelégednek azzal, ha a vizsgálóbírónál tett vallomása felolvastatik, mert tekintettel arra, hogy betegségére kétheti gyógyulási időt igényel, a tárgyalás folyamán ki nem hallgatható.

Ügyész: Megelégszem a felolvasással, méltóztatnék azt elrendelni.

Vázsonyi: Ellenzem a vallomás felolvasását azért, mert a törvényes formák megsértésével történt a kihallgatás.

Elnök: A bíróság a felolvasást elrendeli, azon egyszerű okból, mert a királyi ügyész ur a felolvasást kívánja s mert annak megtagadására semmi törvényes ok nincs.

Vázsonyi: Semmiségi panaszt jelent be.

Dr. Mikovitch bíró olvassa Braun Mór vallomását, amelyben Braun előadja, hogy a lapokból értesült a Polónyi-Lengyel ügyről. Meránban tartózkodásának ideje alatt három-négy évvel ezelőtt meghívást kapott a meráni császári és királyi járásbíróstól, hogy egy kihallgatásnál, mint tolmács közreműködjen. Megjelent a bíróságnál, elővezettek egy asszonyt, akit Beke Erzsébetnek hívtak s aki ellen hamis bejelentést indítottak eljárást. A tárgyalás eredménye az volt, hogy Beke Erzsébetet a kihágás alól felmentették. A járásbíró felkérésére ekkor elment az ottani rendőrkapitánysághoz, hogy igazolásánál neki segítségére legyen. Miután Beke Erzsébetnek iratai nem voltak, a kapitány továbbra is letartóztatta. Azonban az ő (Braun) közbenjárására kórházba vitték Beke Erzsébetet, aki beteg volt. Beke Erzsébet neki mindig azt mondta, hogy őt gróf Nákó Sándor üldözteti, hogy gróf Nákó Kálmán halála után ne ő, tudniillik Beke Erzsébet örökösi, aki az öreg gróffal 10 évig együtt élt. Mikor Braun a lapokból Polónyi ügyét olvasta, azt a következtetést vonta le az eseményekből, hogy Beke Erzsébet bizonyára felkereste Budapestén Polónyi Gézát és őt kérte meg, hogy vegye kezébe ügye elintézését. Braun meg van róla győződve, hogy Polónyi Géza gróf Nákóval szemben zsarolólag nem léphetett fel. Braun Mór erre a vallomására esküt is tett.

Elnök: Van valami észrevétel a vallomásra vonatkozólag?

Vázsonyi: A vallomás felolvasását sérelmesnek tartja. Magára a vallomásra rátérve konstataálja, hogy Braun a lapokból egyáltalában nem értesülhetett, amint ez kitetszik az ő vallomásának és az ügyvel először foglalkozó lapoknak dátumából. Braun vallomását egyébként lényegtelennek tartja és kijelenti, hogy a tanu múltjával, életével és egyéniségével, bár bővebb adatok rendelkezésére állanak, foglalkozni nem kíván.

Ezután Polónyi Géza kért szót arra való hivatkozással, hogy az elnök délelőtt egy kérdést intézett hozzá, amelyre akkor nem tudott precíz feleletet adni. Bemutatja a már érintett súlyos kötelezettségeket tartalmazó fontos aktáknak másolatát. Rektifikációja főként oda irányul, hogy az iratok egyrésze már akkor rendelkezésére állott, mikor Beke Erzsébetet képviselte, míg a hiányzó részt az asszony halála után igyekezett pótolni.

Elnök: Ezt a nyilatkozatot egyszerűen jegyzőkönyvbe veszszük. Megjegyzem, hogyha az ügyvéd Rupp Zsigmond úrtól meg tudta szerezni azokat az iratokat, ez nem az ügyvéd ur, hanem a közlegyző hibája; ezt majd annak idején vizsgálat tárgyává teszi a bíróság.

Andrassy Gyula a bíróság előtt.

Következett gróf Andrassy Gyula miniszter kihallgatása.

Elnök: A Beke Erzsébet-féle ügyről exczellenciád is tudomással bír. Gróf Nákó Sándor füzjei

kormányzóval ezt az ügyet megbeszélték. Szíveskedjék exczellenciád mindent elmondani, amit erre vonatkozólag tud.

Andrassy: Közvetlenül nem tudok semmit. Nem volt tudomás az egész dologról. Csak később, Nákótól hallottam, hogy Polónyi annak idejében a Beke Erzsébet ügyében nála közbenjárt és hogy egyezséget kötött Beke Erzsébettel. Részletekre nem emlékezem.

Elnök: Nem panaszkodott a fiúmei kormányzó, hogy ezt az ügyet újból felvetették és hogy Polónyi zsarolja őt?

Andrassy: Erre vonatkozólag Nákó azt mondta, hogy ő Polónyi eljárását nem tartotta zsarolásnak, de egyébként tényleg kellemetlenül érintette őt az egész ügy.

Elnök: S azt sem mondta Nákó, hogy Polónyi nagyon ferszította volna az egyezséget?

Andrassy: Polónyi azt tanácsolta, hogy egyezzen ki, mert ellenkező esetben kellemetlenségek lehetnek.

Elnök: És amikor Nákó közölte ezt exczellenciáddal, akkor valamennyien a kormány tagjai voltak már az urak?

Andrassy: Nem sokkal a kinevezések előtt közölte velem és később, mikor már a lapok is hozták, többször volt szó erről a dologról; akkor már a kormány tagjai voltunk.

Elnök: Nem mondta-e gróf Nákó, hogy Polónyi őt figyelmeztette a következményekre, amelyekkel az járhat, ha ő nem hajlik a békés kiegyezésre?

Andrassy: Igen, mondta, hogy ez kellemetlenségekkel járhat és úgy hiszem, azt is mondotta Polónyi, hogyha ő nem fogja képviselni Beke Erzsébetet, hogy az bizonyosan egy csunya és kellemetlen pör lesz.

Elnök: Arról tehát nem panaszkodott Nákó, hogy Polónyi őt meg akarta volna zsarolni?

Andrassy: Nem!

Elnök: Kívánnak a tanu urhoz kérdéseket intézni?

Vázsonyi: Tud exczellenciád arról, hogy gróf Nákó ügyvédje által emlékiratot készítettett, amelyben ez az ügy részletesen le volt írva?

Andrassy: Hallottam!

Elnök: Kitél?

Andrassy: Nákótól.

Vázsonyi: Nem méltóztatott tudni kegyelmes uram, hogy mi volt ezzel a célja a kormányzó urnak és hogy megmutatta-e ezt ő vakaknek és ha igen, kinek?

Andrassy: Nem, erről nem tudok semmit.

Vázsonyi: Ha jól értettem, azt méltóztatott mondani, hogy a fiúmei kormányzó arról beszélt, hogy neki kellemetlenségekre is kiütása van!

Andrassy: Ugy emlékszem, hogy Polónyi azért tanácsolta, hogy egyességgel vessen véget Nákó az egész ügynek, hogy kellemetlenségei ne legyenek.

Vázsonyi: Tud-e arról kegyelmes uram, hogy gróf Nákó Sándort bizonyos oldalról szakadatlanul arra sarkalták — különösen a Lengyel-féle ciklik megjelenése és a Budapesti Napló közleménye után — hogy ő olyan nyilatkozatot tegyen, amely szerint neki semmiféle kifogása nincsen Polónyi ügyvédi működése ellen és hogy azt teljesen kifogástalannak és korrektnek tartja?

Andrassy: Nákó szözlött arról, hogy őt kérdezte Polónyi, hogy nincs-e valami kifogása, de hogy ez hányszor történt, azt egyáltalában nem tudom.

Vázsonyi: Csakis a kormányzó előadásából méltóztatik mindezt tudni?

Andrassy: Igen, kizárólag.

Vázsonyi: Való-e az, hogy Polónyi ur, midőn igazságügyminiszter volt, úgy tüntette fel a Beke-féle ügyet minisztertanácsai előtt, hogy ebben az ügyben tulajdonképpen nem Beke Erzsébet volt az, aki megszarolta a Nákó-családot, hanem éppen Beke Erzsébetet zsarolták meg, illetőleg őt kényszerítették egy olyan egyezés aláírására, amelyre különben hajlandó nem lett volna?

Andrassy: Erre nem tudok emlékezni.

Vázsonyi: Nem is hallott erről kegyelmes uram?

Andrassy: Nem szoktam megjegyezni ilyen apróságokat.

Vázsonyi: Ezt azért kérdezem, mert ezen híresztelések miatt az ügy lovagias eljárás tárgyává is tétetett és Rakovszky István és gróf Esterházy Mór vezetésével is ebben az ügyben a kormányzóval.

Andrassy: Igen, erre emlékszem, hogy valami ügyben Rakovszky Istvánnal és Esterházy Mór-ral tanácskoztam és ha jól tudom, ezen tanácskozás után írt is Nákó egy levelet Polónyinak. De, hogy mi volt az indító oka ennek a levélnek, arra nem tudok olyan pozitíve visszaemlékezni, hogy most erre nyilatkozhassam.

Lengyel: Exczellenciád a vizsgálóbírónál történt kihallgatása alkalmával azt mondta, hogy esetleg bekövetkező botrányról volt szó. Méltóztatik-e arra emlékezni, hogy gróf Nákó előadásában a botrány szót használta?

Andrassy: A kifejezésre nem emlékszem, azt tudom, hogy mondta, hogy, olyan részletek kerül-

hetnek napvilágra, amelyek nagyon kellemetlenül érinthetnek és sérthetnek a kegyeletet.

Egy esküdt: Csak egy kérdést vagyok bátor öngyméltóságához intézni. Tud-e exczellenciád arról, hogy kapott-e Polónyi honoráriumot Nákótól és ha igen, milyent?

Andrassy: Erről igazán nem tudok semmit.

Elnök: Kívánják a tanu megesketését?

Ügyész: Nem tartom szükségesnek.

Vázsonyi: Hozzájárulok az ügyész ur véleményéhez.

Az esküt mellőzik.

Elnök jelenti, hogy a bizonyító eljárás kibővítésére vonatkozó beadványok felett majd később fog dönteni a bíróság. Attérnek a második ügy tárgyalására.

Ügyész: Arra való tekintettel, hogy az előbb az esküdték egyik tagja felvetette a kérdést, hogy kapott-e gróf Nákótól Polónyi honoráriumot és mennyit, indítványozom, hogy gróf Nákót és Jeszenszky urat erre a kérdésre vonatkozólag újból kihallgatni méltóztatassék.

Elnök: Ez jegyzőkönyvbe vétetik.

Ügyész: Utolsó indítványom pedig az, hogy Polónyi Géza sértett erre az esetre nézve mint tanu kihallgattassék.

Elnök: A bíróság elutasítja az ügyész ezen indítványát azon egyszerű okból, mert Polónyi Géza, mint főmagánvédő, a kisegítő jogait igénybe vette és maga kérdezte ki a tanukat, ennél fogva a vád kiegészítő részét ő is gyakorolta, tanu is tehát nem lehet, annál kevésbé, mert itt mind olyan körülmények forognak fenn, amelyek az ő saját tényciből, saját működéséből erednek.

Ügyész: Ezen határozat ellen semmiségi panaszt jelentek be. Azt hiszem, másik indítványom felett később méltóztatik majd határozni?

Elnök: Igen, amikor a bizonyítási eljárás kiegészítéséről lesz szó. Most pedig áttérünk a második ügyre és mindenekelőtt Thaly Emil vallomását fogjuk felolvasni, aki időközben meghalt.

Egy elhalt tanu.

Vázsonyi: Ellenzem a vallomás felolvasását, mert tanu annak idején vallomására nem tett esküt.

Elnök: A bíróság elrendeli a felolvasást.

Dr. Mikovitch bíró olvassa a vallomást, amelyben kijelenti, hogy 1856-ban a Dunagőzhajózási Társaság a Lánchíd felett és alatt mintegy 80 ölnyi hosszúságban kiépítette a rakpartot akkor, amikor még más rakpart nem volt kiépítve, a társaság ennek használatát a fővárostól megkapta azzal, hogy 40 év után a rakpartot, kivéve a felépítményeket, a főváros tulajdonába ingyen visszaadja. Minthogy időközben raktárak és egyéb építkezések emeltettek, a társaság érdeke azt kívánta, hogy bérlet útján, vagy egyébként a rakpart használata továbbra is az övé legyen. 1896-ban járván le a 40 év, egy évvel előbb én, mint a társaság magyarországi vezérképviselője, kezdtem ez ügyben tárgyalásokat folytatni Halmos János akkori tanácsnokkal. Tárgyalásunk végeredménye az volt, hogy a főváros 1910-ig meghagyja a társaságot a rakpart használatában olyan feltétellel, hogy 1910-ben a Dunagőzhajózási Társaság ezt a partot, az azon lévő felépítményekkel együtt ingyen a főváros tulajdonába helyezi át. Szükségesnek tartottuk, hogy a fővárosi bizottsági tagokat e tekintetben informáljuk és én magam kb. 100 bizottsági tagot kerestem fel, átadva nekik az információt és kérve támogatásukat. Ezek között volt Polónyi Géza is, aki meggyőződve kérelmünk méltányos voltáról. Kijelentésbe helyezte támogatását.

Hüvös József.

Elnök: Most tanuként ki fogom hallgatni Hüvös József urat.

Elnök (Hüvöshöz): Arról van szó, hogy őnt Ullmann és Wellisch urak felkeresték és tanácsát kérték arra vonatkozólag, hogy kihez fordulhatnak a siker reményében a dunaparti rakbérletre vonatkozólag. Szintén tagja a fővárosi bizottságnak?

Hüvös: Igen! Engem felkerestek ezek az urak. Megjegyzem, hogy tudommal csak a belvárosiak és a VII. kerületiek voltak a bérlet meghosszabbítása ellen. A belvárosiak között — gondolom — Polónyi is. En azt tanácsoltam, hogy menjenek el Polónyihoz, aki a belvárosiak vezére, ő bizonyára sokat tehet érdekekben.

Elnök: Ugy méltóztatott gondolni, hogy bár a közgyűlés már egyszer elvetette ezt a kérdést, Polónyi még mindig keresztül fogja tudni vinni, hogy az elfogadtassék?

Hüvös: Igen, mert ő befolyásos ember.

Elnök: A kérdés új tárgyalásánál felszólalt Polónyi?

Hüvös: Nem tudom.

Elnök: Szokás a városnál ilyen fontos ügyekben végigjárni a képviselőket és informálni őket, protekciót kérni?

Hüvös: Igen szokás, bár nem annyira protekcióról van szó, mint inkább felvilágosításról, ami minden fontosabb ügy alkalmával megtörténik. Később tényleg meg is szavazta a közgyűlés a hosz-

szabítást és akkor már a belvárosiak is mellétek voltak.

Elnök: Nem tud arról, hogy egyik, vagy másik ügyvéd, fővárosi bizottsági tag, a fővárosnál is érvényesíti kliensei érdekeit. Szokott ilyesmi előfordulni?

Hüvös: Ezt így határozottan nem lehet mondani. Én magam is ügyvéd voltam huszonöt évig, de sohasem használtam fel ilyesmire az állásomat. Bár a kettőt nem tartom teljesen inkompatibilisnek.

Vázsonyi: Ullmann határozottan azt állította, hogy személyesen volt Polónynál? Azt is méltóztatott mondani, hogy megköszönte a támogatását. Milyen szavakkal?

Hüvös: Erre nem emlékszem.

Vázsonyi: Nem méltóztatott-e Ullmann urnak valami utbaigazítást adni, hogyan lehet informálni Polónyi urat?

Hüvös: Nem.

Elnök: Többször előfordult az, hogy Polónyi fontos ügyekben vezető szerepet játszott a fővárosiak csoportjában?

Hüvös: Igen, Polónyi, mint befolyásos bizottsági tag, minden fontos ügyben felszólalt, mert az ő szavára hallgattak.

Elnök: Ahol nagyobb vagyonról volt szó, olyan kérdéseknél mindig felszólalt?

Hüvös: Igen.

Elnök: Ez esetleg nem adott arra a feltevésre okot, mintha ő anyagi érdekből vállalkoznék?

Hüvös: Nem, erre nem gondoltam.

Vázsonyi: Az ügyész ur kérdésével kapcsolatban méltóztatott arra felelni, igaz-e az, ami a bírósági elnökségben áll, hogy a tanu ur ellenséges indulattal van Polónyi Géza ural szemben azért, mert oly éles politikai ellentétek forognak fenn az urak között, hogy egy alkalommal tanu ur összeesküvésben vett részt Polónyi ur becsülete ellen és hogy tanu ur a haladó párthoz tartozott.

Hüvös: Kérem, ez ellen a leghatározottabban tiltakozom! Én soha a haladó párthoz nem tartoztam és soha Polónyi ural rossz viszonyban nem voltam.

Vázsonyi: Abban az iratban tehát valótlán állítás foglaltatik. (Mozgás.)

Hüvös: Én Polónyi ural szemben mindig a legtisztelősebb módon viselkedtem s viszont ő én velem szemben.

Vázsonyi: Talán a kerülettel van rossz viszonyban?

Hüvös: Én mindenkiel jó viszonyban vagyok. (Élénk derűség.)

Elnök: Hüvös urat még a villamos vasúti ügyre vonatkozólag is ki fogjuk majd hallgatni. Az a vallomása ott már esetleg más tekintetek alá esnek, úgy, hogy a felek talán nem egyeznének bele megesküvésbe. Ezért erre a vallomásra vonatkozólag méltóztatnak-e kívánni, hogy külön eskessük meg a tanu urat?

Ügyész: Indítványozom.

Vázsonyi: Hozzájárulok az ügyész ur indítványához.

Elnök: Az esküt tehát, egyelőre, tanu ur erre a vallomására elrendelem.

Hüvös József leteszi az esküt.

Wellisch Alfréd.

Wellisch Alfréd a következő tanu. Ő neki Ullmann a Dunagőzhajózási Társaság igazgatója, unokabátyja Ullmann panaszkodott, hogy kellemetlenségei vannak a rakpart dolgában. Felkért arra, hogy menjek el vele Hüvöshöz. Elmentem vele, bemutatam Hüvösnek, beszélt vele s azt mondta, hogy ebben az ügyben nem gördít nehézségeket elébe, legfeljebb a belvárosiak. Tudtommal Hüvös azt a tanácsot adta, hogy menjem el Polónyihoz, beszéljen ő vele, mint akinek a belvárosiaknál nagy a befolyása.

Elnök: Ön nem tagja a fővárosi bizottságnak?

Wellisch: Igen.

Elnök: Akkor tehát tud arról részletesen, hogy történt ez?

Wellisch: Egyszer elutasították a Kérést, másodszer pedig nem.

Elnök: Csak akkor ment tehát Hüvöshöz, amikor elutasították? Elő szokott fordulni a városnál, hogy ilyen ügyekben eljárnak?

Wellisch: Igen, szokás.

Elnök: Az is előfordul, hogy a bizottság ügyvédtagei a klienseik nevében is felszólalnak?

Wellisch: Igen, ez is előfordul.

Elnök: Nem említette Ullmann azután később azt, hogy Polónynál kicsoda eredménnyel járt?

Wellisch: Ullmann megköszönte a szives értesítést Hüvösnek is és azt mondta, hogy az ügy el van intézve.

Ügyész: Emlékszik-e tanu ur arra, hogy az első közgyűlésen leszavazták Polónyi a saját belvárosi bizottsági tagjai is?

Wellisch: Nem emlékszem.

Vázsonyi: A vizsgálat során méltóztatott mondani, hogy megköszönte a szívességet, hogy Hüvöshöz elment és neki jó tanácsokat adott. Ezekkel a szavakkal mondta?

Wellisch: Igen.

Vázsonyi: Tehát azt mondta, hogy jó tanácsot adott neki. Olyan embernek ismeri tanu Ull-

mann urat, aki bármikor valótlanságot mondott volna?

Wellisch: Nem, komoly embernek ismertem. **Polónyi:** Olyan embernek ismertem Ullmann Lajost, aki vesztegetésre is képes lett volna?

Elnök: Ne álljon fel az ilyen kérdéseknek, hogy lehetett-e megvesztegetni, vagy mondott-e valótlanságot. Ezekkel lehet hangulatot csinálni, de komoly jogász nem áll elő ilyenekkel a tárgyaláson.

A tanu vallomására megeskütek.

Dr. Komlós Ágost.

Komlós Ágost a következő tanu.

Elnök: Rokona önnek Ullmann Lajos?

Komlós: Igen, a sógorom. Többször találkoztunk egymással séta alkalmával. Egyszer reggeli-zés alkalmával találkoztunk, hogy melyik esztendőben volt, nem emlékezem, hanem miután Ullmann Lajos 1903-ban, vagy 1904-ben halt meg és néhány évvel azelőtt volt a találkozás, úgy mondtam a vizsgálóbíró előtt, hogy körülbelül a 90-es évek második felében lehetett.

Elnök: Ullmann beszélt erről a rakpartbörtéről?

Komlós: Igen, de csak egész röviden.

Elnök: Mondta, hogy örült annak, hogy sikerült.

Komlós: Nem így mondta. Szó szerínt nem tudnám megmondani, hogyan. Németül beszélt. A Dunaparton sétálva beszélgetés közben egyszerre rámutatott a Lánczidra és mondta: itt is bajom volt. Beszéltünk a fővárosi ügyekről s így erről is került aztán szó. Rámutatott a Lánczidra, nem tudom, melyik oldalra, a budaira-e, vagy a pestire, csak azt mondta, hogy: megbíztam Polónyi Gézát az ügy rendezésével és meghonorráltam érte. Mikor elmentünk, megmondotta az összeget is, de arra szintén nem emlékszem egész pontosan. Amint mondtam a vizsgálóbírónak is, 10 vagy 15.000 forintot mondott.

Elnök: Nem lehetett ez olyan ügyvédi dolog?

Komlós: Azt mondta, hogy kellemetlenségei voltak és azért bízta meg Polónyi az ügy elintézésével, aki a dolgot rendbehozta és hogy fizetett neki 10 vagy 15.000 forintot.

Elnök: Emlékszik-e arra, hogy Halmos azt mondta, hogy: most pedig ezekre, amit itt állítottam támadásképpen, bizonyítékokat fogok összedzteni.

Komlós: Nem hallottam, nem is beszéltem erről az ügyről soha.

Elnök: Heltai sem mondta soha, hogy kell erre nézve bizonyítékokat összedzteni?

Komlós: Heltaival így történt a dolog. 1907. január 12-én 5-6 óra között betértem — rossz idő lévén — a Redoute-kávéházba, hogy elolvassam az esti lapokat és hogy félhetek ott lehessek a pártülésem. A kávéházban az urak valamelyike intett nekem, hogy üljek hozzájuk, amire odamentem és olvastam. Ekkor mondta Heltai, hogyha a köztudat elég volna, nem kellene bizonyíték. Heltai mondta ezt a kávéházban. Asztaltársaim részéről valaki azt a kérdést intézte hozzám, hogy hogyan áll az Ullmann-ügy. Erre én azzal a kiterő válaszzal feleltem, hogy nem tudok semmit. Később a Heltai kivételével elmentek, én pedig Heltaival a pártkonferenciára mentem. Kinn az utcán Heltai azt mondja nekem, hogy monddam el neki az Ullmann-dolgot. Azt vettem ki szavaiból, hogy intim-viszony van közte és a polgármester közt és mivel a polgármester bajban volt, ő valamit meg akar tudni, amire hivatkozhat. És habár úgy voltam meggyőződve, hogy szavaim nem sokat érnek, mégis, mert egy kétségbeesett embernek szüksége lehet rám, elmondtam neki mindent egész röviden. Heltai szavaira, hogy Ullmann egyszerű a vasúti kupéban elmondta, hogy megfizette Polónyi, azt mondtam: én az egész ügyről egyáltalán semmit sem tudok. Így jelentettem ezt ki Heltainak. Én amit tudtam, azt az újságból tudtam.

Elnök: Nem volt önnél Vázsonyi, vagy valaki, aki ezen ügy iránt érdeklődött volna és őnt kihallgatta?

Komlós: Három nappal a vizsgálóbíró előtt való megjelenésem előtt Vázsonyi telefonált, hogy mikor találhat otthon. Megmondtam neki, de nem beszélünk tovább az ügyről. Azt kérdezte telefon útján, hogy meg vagyok-e már idézve a vizsgálóbíró elé. Nem tudom pontosan, hogy mit feleltem, de valószínűleg azt, hogy igen. Megmondotta, hogy ő mint Lengyel Zoltán ügyvédje, szeretné tudni, hogy én mit tudok.

Elnök: Sándor Pállal nem ugyanazon alkalommal beszélt?

Komlós: Nem, egészen más alkalommal.

Elnök: Még a vigadó jelenet előtt?

Komlós: Nem, sokkal később. Akkor mondta Sándor Pál, hogy tudom-e: még fognak idézni. Rendkívül kellemetlenül érintett ez a dolog, mert én Heltainak nem azért mondtam el a dolgokat, hogy ő azután meg Sándor Pálnak adja tovább. Máskül pedig meg nem tudhatta.

Ügyész: Ismerte Ullmann Lajos magánvagyonai viszonyait?

Komlós: Igen gazdag ember volt és tudom, hogy igen nagy jövedelme volt.

Ügyész: Előfordulhatott-e esetleg, hogy ő a saját vagyonából fizette volna meg azt az embert, akivel keresztül vitette az ügyet?

Komlós: Ez attól függ, hogy akart-e a társaságnak olyan nagy áldozatot hozni.

Ügyész: És olyan ember volt, hogy megfizette volna ezt a maga vagyonából?

Komlós: Olyan embernek ismertem, aki minden áldozatra képes volt a társaság érdekében.

Polónyi: Méltóztatnék megmondani: valaha, valahol, vagy valakinek említette-e, hogy Polónyi tisztességtelen dolgot csinált?

Komlós: Azt most sem említettem, hogy Polónyi tisztességtelen dolgot csinált; csak azt mondtam most, amit akkor Ullmann Lajos mondott, hogy nehézségei voltak a partbörteti ügyben és Polónyi bízta meg annak rendezésével és azt meghonorrálta.

Egy esküdt: Mit mondott Ullmann igazgató ur, miért fizette ő azt az összeget?

Komlós: Nem beszélünk erről a témáról egyáltalán. Én még akkor fővárosi bizottsági tag nem is voltam, azt sem tudtam, hogy 1895-ben ilyen ügy előfordult, amelyet akkor nem igen kedvezően intéztek el. Itt én azt az impressziót nyertem, hogy egy nagyhirű ügyvéd nagy honoráriummal elintézte az ügyet.

Megeskütése ellen az ügyésznek kifogása van, mert egy más ügyből, amely ezzel kapcsolatos — kifolyólag eljárás van ellene folyamatban.

Vázsonyi: Az ügyész a perrendtartás semmiféle szakaszára nem hivatkozott, amikor a tanu megeskütését ellenezte. Ellenben hivatkozott arra, hogy bizonyos ügyben tanu ellen, mint terhelt ellen eljárás van folyamatban és ez abból áll, hogy amidőn már tanu ki volt hallgatva a Lengyel Zoltán ellen Polónyi Géza által indított sajtóperben, akkor a vizsgálat során vallomást tett és megtudta a sértett azt, hogy a vallomás ránézve kedvezőtlen. Akkor egy merész kanyarodással a tanuból vádlottat akart csinálni olyan módon, hogy a bíróságnál rágalmozás címén feljelentést tett. Most ez az ügy pusztán csak a feljelentés stádiumában van, mivel a felsőbb bíróság megsemmisíti az elsőbírósági eljárást. Ilyen kézzel fogható manőver nem lehet indok a vallomás mellőzésére, ezért kéri a tanu megeskütését.

Polónyi Géza: A bünvádi perrendtartás 221. §-ának 5. pontja alapján kérem...

Elnök: A kir. ügyész már nyilatkozott, a védő is, itt szólásnak többé nincs helye.

Polónyi Géza: Én kötelességet akarok teljesíteni, semmi egyebet. Vagy tanu minőségben hallgatnak ki, vagy mint magánvádló vagyok itt jelen. Én idézni akarom a szakaszt és meg is akarom indokolni, hogy miért kívánom az eskü mellőzését. Vagy meg van ehhez a jogom, vagy nincsen. Ha megvan, úgy kérem az elnök urat, méltóztatnék azt számomra biztosítani.

Elnök (az ügyész felé): Átadja a szót a magánvádlónak?

Balázs Elemér ügyész: A törvény e tekintetben nem kötelez semmiféle nyilatkozatra.

Elnök: Megeshetik, hogy a vádat képviselő és a kíséző hatáskörrel bíró magánvádló ellenkező nézetet vannak. Ezt akarom kikerülni.

Balázs ügyész: Amennyiben nézetem méltóztatik megkérdézni, hogy a törvény értelmében van-e joga magánvádlónak a kérdéshez felszólalni, igennel felelek.

Elnök: Mivel ellentét nincs, kérem a magánvádló urat, méltóztatnék mondanivalóját elmondani.

Polónyi Géza: Tekintetes sajtóbíró! A bünvádi perrendtartás idézett szakasza szerint melőzendő a tanu megeskütése, ha ellenségeskedés esete forog fenn. Ez az ellenséges viszony akadály, akkor is, ha nem a vádlóval szemben áll fenn. Én mindenkinek alkalmat akartam adni, hogy ebben az ügyben bizonyítékait előterjessze, ezért indítottam meg a bűnpert Heltai Ferenc és a tanu ellen. Ebből a perből kifolyólag köztem és közöttük ellenséges viszony keletkezett. Ez a viszony fennáll ma is. Ismétlem, feljelentésemnek semmi más célja nem volt, mint, hogy módot nyújtsak a tanuak és Heltainak arra, hogy vádjaikat bebizonyítsák. Mivel pedig az adott esetben ellenséges viszonyról van szó, tisztelettel kérem, méltóztatnék a tanu meghiteltetését mellőzni.

Elnök (rövid tanácskozás után): A bíróság Komlós Ágost meghiteltetését elrendeli. Az ellene emelt kifogás nem állhat meg. Ott lehet ilyen kifogással sikerrel fellépni, ahol a tanu vádlottal szemben van ellenséges viszonyban, ami a jelen esetben fenn nem forog. Egyáltalán az ellenséges indulat a tanu részéről a felek egyikével szemben sem ismerhető fel, mert hallottuk egyszerű előadását és láttuk magatartását. Ha Ullmann élne és tagadná, hogy Polónyiról ezt a nyilatkozatot tette, éppen Komlós volna a legerősebb támasza Polónyinak, ha elakarna járni vele szemben.

Tanu megeskütése után elnök kéri az esküdfeket, hogy újságot ne olvassanak és ebben az ügyben senkivel se érintkezzenek. A tárgyalás folytatását holnap délelőtt 10 órára halasztotta.

TÁVIRATOK.

Vilmos császár látogatása.

Korfu, április 27. Vilmos császár ma délen kísérete több tagjának társaságában az osztrák-magyar hajóraj meglátogatására ideért. A hajógyök üdvözlése közepette a császár a Károly főherceg csatahajóra ment, melynek megtekintése után a hajó legénysége gyakorlatozott. A császár ismételten tetszésének adott kifejezést. Cziegler ellentengernagy ezután a császár tiszteleire ebédet adott, amelyen felköszöntőt mondott, melyben a császárt éltette. Válaszában a császár örömeinek adott kifejezést afelett, hogy az osztrák-magyar hajóraj meglátogatta és végül I. Ferencz József császárt és királyt éltette. 4 óra felé a király visszatért a kastélyba.

Pusztuló város.

New-York, április 27. Port of Spain felől érkezett karakasi távirat szerint La Guayra városát az ott pusztító ismeretlen járvány-betegség miatt el kellett szigetelni. A vasúti forgalom szünetel. Az elszigetelés pontos betartásán katonaság őrködik. Hivatalosan még nem jelentették ki, hogy a járvány bubó-pestis. Idegen orvosok kijelentései szerint a legutóbbi öt hét folyamán 50 halálos megbetegedés fordult elő.

Közgazdasági táviratok.

New-York.	ápr. 25.	ápr. 27.
Buza		
locobuza	108 ¹ / ₂	108 ¹ / ₂
májusra	610 ³ / ₄	106 ¹ / ₂
juliusra	97 ¹ / ₂	97 ¹ / ₂
szeptemberre	—	—
Tengeri		
májusra	75 ¹ / ₂	75
juliusra	72 ¹ / ₂	71 ¹ / ₂
Csikagó.		
Buza		
májusra	97 ¹ / ₂	97 ¹ / ₂
juliusra	88 ³ / ₄	89 ¹ / ₂
Tengeri		
májusra	66 ³ / ₄	66 ³ / ₄

New-York, ápr. 27. Gyapot New-Yorkban helyben 10.00 (10.10 tegnap), gyapot májusra 8.23 (8.35), gyapot júliusra 8.36 (8.50), gyapot New-Orleansban helyb. 9¹/₂ (10¹/₂), petroleum stand white Filadelfiában 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, április 27. (Zárlat.) Zsir májusra 8.02 (tegnap 8.07), zsír júliusra 8.20 (tegnap 8.27), szalonna short clear 7.37 (tegnap 7.37), sertésbőr júliusra 12.85 (tegnap 13.00).

A kamatláb.

Bécs, április 27. (Saját tudósítónktól.) Pénzügyi körökben biztosra veszik, hogy az Osztrák-Magyar Bank már május első hetében 4%-ra fogja leszállítani a kamatlábat. A Budapesten tartandó legközelebbi rendes igazgatótanácsi ülés fog e részben dönteni. Az utóbbi napokban a kamatlábleszállítást több körülmény lehetővé teszi s most, hogy a német birodalmi bank mérsékelte rátáját, az Osztrák-Magyar Bank sem halaszthatja sokáig a kamatlábleszállítást. A bank státusa az utolsó kimutatás szerint újabb javulást tüntet fel és ultimóra nem lesz különösen nagy a bank irányában az igény, sőt remélhetőleg a visszaözönlés egyensúlyozni fogja azt. Ma a bécsi főintézetnél körülbelül 11 millió koronára rugott a váltóbenyújtás és a magánkamatláb 4¹/₂% volt.

Az olvasóhoz.

Az „Egyetértés“ úgy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hű marad eddigi nagy multjához, amely a magyar olvasóközönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományához híven, eddig irányította, ezentúl is mindenben vezérelve lesz. A független, önálló nemzeti állam kiépítése, a magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az az cél, amelyért az „Egyetértés“ ezentúl is törhetetlenül és megújuló intenzivitással küzdeni fog.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedül erősségiünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegít. Viszonyásul a legváltozatosabbban és a legmegbízhatóbban megszerkesztett nagy magyar napilapot adjuk, amely úgy irányelveinek szigorú betartásával, mint a napi események részletes és pontos feltárásával ezentúl is a vezető helyen fog állani.

A magyar közönségnek az „Egyetértés“ a legkedveltebb lapja, ezt a szeretetet ezentúl csak fokozottabb munkássággal fogja kiérdemelni.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 kor. — fill.
Félévre	14 kor. — fill.
Egész évre	28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, szíveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Kedd, április 28. — Róm. kat.: Vital és Valér. — Prot.: Valéria. — Görög-orosz: Április 15. Husv. kedd. — Zsidó: Niz. 27. — A nap két reggel 4 óra 50 perczkor, nyugszik este 7 óra 6 perczkor. — A hold két éjjel 4 óra 16 perczkor, nyugszik délután 4 óra 25 perczkor. — A közéleti államtitkár fogad 12-2 óráig. — A kereskedelmi államtitkár fogad délután 4 óráig. — Az Akadémia osztályainak ülése délután 5 óráig. — Az Országos Népképző Egyesület előadása 7-8 óráig. — A Pápai Kör felolvasó estélye 7-8 óráig. — Országos lovásár a Tattersallban. — Tavaszitáriát a Múcsarnokban nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — A berliniek kiállítása a Könyves Kálmán Nagymező-utcai szalonjában nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Új Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Műhely kiállítása az Uránia Kiglyó-teri szalonjában nyitva 9-8-ig. Belépődíj nincs. — A visszautasított kiállítás a Gresham-palotában. — A Nemzeti Múzeum régiségtára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum nyitva 3-6-ig. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10-2-ig. — A földtani intézet múzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-múzeum nyitva 10-2-ig. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9-1-ig. — Az Erzsébet-múzeum nyitva 9-1-ig és 3-4-ig. — A Ráth György-múzeum nyitva 10-4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3-7-ig. — Az Egyetem könyvtára nyitva 9-12-ig és 3-8-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9-2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig és 6-8-ig. — A pedagógiai könyvtár zárva.

— Edvárd király és Miklós czár. Beavatott bécsi diplomáciai körökben valószínűnek mondják, hogy Edvárd király még az idén találkozni fog Miklós czárral. Beszélnek, hogy a találkozás eszméjét az özvegy anyaczárné pendítette meg és meg is beszélte az angol királyi párral legutóbb Londonban, de maga a terv tulajdonképpen az angol udvartól és az angol kormánytól indult ki, mert az angol politika már régóta keresi a közeledést Oroszországhoz. Az uralkodók találkozásának ideje és helye még nincs meghatározva.

— Új udvari tanácsosok. A király Gorjanovic-Kramberger Károlynak, a zágrábi Ferencz József-egyetem nyilvános rendes tanárának, a tudományok kutatás és a tanügy terén szerzett érdemei elismeréséül és Landauer Lipót gyarmatúru nagykereskedőnek ipari és kereskedelmi terén szerzett érdemei elismeréséül a magyar királyi udvari tanácsosi czímet díjmentesen adományozta.

— Az angol királyi pár Stockholmban. Edvárd király, Alexandra királyné és Viktória hercegnő tegnap este Freihafenből Malmöbe utaztak, honnan Stockholmba mennek. Az elutazásnál az egész dán királyi család jelen volt. Stockholmból jelentik, hogy az angol királyi pár, valamint Viktória hercegnő tegnap délből érkeztek meg és pályaudvaron a svéd király egész családjával fogadta őket. A két államfő igen szívesen üdvözölte egymást. Edvárd király később a diplomáciai képviselőket fogadta. Este a királyi palotában disztrakoma volt az angol királyi pár tiszteletere. A két államfő igen szívesen pohárköszöntőt váltott. Gusztáv király emlékeztetett arra, hogy a svéd főváros először van abban a helyzetben, hogy brit uralkodót fogadhasson és annak a reménynek adott kifejezést, hogy az Északi-tengerre vonatkozó egyezmény, amelynek célja, az európai béke további megszilárdítása, még szorosabbra fogja fűzni az angol és svéd nép barátságos viszonyát. Edvárd király köszönetet mondott a barátságos fogadtatásért és szintén kifejezést adott ama hitének, hogy a legutóbb kötött egyezmény hozzá fog járulni a két ország békés fejlődésének előmozdításához és a béke állandósításához.

— Kltüntetések. A király bogdi Papp Sándor karczagi közjegyzőnek, a debreczeni közjegyzői kamaraz titkárnak, a közjegyzői pályán és a közügyek terén szerzett érdemei elismeréséül a királyi tanácsosi czímet díjmentesen adományozta. — A király Rimanóczy Jenőnek, a postatakarékpénztárnál alkalmazott számtanácsosnak, nyugalmaztatása alkalmából, sok évi buzgó szolgálata elismeréséül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— Campbell-Bannermann temetése. A Westminster-apátságban ma gyászistentisztelet volt Campbell-Bannermann elhunyt miniszterelnök emlékezetére. A gyászistentiszteleten részt vettek a király képviselőiben a velszi herceg, a miniszterek, mindkét politikai párt vezető emberei és a diplomáciai kar, Stumm nagykövetségi tanácsos a német császár megbízásából nagy koszorút helyezett el a koporsón. Clémenceau miniszterelnök a francia diplomáciai ügyvivő társaságában utazott a Westminster-apátságba és fehér virágokból font koszorút vitt magával. Az apátság előtt óriási embertömeg gyűlt össze.

A gyászistentisztelet után a temetési menet, melyben részt vettek a velszi herceg, Stumm nagykövetségi tanácsos, Clémenceau miniszterelnök és a többi miniszterek, valamint az igen nagy számban megjelent közönség, zuhogó esőben Euston-állomásra ment. Campbell-Bannermann koporsóját a német császár és Clémenceau koszorú díszítették. Az elhunyt miniszterelnök holttestét Skótzországba viszik, ahol örök nyugalomra fogják helyezni.

— Manuel királyról. Lisszabonból jelentik, hogy Manuel király, mint ahogy arról a Carlos király és a trónörökös lelküdvéért rendezett gyászmise alkalmával bárki meggyőződhetett, a merénylet alkalmával megsebesült karját teljesen jól használhatja. A király, külsejéről ítélve, egészségesnek látszik, de az arca kissé sápadt. A királyné sűrű fátyolát csak egy pillanatra lebbentette fel, nagyon szerencsétlennek látszott és sirt. Ugy a király, mint a királyné nagyon meg volt indulva. A polgári kormányzó nyilvános felhívással felszólította Lisszabon lakóit, hogy minden fegyvert az érték megtérítése ellenében május 15-ig szolgáltatson ki, mert azontul mindenkit, akinél fegyvert találnak, meg fognak büntetni.

— Nasi Ismét képviselő. Olaszországban, ugy látszik, erkölcsileg igen nehéz tönkremenni. Ez az ex-miniszter állt már a család, a lopás, a sikkasztás, az okirathamisítás vádjá alatt. El is vesztette összes hivatalait, társaságokból kinézik s becsületvesztett embernek tartják az előkelő körök. De a nép még mindig méltónak tartja a kegyére. Erre mutat az alábbi, Trapaniból érkezett hír. E szerint Nasi volt minisztert 2691 szavazattal újra képviselővé választották. Két szocialista ellenjelöltje összesen 581 szavazatot kapott.

— Szerenád Bárczy polgármester tiszteletere. A Magyar Dalosszövetség legutóbbi közgyűlésén dr. Bárczy István székesfővárosi polgármestert elnökévé választotta. Ebből az alkalomból vasárnap este a fővárosban működő dalosgyűlések száz dalos részvételével szerenád rendeztek Bárczy polgármester tiszteletere. A dalosok a Német-utcai polgári iskolában gyülekeztek. Onnan nyolczórától óráig lobogók és színes lampionok alatt a József-utcán, József-köruton, Rákóczi-, Aréna- és István-utakon át a Thököly-utra, Bárczy István polgármester lakása elé vonultak. A Thököly-ut és Stefánia-ut sarkán már akkor ezekre menő közönség tolongott. A beteg polgármester másodemeleti lakásának ablakából hallgatta végig a szerenád családjá és Rózsavölgyi alpolgármester társaságában. A dalosköröket Stojanovics Jenő, az Országos Dalosgyűlés karmestere dirigálta.

— A czár és a hamlakártyás tábornok. Adtunk hírt arról, hogy Pétervárott Hall tábornokot, az egyik nagyherceg szárnysegédjét, hamis kártyázáson raitakapták. Erre vonatkozólag azt jelentik Pétervárról, hogy a tábornok a leleplezés után, leleplezőit, két tábornokot, párbajra hívta ki. A segédek már tanácskoztak is, amikor a czár értesült a provokálásról és rögtön kiadta a parancsot, hogy Hall meg kell fosztani rangjától és a tábornokokat eltöltötte a provokálás elfogadásától.

— A tizenhatos huszárok távozása. A hadügyminiszter a székesfővárosban állomásozó, gróf Üxkülli Ghyllenband hadtestparancsnok nevét viselő tizenhatos huszárezredet áthelyezte a stájerországi Marburgba s helyébe Budapestre a 10-es ezred jön le Csernovitzból. Ma volt az ezred hivatalos bucsuztatása, amelyen gróf Üxkülli Ghyllenband hadtestparancsnokkal és Campi ezredessel az élén az egész tisztikar megjelent.

— Véres párbaj. Károlyvárosban tegnap véres párbaj volt az ottani járásbíró és Winkovic képviselő között. Mind a két fél megsebesült.

— **A pusztító tornádó.** Közöltük, hogy Amerikában legutóbb egy óriási forgószél rettenetes pusztításokat okozott s hogy sok emberélet is áldozatul esett a szélviharnak. Erre vonatkozólag a kábel azt a legújabb hírt közli, hogy a forgatag legnagyobb mértékben Misszissipi államot sújtotta. A halottak és sebesültek számát még mindig nem lehet pontosan megállapítani; a legalacsonyabb becslés szerint a halottak száma ötszáz, a sérülteké három-ezer; de más táviratok szerint a szélvész ezer embert ölt meg és hatezer embert sértett meg. A vihar huszonnégy óra hosszáig dühöngött. Minthogy csavargó csöcselék kirabolja a holttesteket, a kormány a katasztrófa által sújtott vidékeken kihirdette az ostromállapotot. Egész családok elpusztultak. Számos illetést fölismerése azért lehetetlen, mert az illető családok legtöbbje elpusztult. A holttestek eltakarítása több napig fog eltartani. Az a két vasuti kocsi, amelyet a vihar elragadott, még mindig nem került meg; attól félnek, hogy a kocsik az utasokkal együtt elpusztultak. Egyes helységek teljesen elűntek. A vasutak óriási kárt szenvedtek; a vihar egész vonatokat kivetett a sínekből. A táviróösszeköttetés az egész vidéken megszakadt.

— **A southamptoni hajókatasztrófa.** Southamptonból most érkeztek részletes jelentések a már megírt nagy hajókatasztrófáról. Olyan hatalmas szélvihar és hóföregteg dult a csatornán, hogy a Gladiator hadihajóról nem látták a közeledő amerikai gőzöst, csak akkor vették észre, mikor a San Paul már egészen közel volt. Néhány szempillantás még és az amerikai hajó orra befordított a czirkáló derekába. A gépeket nyomban megállították, az amerikai személyszállító gőzös pedig teljes gőzzel visszafelé indult. Óriási hasadék volt a hadihajó derekán és a Gladiator féloldalt borult. A San Paul utasai között leirhatatlan pánik támadt, de a hajótisztek lecsendesítették a halálra rémült utasokat. Csodálatra méltó volt az angol tengerészek fegyelme. Lunsen kapitány vezette a mentést s lebecsáttatta a mentőcsónakokat. Rémületes látvány volt a féloldalra fordult hadihajó, amelynek gépházából lángok csaptak ki. A hullámok magasan jártak és a vízbe esett matrózok kétségbeesetten kapkodtak a kivetett kötelek után. A southamptoni áldozatok száma hivatalosan még most sincs megállapítva. A San Paul amerikai személyszállító gőzösn a katasztrófa idején ötszáz utas volt. Az összeütközésért senkit sem lehet felelőssé tenni, mert a nagy hóföregtegben a vészlámpások csak néhány méterre látszottak. A hivatalos vizsgálat megállapította, hogy az amerikai hajó ment neki az angol czirkálónak és derékon szelte ketté. A San Paul orra a második és harmadik kémény között furódott a czirkáló testébe s oly erősen hatolt belé, hogy teljes gőzzel kellett visszafelé indítani, míg kiszabadulhatott. A Gladiator gépházába az összeütközéskor együtt volt az egész személyzet és a befuródó hajótest négy angol tengerészt ölt meg. Egy angol tengerészt iszt és harmincz közlegény hiányzik. A San Paul Southamptonba szállította utasait.

— **A lemergi gyilkosság.** Lembergben tegnapelőtt letartóztattak egy ruthén származású szobalányt, aki a nyílt utcán helyezte Pocky meggyilkolását. A „Dziennik Polski” jelenti, hogy a rendőrség letartóztatott egy Nazaruk nevű ruthén joghallgatót, akiről azt hiszik, hogy Siczinskiné büntársa.

— **Éhenhalt egy koplaló-művész.** Ha hivatásnak lehet nevezni a koplalás művészetét, akkor Amerikában egy ilyen exotikus művész a hivatásának esett áldozatul. Koplalt, koplalt, buzgó és — úgy látszik — becsületesen. Mert addig koplalt, míg éhen nem halt. Newyorkból érkezik az alábbi erre vonatkozó tudósítás: Az utóbbi időben egy Knute Olmstead nevű koplaló-művész vonta magára a közérdeklődést. Egész Amerikát bejárta. Most aztán St.-Paulban megjárta. Öles falragaszokon hirdették, hogy 40 napig koplalni fog. 31 napig koplalt is. Mikor a 32. napon a közönség látni akarta, már csak holttestét találták meg.

— **Feltört vasuti pénztár.** A varasdi vasuti állomásor pnteken éjszaka vakmerő betörést követtek el. Az ismeretlen tettesek a forgalmi irodában elhelyezett 600 koronát tartalmazó pénztárt kiüritették. A tetteseknek eddig nem jöttek nyomára.

— **Ivánka Imre ügye.** Megírtuk, hogy Szávost Emil budapesti nagykereskedő a budapesti királyi ügyészségnél feljelentést adott be Ivánka Imre országgyűlési képviselő ellen, akit háromrendbeli váltó elikkasztásával vádol. A képviselő most azzal felel a vádra, hogy ügyvédje utján sikkasztás és csalás büntette miatt feljeleníti Szávost Emilt, mint eme büncselekménynek látványos tettesét és Róna Mór fővárosi ügynököt, mint bűnségédet. A feljelentés elmondja, hogy Szávost Emil Ivánka Imréért baráti összeköttetés révén különféle pénzüneteknél százhuszezer korona váltókezeséget vállalt. Mikor a múlt év novemberében az első váltó-lejáratok voltak, a nagykereskedő rávette Ivánka Imre édesanyját, Ivánka Ödömet, hogy dolányi ingatlanaira százhuszezer korona erejéig bekebelezést engedjen, másrészt dolányi birtokát neki ötszáz ezer koronáért lekösse. Mikor az erre vonatkozó okiratok Szávost birtokában voltak, a nagykereskedő fizetéseket jelentett. Hogy Szávost akciója — mondja a feljelentés — még sikeresebb legyen, Ivánkák két cserévalóját a képviselő és az édesanyja ellen érvényesítette és ezáltal a sikkasztás büntetését követte el. Azáltal pedig, hogy Ivánkánét rávette arra, hogy ingatlanaira százhuszezer korona hitelbiztosítást engedjen, birtokára pedig opciózt s így magának vagyoni hasznot, az özvegynek pedig tetemes vagyoni kárt okozott. — a család büntetését követte el. A kölcsönös feljelentésekhez csatlakozott ma egy harmadik: Szávost Emil sajtópórt indított Ivánka ellen, a lapokban közzétett nyilatkozata miatt. Ivánka Imre különben ma délelőtt megjelent Sándor László rendőrkapitánynál és arra kérte, hogy tekintet nélkül immunitására, hallgassa őt ki. A rendőrkapitány nem teljesítette kívánságát, mivel az ügyességhez áttett iratok még nem érkeztek vissza.

— **Lázítás Péter király ellen a szószékről.** Belgrádban történt az alábbi, részleteiben és vonatkozásaiban egyaránt szokatlan dolog. Kerülő uton jutott el Londonon át Belgrádból a hír, melynek valóságáról meggyőződni nem áll módunkban. A tudósítás szerint Péter szér király egy templomban jelen volt az istentiszteleten. Ott Kézics Sabbat nevű lelkész a szószékre lépett és erős lázító beszédet mondott a Karagyorgyevics-ház ellen. Többek közt ezeket mondta:

— Lelkiismeretem nem engedi, hogy ezen a nemzeti szemponthól jelentőséges napon ne emlékezzem meg a nagy Obrenovics-dinasztiáról, amelynek szent hagyományaival oly szorosán egybe van kapcsolva a mai ünnep. A dicső Mikos virágvasárnapkor kezdte felszabadító küzdelmét a mohamedán leigázók ellen és fia, a vértanu Mihály is e napon kelt a szent szabadság védelmére. Az ő porladozó csontjai ebben a templomban vannak eltemetve s emlékeztetnek bennünket a soha el nem muló halálra, amelylyel neki tartozunk. Örök szégyen és gyalázat annak az elvetemültnek fejére, aki halálát okozta a legnagyobb és leghezafiasabb hercegnek és örök dicsőség fényeskedjék az Obrenovics-háznak.

Péter király állítólag szóltanul, néma megdöbbenéssel hallgatta végig a beszédét. A templomban jelen voltak egy része tüntetően fogadta a beszédet, míg a lelkészt több lelkésztársa meggratulálta.

— **Veszedelemes sétakocsizás.** Kocsner Antal vízvezeték felszerelési gyáros tegnap sétakocsizásra vitte a feleségét, özvegy Bornemissza Ferenczné magánzónót és Schindler Ignác vízvezeték szerelő feleségét. A Margit-köruton a lovak megvadultak és elragadták a kocsit. A bennülők annyira megriadtak, hogy Kocsnerné, Kocsner és Schindlerné kiugrottak a kocsiból és súlyos zúzódásokat szenvedtek. Bornemisszané a kocsiban maradt s bár a kocsit darabokra tört, neki semmi baja sem történt.

— **Eulenburg ügye.** Holnap fog dönteni az igazságügyminiszter az Eulenburg-ügyben. Müncheni jelentés szerint a Sternberg-tó környékén egy berlini vizsgálóbíró folytatja a nyomozásokat s újabban Ernst és Riedel tanukon kivül másokat is kihallgatott. Ez a vizsgálat hírszerint, súlyosan kompromittáló a herceg ellen.

— **A kórházvonat.** Az osztrák államvasutak bécs—seizthali vonalán egy külön erre a célra összeállított és harcszerűen felszerelt hadi kórházvonat indul el három napra tervezeti próbatúra. A hadvezetőség tudvalevőleg háboru esetén ugynevezett kórházi vonatokat szerel fel, amelyek hivatalosan a tábori kórházakból a fekvő betegek és súlyosan sebesülteket a harc színhelyéről a biztosabb vidékekre szállítani. A kórházvonatokra vonatkozó szabályzat 1880-ból való. Azóta a katonai egészségügy, ugyszintén a vasuti közlekedés terén oly sok újítás történt, hogy immár szükségesnek találták a szabályzat revízióját is. Hogy a kórházvonat kocsiiban tervezett javításokat gyakorlatilag is kipróbálják, a hadvezetőség elrendelte a fentemlített kórházvonat felszerelését. Ez a vonat a kórházvonat, egy parancsnoki-, egy legénység-, egy betegszállító-, egy konyha-, egy felszerelési- és egy raktár-kocsijából és ezenkívül több teherkocsiból van összeállítva, amelyekben sebesülteket markirozó katonák lesznek, mintha csak tényleg a harc színhelyéről indult volna el. A próba-kórházvonaton egy ezredorvos parancsnok és a legénység két altisztből és az egészségügyi csapat 12 katonájából áll. Ezenkívül a próbauton a hadügyminisztérium és a vasutügyi minisztérium több szakértője is részt vesz. A boszniai okkupáció óta nem nyílt még alkalom ilyen kórházvonat összeállítására.

— **Tolsztoj és a tulvilág.** A párisi „Le Matin” című lap Tolsztoj Leó egy kiadatlan cikkét közli, melyben az oroszok nagy írója a tulvilági életéről való felfogását és meggyőződését fejtegeti. Az érdekes írás lényege a következő:

Almainkban épp oly intenzív életet élünk, mint a valóságban. Azt hiszem, Pascal mondja, hogyha álmainkban magunkat állandóan ugyanabban a helyzetben látunk, míg a való életben e helyzet változék, az álomot tekintenők valóságban s a valóságot álomnak. Ez nem egészen így van. A valóság abban különbözik az álomtól, hogy igazabb. Tehát inkább ezt mondanám: ha nem ismernénk valóságban az álomnál, az álomot a való életnek tekintenők s ebben nem kételkednénk. Vajjon egész életünk, születésünktől halálunkig, nem-e minden álomunkkal együtt olyan álom, amelyet a valóságnak tekintünk? Nem-e csupán azért vagyunk biztosak létezésében, mert nem ismerünk nálánál realisabb életet? Nemcsak gondolom, de meg vagyok róla győződve, hogy ez egyedüli oka ennek a bizonyosságnak. Földi életünk álmai olyan állapotot képeznek, amelyek alatt születésünktől életünk benyomásait, érzéseit, gondolatait éljük és előlegezünk benne a jövő életnek. Egész jelenlegi életünk olyan állapotot képvisel, amelyben a karma (budha tan a lélekvándorlásról) alapján átmeneti életet élünk a multból a jövőbe. Épp úgy, mint mi az álom ezreiből élünk földi életünkön, ez az élet maga egyike ama ezer életnek, amelyikbe úgy lépünk be, hogy egy másikkól kilépünk. Ami földi létünk egy másik, realisabb élet egyik álma. A legrealisabb élet az utolsó élet, amely Isten élete. Az első megismerés keletkezése ezen a világon egy álom kezdete; az egész földi lét egy teljes álom; a halál az az ébredés. A korai halál az, amikor az embert felébresztik, mielőtt kialudta volna magát. A késői halál, ha az ember jól aludt s magától felébred. Az öngyilkosság lidércnyomás, amelyet előbb lebirunk, aztán felébredünk. Az az ember, aki teljesen el van merülve a jelen életbe és nincs előérzete egy más élet iránt, az mélyen alszik. A mély, álomnélküli alvás félig vadállati állapot. Az alvó, ki álomában érzi, mi történik körülötte, akinek könnyű az álma és mindig kész felébredni, az féligmeddig megsejti az életet, ahonnt jött s amelybe vissza fog térni. Álom közben az ember mindig önző s nem törődik társával. A realis életben a kapocs az emberek közt nagyon nagy és felebarátainkat valóban szeretjük. Ez nem elmélet. Egész lelkemből meg vagyok arról győződve, amit mondok. Érzem, biztosan tudom, hogy boldog leszek a halálban s hogy egy igazabb világba térek be.

— **Házasságok.** Hajnal Simon, az Általános Óvadékbank r.-t. elnökgazgatója, a németalföldi kir. főkonzul helyettese, jegyet váltott Földiák Piroskával, Földiák Gyula függetlenségi pártelnök és neje, Temesváry Ilka leányával.

Wattay-Pelbárt Dezső Nagybecskerek és Orsó Irén Budapest. jegyessék.

Báró Dacziky-Hesslowa Rikárd es. és kir. sz. k. huszárkapitány, csehországi tartománygyűlési képviselő és nagybirtokos bessenheimi és bornheimi Waldbott Ilka bárónéval e hó 30-án a tocsvai kastély kápolnájában tartja házassági egybekelését.

Szentjánosi Szűts Béla és neje bessenyői es. pelikei Skublics Marianne leányát, Mariannét eljegyezte felsőőri Hegedűs Béla mérnök, tartalékos huszárhadnagy, felsőőri dr. Hegedűs János és néhai neje Leithényi Vilma fia.

— **Vasutas-gyűlés.** A Magyar Szent Korona Országai Vasutas Szövetségének központi vezetősége rendes negyedévi gyűlést tartotta vasárnap gróf Batthyány Tivadar elnöklésével. Megnyitó beszédét Ráth Péter udvari tanácsos, kassa-oderbergi vasuti elnökgazgató üdvözlésével kezdte. Ráth Péter most ünnepelte vezérigazgatóságának husz éves jubileumát. Seide Arthur lemondására tért át azután az elnök. Kéri a központi vezetőséget, vegye tudomásul Seide lemondását, de határozza el, hogy érdemeit jegyzőkönyvbe iktatja, biztosítja hálájáról és tiszteletéről és az országos nagygyűlésnek tegyen indítványt Seide tiszteleti taggá való választására. A gyűlés az elnök indítványához egyhangulag hozzájárult. Batthyány ezután az alapszabálymódosításokról tett jelentést, majd a déli vasutasok mozgalmáról nyilatkozott. Kijelentette, hogy a szövetség a déli vasutasok mozgalmában részt nem vett és attól távol áll. A jelentéseket tárgyalta ezután. Délben félbeszakították a tárgyalást, melyet délután két órakor folytattak. Több kisebb jelentőségű módosítást tettek ezután az alapszabályokon, majd a Szövetség hivatalos lapjának ügyére tértek át. A segélyek kiutalása után a gyűlés este 8 órakor véget ért.

— **Hajótörés a Tiszán.** Az aradi tanítóképző-intézet második osztályának növendékei a Magyar Folyam és Tengerhajós Társaság Sirály nevű hajóján Szegedre tartottak. A hajó a komorsótét éjszakában lassan haladt szembe az ellenkező széllel. A vihar Törökbecse előtt kezdett veszedelmessé válni. Egy óra körül lehetett az idő, midőn az orkán a hajót jobb oldalra kaptta meg s a parthoz csapta. Az utasok fajveszélyesben törtek ki s arra kényszerítettek a kapitányt, hogy a mentőcsónakot bocssássa vízre. A partra szállított utasokat a menekülés után újabb baj fenyegette. A százhuszonnyolcz főből álló társaság hajléktalan volt. Egy kisdud ház, a gátör lakása fogadta be a gyermekeket és a nők közül néhányat, de a hajótörtek legnagyobb része a szabad ég alatt kényszerült eltölteni a rettenetes éjszakát.

— **Jelenet a Vígsházban.** A Vígsház tegnap esti előadásán az egyik földszinti szobában nyugodtan nézte az előadást P. fővárosi szabómester a feleségével és az anyósával. Mögöttük két fiatal ember ült, akik közül az egyik előadás közben könyökével az előtte ülő székátlábjára düllesztkedett s ezzel kellemetlen módon háborgatta P.-né. Többször figyelmeztette az asszony is, a férj is, de hiába. A férj végre is dühbe lött s lelkölte a székről az alkalmatlan-kodónak a karját. Anikor aztán a függőnyt leeresztették, a könyökölő ember számolni akart a szabómesterrel. Mivel ez beljebb ült, elkezdte a ruhájánál fogva rángatni P.-né:

— Gyereink csak kifelé, nagysád!

Erre aztán már a szabómester is dühbe jött és a rendőrt kiáltott. Az egész társaságot kivitték az előcsarnokba, ahol Török Miklós rendőrfogalmazó előtt a könyökölő ember Ágner László képviselőházi fogalmazónak mutatta be magát. Az eset kínos feltűnést keltett a színházban. A szabómester feljelentést tett Ágner ellen.

— **Megfojtotta a macska.** Szörnyű halállal halt meg egy csecsemő Hódmezővásárhelyen. Ott Mezei Istvánné nevű asszony megfürösztötte háromhónapos fiacskáját, s aztán más teendője után látva, magára hagyta. Egy macska beszökött csakhamar a szobába s megfojtotta a csecsemőt.

— **Főkapitányi rendelet a mutatványokról.** Dr. Boda Dezső főkapitány a fővárosi mutatványosok előadási idejéről a következő rendeletet adta ki: „13.125/fk. I. 3. és 4. A mulatók, dalszarnokok és egyéb mutatványos helyek rendjét megállapító 7445/fk. eln. 1897. sz. főkapitányi rendelet 26. §-ának 1. és 2. bekezdését a m. kir. belügyminiszter ur jóváhagyásával a következőképen módosítottam: Az előadások éjjel 1 órakor befejeződnek. Indokolt esetben, ha a közrend érdeke úgy kívánja, a főkapitány az előadások végét rövidebb zárórára korlátozhatja. A nyári időny alatt a főkapitány éjjeli 2 óráig is adhat előadási engedélyt olyan mulatóhelyek részére, amelyek a székesfőváros lakott területén kívül, a szabadban, vagy olyan helyen épültek, ahol az előadás zaja a környékbeli lakók éjjeli nyugalma nem zavarja. Indokolt esetekben délutáni előadásokra is adható engedély. A 3. és 4. bekezdés változatlanul maradnak. Erről tudomást véteget az összes rendőri hivatalokat értesitem. Budapest, 1908. április 21-én. Boda Dezső főkapitány.

— **A zuglói református templom.** A hívek szaporodásával szűkült a zuglói református templom és a segédlelkész lakása nem volt alkalmas az újonnan megválasztott családok hitoktató számára. Ezért a zuglói egyházközség tagjai gyűlést indítottak, az egyháztanács pedig a templom kibővítésére és a paplak építésére két éven át 15—15.000 koronás tételt vett fel a költségvetésbe. Az építéshez már hozzáfogtak.

— **Garajlakodó katonák.** Esztergomban a tegnapi bucsu alkalmával a 76. gyalogezred több részeg közembere Schultz őrmester vezetésével, ki szintén teljesen ittas volt, végigvonult a városon és több helyen botrányt okozott. A részeg katonák végül valóságos ostrom alá vettek egy itteni hírhedt mulatóhelyet, melynek ajtaját lezárták előttük. Időközben odaérkezett Unger Hugó rendőrkapitány, Csermák Béla rendőrfogalmazóval és négy rendőrrel. A tulnyomó számban lévő katonák meg akarták támadni a rendőröket, Schultz őrmester kivont karddal a főkapitány felé ment és kardjával feléje akart sújtani, egy rendőr azonban kiverte kezéből a kardot és magát Schultzot is megsebesítette. A rendőrök erre erőlyesen léptek fel, a támadókat szétverték, az őrmestert lefogták, megkötözték, majd a lakatnyába vitték. A főkapitány kezén megsebesült. A részeg katonák egyrésze még előzőleg elvonult és botrányos ide-oda vonulásuknak az időközben megjelent különböző őriáratok vetettek véget, amelyek összefogdoszták és a kaszárnyába szállították be a katonákat. Hesch Rezső ezredes, ezredparancsnok, midőn a részeg katonák botrányos magaviseletéről értesült, kijelentette, hogy a katonaság által megsértett polgárságnak és hatóságnak teljes elégtételt fog szolgáltatni.

— **Fűszerkereskedősek mozgalma.** A fűszerkereskedősek és az élelmiszer alkalmazottai általában hónapok óta heves küzdelmet folytatnak munkaadóikkal. Egy ízben már egyezsége is lépett, az egyezséget azonban a fűszerkereskedők, látva az alkalmazottak hiányos szervezését, megszegték. Azóta teljes erővel folyik az alkalmazottak körében a szervezés munkája. Most már olyan erősnek érzik magukat, hogy sztrájkjal fenyegették meg a munkaadókat, ha követeléseiket záros határidőn belül nem teljesítik. Vasárnap délután 3 órakor három nyilvános gyűlést tartottak az élelmiszer-üzletek alkalmazottai. Az egyik a Medve-utcai Fácán-vendéglőben volt, a másik az Izabella-utca 29. szám alatt levő Krist-féle vendéglőben, a harmadika Práter- és Futó-utczák sarkán levő vendéglő kerthelyiségében. Budán Fodor Pábián Lajos volt a szónok, a józsefvárosi gyűlésen Bogdány Simon, az Izabella-utczában pedig Pfeifer Sándor beszélt. A gyűléseken egyenlő határozati javaslatot fogadtak el.

— **Életunt gyermek.** Vasárnap délután egy tizenéves iskolásfiú nagy elszántsággal akarta megölni magát. Az életunt a d. m. k. Géza. A szülőinek Váci-ut 129. számú lakásán lakott. Vasárnap délután kiment a Tarnay-féle jégművekhez és ott Flóbert-pisztolyával ötször magára lőtt. Csodálatos önruralmáról tanuskodik az öngyilkos kísérletmódja. Bár minden lövés veszedelmes sérülést ejtett a fiun, minden lövés után töltött és ötször ismételte meg. Súlyos sérüléseivel a Bethesda-kórházba vitték. A koránérett fiú öngyilkosságának oka szerelmi csalódás.

— **A tilusz.** Szombaton és vasárnap újabb megbetegedés a főváros területén nem történt. A Szent Gellért-kórházban ápolnak 19 férfi és 17 nőbeteg. Meggyógyult két férfi és egy nő. Meghalt egy férfi. Megfigyelés alatt van 9 férfi és 2 nő.

— **Rejtélyes gyilkosság.** Szombat virradó reggelre Jászszentandrásan az utcán szétronsolt fejével halva találták Terjek Istvánt, a község főbíráját. A főbíró tragikus halála meggyeszte nagy részvétet keltett.

— **Letartóztatott pénzhamisítók.** A rendőrség letartóztatta Nadrai József fűszerest, aki pénzhamisításért már többször volt büntetve. Nadrai legutóbb Erzsébetfalván telepedett le és ott pénzhamisításra szövetkezett Hegyesi Márton asztalos feleségével, Csirkó Rózával. Huszkoronásokat akartak hamisítani, de a rendőrség már az előkészületeket felfedezte és az öntvényeket, továbbá a pénzhamisítás-hoz szükséges egyéb eszközöket lefoglalta. A rendőrség Hegyesi Mártonnét is letartóztatta.

— **Egy szerencsétlen család története.** Megrendítő szerencsétlenség ért utól Nagyváradon egy családot. Grossmann Henrik főpincér péntek éjjel hazafelé ment az üzletből. Alig lépett be lakásába, hirtelen rosszul lett és összerogyott. A felesége azonnal orvosért futott, de miköriben a lépcsőn sietett lefelé, megcsuszott, elesett és eltörte a karját. A szerencsétlen asszonyt a házbeliek vitték vissza a lakásába. Grossmann akkor már meghalt, szívszélhűdés ölte meg. Ott lakott felnőtt leányuk, Popovics Elemérné is, aki áldott állapotban van. Az izgalom annyira megviselte, hogy műtétet kellett rajta végezni. Most halálos beteg.

— **A dévai áll. tanítóképző-intézet I. osztályában** az 1908/9. iskolai évre több ingyenes, földijás és ösztöndíjas hely van üresedésben. Bővebb fölvilágosítást szivesen nyújt az intézet igazgatósága.

— **Halálozások.** Korcsmáros János földbíró és malomtulajdonos élete 73. évében Szentlázáron elhunyt.

Rédei Károly polgári iskolai igazgató, Baranya vármegye törvényhatósági bizottsági, Siklós nagyközség képviselőtestületi tagja 56-ik évében elhunyt Siklóson.

Özv. Breuer Jánosné, szül. Bittner Emilia leánynevelő és tanítónő tulajdonosnő 63-ik évében meghalt Budapesten.

Dr. Kreutzer Ferenc életének 76-ik évében Budapesten elhunyt.

— **Hanakó Budapesten.** A rendkívül kiváló, nagy-hírnevű japáni színművész né május elsején reggel érkezik Budapestre és este meg is tartja vendég-szerelésének első előadását. A művész az „Otake” című eredeti japáni színmű címzerepét fogja előadni. Vendégszerelése — mint értesülünk — tíz napig fog tartani. A Hanakó-előadásokra jegyeket máris lehet váltani a Fővárosi Orfeum nappali pénztáránál, délelőtt 10—1 és délután 3—6 óra között.

x **Zászlók,** czimerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

x **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x **Dr. Hönig Izó** elektroterapiai és Röntgen intézete (Károly-körút 24.) az orvosi tudomány modern gyógyveszközével felszerelve páratlanul áll a fővárosban és főképp idegbetegek (neurasthenia, hysteria) csuszosok, köszvényesek, szívbaosok, elhízottak, bőrbetegek, zsámbákban, álmatlanságban szenvedők stb., találnak benne bajuk ellen sikeres gyógykezelést. Az intézet hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

x **A fogyasztó közönség** az eladó lelkiismeretességnek van kiszolgáltatva, amidőn órát vagy ékszer vásárol. Ezen czikknél a legkevesebben tudják azt megállapítani, vajon elsőrendű tartós óraszerkezetet, avagy hibátlan kövli ékszer kaptak-e? Sok reklámmal dolgozó, némely esetben nem is szakember kezében levő üzlet nem azt nézi, hogy vevőit lelkiismeretesen kiszolgálja, hanem, hogy kétes értékű holmiján minél nagyobb haszonnal adjon tul. — Ily körülmények között ózinte örömmükre szolgál, ha ezáltal egy általánosan elismert szolid órasra terelhetjük t. olvasóink figyelmét. — Polgár Kálmán budapesti óraművészt értjük, (üzlete: VII., Erzsébet-körút 29. szám), kinek egy évtized óta fennálló üzlete országos jó hírre tett szert, mert ő, aki zseborát minden helyzetben, sőt a finomabbakat még hideg és melegben is kiregulálja. A vidéki közönség kényelmére Polgár Kálmán „A Műtövös” cím alatt egy képes albumot állított össze, ami gondos fénykép után készült metszetekben mutatja be az immár nagy népszerűségnek örvendő és megbízhatónak elismert Polgár-féle órák és ékszerek ezer számra menő fényképeit. Az eddigi vevők egyöntetűleg elismerik, hogy az öt évi jóállás, amit Polgár Kálmán óráiért vállalt, nem üres frázis, hanem realis alapon nyugvó tény, amiért a czég tényleg meg is felel. Birjuk Polgár Kálmánnak abbéli ígéretét, hogy a kiadásában megjelenő „Műtövös” olvasóinknak közvetlenül ő hozzá czimzendő felszólítására: ingyen és bérmentve megküldi.

x **Hogy hívják?** Ezen című hirdetésre felhívja t. olvasóink figyelmét Kiss Károly és Társa bankház. Különböző férfi és női nevek vannak felsorolva e hirdetésben és mindenik mellett szerencseszámok. Minden ember életében vannak pillanatok, mikor szerencsét megállapíthatná. Talán a neve mellett osztályosjegye nagyobb nyeresémmel lesz kihuzva már a legközelebbi húzáson! Kísérleje meg! Kiss szerencséje Nagy! Az osztályosjégjáték legutóbb megjelent képes leírását érdeklődőknek ingyen és bérmentve küldi meg e szerencsés bankház.

A dánosi rablógyilkosság.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 27.

Nagy érdeklődés mellett folytatták ma az óriási bünpör tárgyalását, de maga a tárgyalás nem hozott szenzációt. A termet ma is óriási hallgatóság töltötte meg, amely feszülten figyelt minden szóra.

A mai tárgyalást délelőtt kilencz órakor nyitotta meg Rónay Kamill elnök, bejelentve, hogy ma azokat a tanukat fogja kihallgatni, akiknek sürgős teendőik miatt haza kell sietni.

Elsőnek Tillik Gyuláné, Kovács neje, pusztavacsi lakost hallgatja ki a bíróság.

Tillikné elmondja, hogy a Szarvas-családot jól ismerte, Szarvas Teréz barátnője volt és felismerné Szarvas Teréz fülbevalóját.

Elnök (felmutatja): Ez volt az?

Tillikné (felismeri): Igen ez.

Heisler Erzsébet a következő tanu. 18 éves varrónő, Szarvas Teréz barátnője, aki szintén felismeri a bűnfelek közül Szarvas Teréz fülbevalóját és zsebkését.

Vecserek Sándor alsónyáregyházai hentes elmondja, hogy július 18-án délután bejött hozzá egy kőborcizgány, aki monorinak mondta magát és italt és kolbászt vásárolt. A cigány bandával volt. Az erdőben várakoztak rá társai.

Elnök: Felismerné azt a cigányt?

Vecserek: Fel.

— Nézzen körül, köztük van-e a vádlottaknak?

Vecserek (rámutat Balog Tútára): Ez volt az. Bizonyosan tudom.

Balog Tuta: Nem igaz. Én sohasem láttam azt a becsületes embert.

K. Nagy Sándor bíró intéz még több kérdést a tanuhoz, mire Krizsán Andrásné szólítja be az elnök. Ez a tanu csak annyit tud, hogy a kritikus időben Felsőgyházán hét cigány ment keresztül a falun s a szőlők felé tartott. Igen élénken beszéltek és Pilis felé mutogattak. Az egyik kis cigánylány nagy baltát vitt a hátán.

— Megismerné valamelyiket a cigányok közül?

— Erre ráismerek. (Lakatos Kunára mutat.)

Diliganer Jánosné tanu beteg. Vallomását az elnök felolvassa. Szintén látta a cigánykaravánt a kritikus időben. A karavánban volt egy idősebb cigány is, aki szekerczét vitt a vállán. Egyiket sem tudná felismerni.

Vágó Bálint cipész a következő tanu. A gyilkosságot megelőző napon a nyáregyházai szőlőben egy cigánykaravánt talált, amely tüzet gyújtott. Figyelmeztette, hogy rögtön oltás el a tüzet, mert bejelenti az erdőőrnek. Erre az egyik férfi bagót kért tőle, az egyik asszony pedig kenyeret. Ő a cigányoknak adott egy pakli dohányt és egy 20 fillérest.

— Hányan voltak a cigányok?

— Három férfi és négy nő.

— Felismerné valamelyiket?

— Ez volt a tűz mellett. (Balog Tútára mutat.)

— Meg mer rá esküdni?

— Meg.

— Mit szól ehhez, Tuta?

— Én nem voltam ott, kérem szépen.

Forgó József a gyilkosságot követő reggelen ott volt a dánosi csárdában s elmondja, hogy a hullákat milyen pozícióban találta. A meggyilkolt csárdás revolverére ráismer.

— Honnét ismerte ezt a fegyvert?

— Sokszor volt a kezemben, a gyilkosság előtt való napon is.

Tillinger János jól ismerte Szarvasékat. A gyilkosság idején este fél kilencz órakor ment haza a munkából. Alig hogy lefeküdt, a kutyák erősen

ugatni kezdtek. A felesége nógatta, hogy nézze meg, mi az? Kiment és akkor látta, hogy ég a csárda.

— Milyen messze volt a csárda?

— Ezer lépésnyire.

— Hát aztán mit csinált?

— Kajabáltam, de nem felelt senki. Akkor aztán elmentem a legközelebbi majorba és fellármáztam az embereket. Aztán eloltottuk a tüzet. De én nem mentem be a házba. Csak mondták, hogy meggyilkolták a Szarvasékat. Ez nagyon elfacsarta a szívemet és hazamentem.

Ezután az elnök szünetet rendelt el.

Szünet után.

Szünet után elsőnek Frankó Irént hallgatják ki. A kisasszony előadja, hogy revolvert adott el egy cigánynak, akit Kunában ismer fel. Kuna leghatározottabban tagadja, hogy revolvert vásárolt volna.

Staber Károlyné maklári lakost hallgatják ki ezután. Ez volt az az asszony, akinek Kolompár Buer elzálogosította a kocsját.

— Ismeri ezeket a cigányokat? — Kérde az elnök.

— Nagyon jól ismerem őket — feleli a tanu — hónapokig ott voltak a falunkban.

Ezután sorra odalép a cigányokhoz és megmondja a neveiket.

A szembesítésnél ismét zajos jelenetek látszódnak le:

— Ne hazudjon Rozsi néni! — kiáltják a tanura a cigányasszonyok.

— Nem is hazudom. Én ismerem magukat — feleli a tanu.

Balog János föláll: Megkérem a méltóságos esküdtszéki urakat, én bizonyítani tudom az egri bíróval és a jegyzővel, hogy én odavalósi születésű vagyok.

— Tudjuk azt — mondja az elnök — elmondta már tegnapelőtt.

— A feleségem most is ott van, én se voltam soha Szalókon.

— Hiszen van maguknak husz feleségük is. Ez nem bizonyít semmit.

Surányi Ignác, a banda vajdája is kérdéseket akar intézni a tanuhoz, de az elnök elhallgattatja. Bevezetik a terembe Kolompár Buert.

— Ne, Kolompár Buer, itt van az az asszony, akinek maga zálogba adta a kocsját. S ez azt mondja, hogy a maga lova megdőglött.

— Az én lovam? Hát tudja maga, hogy nekem lovam volt? Ne hazudjon! — kiált rá a tanura Kolompár Buer.

— Azt tudom, hogy megdőglött egy lovuk — feleli a tanu.

— Hát miért kellett a kocsit elzalogosítani, ha már a lovat eladták? — kérde az elnök a vádlottat.

— Azért, hogy még több pénzem legyen. Spórolni akartam — feleli a cigányasszony nagy derűtséget kelteve.

— Furcsa nagyon, hogy amikor 300 koronája volt, a kocsit is zálogba adta.

— Nem megmondtam én neki akkor azt, hogy van pénzem.

Lakatos Lajos, a másodrendű vádlott is feláll: Honnan tudja azt maga, hogy én a Surányi Ignác fia vagyok? — kérde a tanutól.

— Az öreg Surányi mondta — feleli a tanu.

A tanut most szembesítik Lakatos Rózával. Az elnök megkérde, hogy a kis Róza ott volt-e Szalókon. A vádlott cigányok kórusban kiáltják:

— Ezt mi nem ismerjük. Nem volt velünk.

Staberné csak kételkedve meri rámondani, hogy ő is ott volt a bandában.

— Nem tudom biztosan felismerni, mert most más a ruhája. Akkor nagyon rongyos volt. De azt hiszem, hogy ez is ott volt.

Staber Károly, az előbbi tanu férje, megerősíti

felesége vallomását, hogy felesége 70 koronát adott Buernek zálogkölcsonbe. A cigányok roppant szegénységben voltak.

Elnök: Felismeri őket?

Staber: Fel.

Elnök (Kunára mutat): Ott volt-e ez a szalóki bandában?

Staber: Ez nem volt ott.

Bevezetik a kis Lakatos Rózát.

Elnök (Staberhez): Ismeri ezt a kis leányt? — Ismerem. Ott volt velük. A Buernek mostoha-

tesvére.

Egy esküd (Staberhez): Nem tudja, mire kellett Buernek a kölcsön, amit feleségétől felvett?

— A börtönben levő urának akart küldeni süteményeket.

Kenderessy Károly egerszalóki községi jegyző is felismeri a cigányokat. Valamennyien ott laktak Egerszalókon. A nevékre egynek sem emlékszik.

Szembesítik Lakatos Rózával, felismeri.

— Ismerem ezt is. Akkor kis szurtos volt még. De még két kis fiu is volt velük. Ugy tíz évesek.

Oláh Dezső csendőr-mesternek a vizsgálóbíró előtt tett vallomását olvasta fel ezután az elnök. Ez a tanu súlyos beteg s emiatt nem jöhetett a tárgyalásra.

Vallomásából kiténik, hogy részt vett a nyomozásban s egyenként ismeri a vádlott cigányokat, akik 1906. év őszén Egerszalókon tartózkodtak, ahonnan 1907. év tavaszán tolonczolták el őket. A nyomozás során érdekes felfedezésre jutott a tanu. Kiderítette ugyanis, hogy a banda vajdáját, aki most Surányi Ignác néven szerepel, tulajdonképpen Balog Mihály-nak hívják.

— Hallja ezt, Surányi Ignác? — szól oda az elnök Surányihoz, aki idegesen ugrik fel helyéről.

— Nem tagadom, méltóságos elnök ur. Kétszer lettem keresztelve.

— De ez a csendőr azt mondja, hogy Miskolcra volt bezárva egy Surányi Ignác nevű cigány s maga ennek lopta el az igazolványát.

— Nem igaz abból egy szó sem, kérem alásan — feleli az öreg Surányi.

Mester János egerszalóki bérkocsist, akire Kolompár Buer hivatkozott, hogy neki adta el a lovat, hallgatta ki következőleg a bíróság. Elmondja, hogy Lakatos Györgytől vett egy lovat 120 forintért.

Elnök (Mesterhez, Buerra mutatva): Hát nem ettől az asszonytól vette a lovat, mert ez azt állítja, hogy magának adta el?

— Én ezt az asszonyt nem ismerem. A lovat Lakatos Györgytől vettem, aki a vádlottak közt nincs jelen.

Elnök megállapítja, hogy Lakatos Györgyöt Lakatos Balogh János lötte agyon tavaly. Elitelték érte 7 évre...

Lakatos Balogh János (felugrik): Ártatlanul... Én nem löttem agyon...

Elnök (Mesterhez): Hát nem ettől az asszonytól vette a lovat?

— Nem.

— Kolompár Buer (felugrik): De igenis, én tölem, vagyis jobban mondva, az uramtól vette a lovat. Hát nem látott engem a kocsmában?

— Nem tudom. Nem emlékszem. Csak annyit tudok, hogy én Lakatos Györgytől vettem a lovat. Lehet, hogy maga is ott volt.

A bíróság ezután több tanut hallgat ki. Megesketi a ma délelőtt kihallgatott tanukat vallomásukra, azután Rónay elnök egy órakor a tárgyalást bezárta. Holnap kilenczkor folytatják.

WIKUS TATRA TEJCSOKOLADÉ

Gazdák figyelmébe!

csapott kórpóra a sárgaság és rákfertőzések ellen. 5. Schloesing lecsapott rózspálizós kórpóra a tüdőgyulladás, tüdőperonospóra és blackrot ellen. 6. Schloesing lecsapott mikotikus kórpóra. 7. Utasítás a burgonyabogarak elleni védekezésre. 8. Utasítás a repék előtti ellenséges elleni védekezésre. 9. Utasítás a rózsák, sziszterjék, virágok és konyhakerti növények előtti betegségek elleni védekezésre. 10. Utasítás a hernyók irtására. 11. Schloesing „Pyralion”-ja, védekezés a spólmolyok ellen. 12. Utasítás a trágyatelepek, komlóskorlatok, baromfiaknak és baromfioknak kórpórával kezelésére. Ezen fűzeteket felszólítárral ajándékosan és bérmentve adják Schloesing tanácsnok és társai r. t. gyárak Munkács (Ausztriaország) vezetőirodájához magyar birodalom területére.

SCHLOESING THEOPHIL világhírű franciaországi gazdasági vegyész, a francia tudományos akadémia tagja által feltalált és márszállal Schloesing-gyárakban gyártott védő és irtószeresek a szőlőket és más növényeket puazító elődek ellen hazánkba bevezetésén, kiadta ismeretűk fűzeteket és utasításainkat a kártevők elleni védekezésre néző. Erről szűz tudományos alapon készült ismertetőink: — I. Schloesing-ház és feje; Theophil Schloesing 2. Schloesing borász pora. Védekezés a peronospora ellen. 3. Schloesing lecsapott kórpóra, védekezés a leziharmat ellen. 4. Schloesing lecsapott mikotikus kórpóra. 5. Schloesing lecsapott rózspálizós kórpóra a tüdőgyulladás, tüdőperonospóra és blackrot ellen. 6. Schloesing lecsapott mikotikus kórpóra. 7. Utasítás a burgonyabogarak elleni védekezésre. 8. Utasítás a repék előtti ellenséges elleni védekezésre. 9. Utasítás a rózsák, sziszterjék, virágok és konyhakerti növények előtti betegségek elleni védekezésre. 10. Utasítás a hernyók irtására. 11. Schloesing „Pyralion”-ja, védekezés a spólmolyok ellen. 12. Utasítás a trágyatelepek, komlóskorlatok, baromfiaknak és baromfioknak kórpórával kezelésére. Ezen fűzeteket felszólítárral ajándékosan és bérmentve adják Schloesing tanácsnok és társai r. t. gyárak Munkács (Ausztriaország) vezetőirodájához magyar birodalom területére.

FRANKL ADOLF bankháza
Budapest, Eötvös-utca 19. 55.
(Száll. ház.) TELEFON 90-40.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **A Vojnich-jutalom.** A Magyar Tudományos Akadémia ma délután tartott összes ülésében, amelyen Berzeviczy Albert elnököt, végre döntött a nagy vihart támasztott Vojnich-jutalomról. Az első ízben kiküldött bíráló-bizottság tudvalevőleg Molnár Ferenc „Az ördög” című darabjának kívánta a jutalmat kiadni. Ez a javaslat azonban az összes ülésben nagy ellenkezésre talált. Az osztály, amelyhez visszaküldték az ügyet, úgy oldotta meg a kérdést, hogy új bíráló-bizottságot küldött ki, melynek tagjai lettek Alexander Bernát, Hegedűs István, és Kozma Andor. Az új bizottság jelentését Alexander Bernát ma terjesztette a teljes ülés elé. Jelentését azon kezdte, hogy a bizottság egyhangú megállapodással Lengyel Menyhért „Hálás utókor” című darabját ajánlja a jutalmazásra. A „Hálás utókor” a legutóbbi évek dráma termésének egyik legfigyelemreméltóbb alkotása. Távolról sem tökéletes, de drámai élet lüktet benne, maró szatírája elevenbevigó. Nem jár taposott utakon és nagy reményekre jogosít. A Nemzeti Színházban szép sikere volt. A bizottság javaslatához az összes ülés ezuttal egyhangúlag hozzájárult. — A Vojnich-jutalomról szóló jelentést megelőzőleg Berzeviczy Albert igen szép, magvas beszéd kíséretében nyújtotta át az ezerekoránás Wodianer-jutalmat két érdemes néptanítónak: Bányai Jakabnak (Nagybecskerek) és Vizer Jánosnak (Lengyeltóti), akik hálásan köszönték meg a kitüntetést. Majd Ortvyar Tivadar rendes tag mondott emlékbeszédet Csaplár Benedekről, kinek tudományos munkásságát és megnyerő tulajdonait meleg szeretettel méltatta. Végül a folyó-ügyekről referált Heinrich Gusztáv főtktár.

(*) **Az új Nemzeti Színház.** Bárca István polgármester minden kerületből két bizottsági tagot s több műépítőt bizalmas értekezletre hívott meg, hogy megvitassák gróf Apponyi miniszter kérelmét az új Nemzeti Színház, illetőleg a budai állandó színház ügyében. Az értekezleten, amelyet szombaton este tartottak meg, Bárca István polgármester elmondta, hogy a miniszter a Nemzeti Színház újjáépítésének a dolgát az állandó budai színházzal kapcsolatban szeretné megoldani. De csak a Döbrentei-téren hajlandó a színházat megépíteni. Javasolta a polgármester, hogy a miniszter kérelmét teljesítsék s járuljanak a Döbrentei-téri megoldáshoz. Hosszu vita után a megjelentek többsége a Döbrentei-tér mellett nyilatkozott. A műszaki emberek pedig kijelentették, hogy a színház építése a forrásokat nem zavarja. A polgármester a miniszter leiratát a jövő héten a közgyűlés elé terjeszti.

(*) **Az Iparművészeti Társulat közgyűlése.** A hazai műipar fejlesztésére alakult Magyar Iparművészeti Társulat vasárnap délelőtt tízedik órákor tartotta az Iparművészeti Múzeum tanácstermében XXIII. évi rendes közgyűlést. A gyűlésen, amelyen a társulat tagjain kívül érdeklődő közönség is szép számmal volt, gróf Hadik-Barkóczy Endre elnököt. Az elnök megnyitó beszédében ismertette a társulat munkálkodásának eredményeit és a továbbmunkálkodás irányát a nagyközönség miújlésének fejlesztésében jelölte meg. Az eljenzéssel fogadott beszéd végén Györgyi Kálmán előterjesztette a választmány évi jelentését. A felmentés megadása után a választásokra tértek át.

(*) **Sziklai Szeréna vendégszereplése.** Sziklai Szeréna, a neves szubrette é napokban Losoncon vendégszerepelt, ahol a közönség nagy tetszése mellett eljátszotta jó szerepeit a Vig özvegnyben, Rab Mátyásban, Szép Ilonkában.

(*) **Goldmark ünneplése.** Említettük már, hogy a „Téli rege” bemutatója alkalmából a Lipótvárosi Kaszinó Goldmark tiszteletére fényesnek ígérkező estét rendez pénteken. Hangversenyyel kezdik, amelyen kizárólag Goldmark művei kerülnek előadásra. Kresz Géza a híres hegedű-suitet adja elő, Adlerné-Goldstein Vilma zongoraművésznővel. Krammer Teréz és Anthes György dalokat énekelnek Goldmarktól, az Operaház férfikara pedig karéneket ad elő a mestertől. A hangversenyt

lakoma követi. A rendezőség közéletünk számos kitűnőségét és a magyar művészvilág szinc-javát hívta meg az estére.

(*) **Nyárai Antal vendégszereplése.** Nyárai Antal a jövő héten Aradon és Nagyváradon vendégszerepel. Kiváló érdekességgé lesz Nyárai föllépte „Az ördög” czimszerepében. Az előadás Molnár Ferenc is jelen lesz.

(*) **Szerepváltozás a Vigszínházban.** A „Szatir” mai előadása előtt hirtelen és váratlanul beteget jelentett Góth Sándor. Az előadást csak úgy lehetett megtartani, hogy Szilágyi rendező könyvből olvasta a beteg színész szerepét. A közönség ennek dacára jól mulatott.

(*) **Kreccányiék Budán.** Csütörtökön, e hó 30-án megnyílnak a Budai Szinkör kapui. Bemutató előadásaképpen a Kreccányi-társulat „Fatiniczát”, Souppé operettjét hozza színre.

(*) **A Goya-kiállítás megnyitása.** A Szépművészeti Múzeumban tegnap, vasárnap nyitotta meg gróf Apponyi Albert kultuszminiszter képviselőjében K. Lippich Elek miniszteri tanácsos, a művészeti osztály főnöke a Francesko de Goya metszeteiből rendezett kiállítást. A kiállítás öszig marad nyitva és szombaton, vasárnap és hétfőn fél 10-től fél 2-ig látogatható teljesen díjlanul.

6 **visit Fénykép 1 f⁵⁰**
HUNNIA FÉNYKÉPESZ
BUDAPEST, KAROLY-KÖRUT 6.

EGYESÜLETEK.

(—) **A Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézete** Falk Miksa elnöklésével vasárnap délelőtt 11 órákor rendes évi közgyűlést tartotta, fennállása óta a huszonhetediket. A gyűlésen, amely a nyugdíjintézet Alkotmány-utcai házában dísztermében volt, rendkívül nagyszámmal jelentek meg a tagok. Falk Miksa elnöki megnyitó-beszédében visszajelentést vetett az elmúlt év eseményeire és kegyeletos szavakkal parentálta el Vasskó Elemér, Peisner Miksa, Benes János, Dobó Miksa, Békefi Antal, Nagy Miklós és Veigelsberg Leó hirlapírókat, akik az elmúlt esztendőben hunytak el. A közgyűlés ezután tudomásul vette az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentéseit, Kenedy Géza indítványára köszönetet mondott az elnökségnek, az igazgatóságnak és dr. Fekete Ignác titkárnak eredményes munkájukért, majd több kisebb jelentőségű indítványt tárgyalta le. A közgyűlés végén megejtett választások eredményeképpen: Déri Gyulát, Gerő Ödönt, Herczeg Ferenczet és Veigelsberg Hugót igazgatósági tagokká; Fodor Ferenczet, Kálnoki Henriket, Kenedy Gézát, Lendvay Sándort és Peisner Ignácot felügyelő-bizottsági tagokká választották.

(—) **A Magyar Czigányzenészek Egyesületének megalakulása.** A belügyminiszter jóváhagyván a Magyar Czigányzenészek Egyesületének alapszabályait, az egyesület ma délután tartotta alakuló közgyűlést. Védnökökké választották: Blaha Luiza, Almássy Györgyné grófné és Batthyány Lajosné grófné. Diszelnökök lettek: gróf Edelsheim-Gyulai Lipót és gróf Eszterházy Móritz. Az egyesület elnökei lettek: id. Rácz Pali, Radics Béla és Vörös Elek primások. Végül a közgyűlés a királynak és József főhercegnek üdvözlő táviratot küldött. Ez utóbbit arra is felkérték, hogy atyja nyomdokain haladva, vállalja el az egyesület fővédnökségét. A közgyűlés egy 36 tagu választmányt is választott.

(—) **A Mária Dorothea Egyesület** vasárnap délelőtt tartotta az Erzsébet Nőiskola dísztermében XXIII-ik évi rendes közgyűlést gróf Csáky Albiné elnöklése alatt. Gróf Csáky Albiné rövid megnyitó beszéde után Radnay Jenőné előterjesztette a választmány évi jelentését. A jelentést tudomásul vették, megadták a vezetőségnek a felmentést, aztán egyhangú lelkesedéssel az egyesület tiszteleti tagjává választották Vaszary Kolos herceggprimást,

Nyílt-tér

(E rovatban közzéttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

DELI étterem
és kávéház

a Dunaparti korzón (Worm-utca sarkán).

Ma és mindennap
délután 1/25 — 1/27-ig és este 1/29-től kezdve a

európai hírű

Carlo - Ciskovsky

quartette hangversenyez, fényes, változatos műsor

Hideg és meleg ételek.
Rendes polgári árak!

Az Adriaal biztosító társulat Triesztben.

A részvényesek tegnap megtartott rendes közgyűlésén az 1907. évre részvényenként

250 koronában

megállapított osztalék a 36 számú szelvény átszolgáltatása ellenében a társulatnak ott megjelölt pénztárából (Budapesten a társulat magyarországi osztályának pénztárából, IV. Váci-utca 20) folyó évi április 28-tól kezdődőleg kifizetettik.

A szelvények a fizetési helyeken kaphatók és a felek által aláírt jegyzéken számszerinti rendben sorolandók fel.

A számadási jelentést ugyan azon helyeken vehetik át a t. részvényesek.

Trieszt, 1908. április 26.

Az igazgatóság

(Utányomás nem díjaztatik.)

OVSZEREK

Gummi és halálógaz, 80% engedmény tucatszint 1-10 forintig. Capet-Americain rövid, 2-3 forintig. Mintagyűjtemény (25 db) a legfinomabb minőség urak részére 5 frt. Arrigeter, felszerelve 2-5 frtig. Diana-övek, legfinomabb 2.50, 3.-, 3.50 frt. Minden megrendelésnél 80% engedmény. Árjegyzék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

FŐVÁROS.

( ) **Bizottsági jelölések.** A kerületközi bizottság ma délelőtt Márkus József főrendiházi tag elnöklése mellett tartott ülésében megejtette az üresedésben levő bizottsági tagsági helyekre a jelöléseket. A jelölések a következők: A középítési bizottságba: dr. Zsigmond Jenő és Retter Gyula; az iparügyi bizottságba: dr. Oláh Dezső és Mayer Gyula; a katonaiügyi bizottságba: Rabolt Antal és Breiter L. Zsigmond; a közegészségügyi bizottságba: Dick Béla; a közigazgatási bizottságba: dr. Kiss József; a központi választmányba: dr. Platty György, a vízvezetési bizottságba: Ripka Ferenc. A választás a szerdai közgyűlésen lesz.

( ) **A Kossuth-szobor.** Róna József szobrászművész tudvalevően óvást emelt a Kossuth-szobor bíráló-bizottsága döntése ellen azon az alapon, hogy neki a második szavazásnál többsége volt. Az óvást elküldte Róna a polgármesternek, a tanácsnak és a törvényhatósági bizottság közgyűlésének. A főváros tanácsa dr. Bárca István polgármester elnöklése mellett ma tartott ülésében foglalkozott e kérdéssel. A tanács a Kossuth-szobor pályadíjainak a bíráló-bizottság határozata értelmében való kiosztását elrendelte. Róna óvását pedig a tanács tudomásul vette és miután az a tanács részéről való külön intézkedést nem igényel, egyszerűen az iratokhoz csatolta. Dr. Bárca István polgármester a szerdai közgyűlésen válaszol dr. Földes Árpád bizottsági tagnak ebben az ügyben hozzáfűzött interpellációjára.

( ) **Az adóklvető bizottságok.** Bódy Tivadar tanácsos ma terjesztette elő a tanácsülésen az adóklvető-bizottságok megalakítására vonatkozó javaslatát. A tanács ezt elfogadta.

A kiváló bór- és lítiumos gyógyforrás
SALVATOR
 vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatás.
 Főraktár Budapeston: ÉDESKUTY L.-nél.

TÖRVÉNYSZÉK

§ A bajai milliószövény. A mai tárgyaláson a kémiai szakértőket hallgatták ki, Kossutány Tamás, az országos kémiai intézet igazgatója, Pekár Dezső fizikai obszervátor, Buchböck egyetemi magántanár és vegyész jelentek meg. Mint ellenőrző szakértő Neumann Zsigmond törvényszéki szakértő volt jelen. Az elnök a leletet a tényállás egyöntetű megállapítása végett átadta a szakértőknek, akik tanácskoztak a hozzájuk intézett kérdésekről. Mivel azonban ebből a tanácskozásból az ellenőrző szakértőt kizárták, Vaisz védő semmisségi panaszt jelentett be. A kémiai szakértőkhöz intézett kérdések arra vonatkoztak, hogy a részletív 702. és 703. száma alatt mi volt bejegyezve, milyen név szerepelt ott és mi módon történt annak eltávolítása? A szakértők egyértelműleg megállapították, hogy az illető helyen gummival és körömmel vakarások történtek. Megállapították azt is, hogy a két szám alatt Eckert Antalnak és feleségének neve állott, amelyeket később Wagner Jankára és Horváth Istvánra igazították ki. A nagy tintapeccsel elfüldött helyen szabad szemmel is látható, hogy a 702. tétel alatt 7219-45. és a 703. tétel alatt a 7219-46. szám állott, a 6-os számon pedig feltűnő mesterkélttség vehető észre. A 703. tétel alatt szereplő 7219-46. bejegyzésnek 6-os számát vegyileg is megvizsgálták és azt hiszik, hogy a 6-os szám: eredetileg 1-es volt és csak utólag javították 6-osra. A 702. tétel alatt szereplő 7219-45. szám valószínűleg 7219-40 volt és csak utólag javították ki az előbbi számra. Pekár Dezső szakértő bejelentette, hogy a dologban abszolút igazságot mondani nem lehet. A leletet alapul véve bizonyosat nem mondhat, csak a logika szerint fejti ki véleményét. Az elnök ezután a tárgyalást délutánra halasztotta. A könyvszakértőkre holnap kerül a sor.

§ Ékszeroltvaj leány. Ma reggel kísérték át Gáll Mariskát, az ékszeroltvaj urileányt a budapesti ügyészség fogházába. Dr. Lázár Ernő vizsgálóbíró még a délelőtti folyamán maga elé kísértette és kihallgatta. A tolvaj leány nagyfokú idegességgel és kleptomániával védekezik. Amikor Lázár vizsgálóbíró megmagyarázta neki hogy a kleptomaniikus nem zálogosítja el a lopott tárgyakat, hanem halomra gyűjti, a leány megváltoztatta előbbi vallomását és nagyfokú nyomorát hozta fel büne enyhítésére. A leány szabaddábra helyezését a vizsgálóbíró megtagadta.

DR. HÖNIG IZSÓ
Elektroterapeutikai és Röntgen-
Intézete. Elektromágneses gyógyítás
 Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
 Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
 Elektromágneses gyógyítás.
 Röntgen sugarakkal való kezelés.
 Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
 Kék fényvel való kezelés.
 Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
 Villamos fényfürdők.
 Villamos masszázs (Vibratio).
 Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
 Villamos vízfürdők.
 Szénasavas fürdők.
Főbb javallatok:
 Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
 — Rendelés d. o. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
 Kezelés egész napon át. — — Kivételre kereskedni

Ideggyengeségi állapotok
 Almatlanság.
 Hűdés (Parahysis).
 Idegfájdalmak, idegszabálytalanságok (Neuralgiák, Ischias).
 Gerincvelőszorítás (Tabos).
 Szívbetegségek.
 Vérnyomásnövekedés.
 Köszvény és csusz (Rheuma, húgysavas lerakódások, izületi és csontbetegségek).
 Székrekedés.
 Anyagcserebajok. (Elhízás, csukorbetegség, vesebetegségek).
 Bőrbajok. Bőrvizsgálatok.
 Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszodás).
 Aranyeres csomók.

SPORT.

Bécsi versenyek.

— Hatodik nap. —

A Trial-Stakes óriási meglepetéssel végződött. A 40.000 koronával dotált versenyt Maxim nyerte meg erős küzdelem után fejhoszszal Mátka előtt, míg a harmadik helyet Rentier foglalta el, Fantome negyedik. Mátka lovása, Janek, óvást emelt Maxim ellen nekilovaglás miatt, de az igazgatóság elutasította. A verseny lefolyása a következő volt: Másodszori start után Mátka megy az élre és hosszakkal vezetett Gaboriau, Köttingbrunn és Long ago előtt. A távnál Mátka még mindig elől van, de Janek már lovagolja, mert Taral hirtelen mellette terem és már Gaboriau látszik nyerne. A Springer-ló azonban visszaesik, Mátka verhetetlennek látszik, midőn Maxim épp a célnál megelőzi.

Részletes eredmény a következő:

- I. **Áprilisi-verseny.** Díj 5000 korona. Táv 1600 méter. 1. Szemere M. 46 pm Izé 56 kg. (Szente). 2. Bandi 58 kg. (Krouzil). 3. Egyedi A. Kevély 54½ kg. (Janek). Erős küzdelem után nyerve, három és fél hosszal harmadik. — Tot.: 10:40.
- II. **Eladó-handicap.** Díj 3000 korona. Táv 1200 méter. 1. Egyedi L. 36 sm Forleit 46 kg. (Paul). 2. Capt. Don Flowerseller 48 kg. (Pretzner). 3. Bátor Herzog M. Witness 47 kg. (Boardman). Futottak még: Mirka, Lottó, Mignonne Hannakin, Galád. Biztosan háromnegyed hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. — Tot.: 10:42, 20:26, 25, 24.
- III. **Trial-Stakes.** Díj 40.000 korona. Táv 1600 méter. 1. Jankovich Bésán Gy. sm Maxim 56 kg. (Pis). 2. Egyedi A. Mátka 54½ kg. (Janek). 3. Trauttmansdorff L. Rentier 56 kg. (Krouzil). 4. Egyedi L. Fantome (Miles). Futottak még: illustra, Long ago, Rouquin, Nigger, El Mokhattam, Köttingbrunn, Gaboriau, Vansittart. Erős küzdelem után fejhoszszal nyerve egy és fél hosszal harmadik, nyakhosszal negyedik. — Tot.: 10:359, 20:115,41,77.
- IV. **Eladó-verseny.** Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Szemere M. id. pm Ito 54 kg. (Szente). 2. Mr. Lincoln Mayenne 54 kg. (Paul). 3. Bátor Springer G. Walperl 58 kg. (Taral). Futottak még: Palikám, Gekrónt, Honeybell. Könnyen két hosszal nyerve, rövid fejhoszszal negyedik. — Tot.: 10:69, 20:79, 57.
- V. **Patience-handicap.** Díj 5000 korona. Táv 2000 méter. 1. Vonwiller A. 36 sher Sturm 39 kg. (Guttmann). 2. Zombory R. 46 sm Héja 55½ kg. (Heidt). 3. Szemere M. 56 pm Kuropatkin 59 kg. (Szente). 4. Bátor Herzog M. 56 sher Elemér 50 kg. (Walkington). Futottak még: Va banque, Augur, Antus, Bengali, Capt. Jack, Gavallér. Erős küzdelem után rövid fejhoszszal nyerve, két hosszal harmadik, fejhoszszal negyedik. — Tot.: 10:46, 20:40, 78 és 72.
- VI. **Akadályverseny. (Handicap.)** Díj 5000 kor. Táv 4800 méter. 1. Liptay B. 46 pm Siplista 68 kg. (Kapusek). 2. Geist G. 46 sm Tarok 62½ kg. (Csompora). 3. Mattausch H. id. sher Socius 70 kg. (Slinn). Futottak még: Rauchenwarth és Fairhair. Könnyen két hosszal nyerve, két hosszal harmadik. — Tot.: 10:26, 27 és 36.
- VII. **Nyeretlenek versenye.** Díj 3000 korona. Táv 1100 méter. 1. Szemere M. 36 sm Csüddögölő 54½ kg. (Szente). 2. Bátor Springer G. 36 pk Falbala 54½ kg. (Taral). 3. Arco Zinneberg gróf 36 sk Sonntagsfreude 54½ kg. (Carlslake). Futottak még: Ravissante, Hohenheim, San Giorgio és Maderdus. Könnyen, két hosszal nyerve, két hosszal harmadik. — Tot.: 10:52, 20:34, 44 és 66.

— Hetedik nap. —

A holnapi hetedik nap főszáma a 8000 koronával dotált Práter díj, mely flyereink legjobb képviselőit gyűjti startjához. Mac G. nevét is nevezettek között létük, azonban utolsó futását tekintve, győzelmében nem bizhatunk, hanem a nagy formában levő Mauthner-istálló képviselőit, Bimeont vagy Monyt várjuk elől a célkarikánál Mac G. és a Mattausch-istálló kiküldöttje előtt.

- Jelöltjeink:
- I. **Thames—Bolondóra.**
  - II. **Pandora—Flowerseller.**
  - III. **Mauthner ist.—Mac G.**
  - IV. **Nemes—Japoy.**
  - V. **Augur—Selouse.**
  - VI. **Juhar—Curry.**
  - VII. **Dinom—Dánom—Kuropatkin.**

Budapesti Uge'ö-versenyek.

— Ötödik nap. —

A budapesti tavaszi ügétő-meeting tegnapi ötödik napjának két kiemelkedő száma a Park-verseny és a Derby kísérleti verseny volt. Az elsőben Brigadier győzött, azonban tisztátalan ügétés miatt diszkvalifikáltott és Aufpasser győztesnek, Levente pedig másodikként helyeztetett. A Derby kísérleti versenyt pedig, miként az előre is látható volt, a Pusztaberényi ménes nyerte meg Imperátor révén.

Részletes eredmény a következő:

- I. **Debreczeni-díj.** Díj 2100 korona. 1. Körmentés ménes Elemér (Ryerson), 2. Hauser L. Demission (Tappan), 3. Mr. Frank Herro (Rauch). Futottak még: Lucy, Coa, Darabant, Alba. — Tot.: 10:29, 20:28, 41, 29.
- II. **Tömördi-díj.** Díj 2700 korona. 1. Bátor Senyey G. Gáva (Brown), 2. dr. Hennoch Esparanza (Keefe), 3. Pusztaberényi ménes Lexington (Capovilla). Futottak még: Kedvesem, Ferenó. — Tot.: 10:98, 20:67, 51.
- III. **Park-verseny.** Díj 3300 korona. 1. Sharowal ménes Aufpasser (Ryerson), 2. König Gy. Levente (Bodiner), 3. Schlesinger V. St. Valient Vincent (Brown). Futottak még: Brigadier, mely első lett, de tisztátalan ügétés miatt diszkvalifikáltott, Virginia Jay, Botha. — Tot.: 10:60, 20:59, 68.
- IV. **Derby kísérleti verseny.** Díj 5000 korona. 1. Pusztaberényi ménes Imperator (Capellari), 2. Pusztaberényi ménes Lion Turner (Capovilla), 3. Vencsellői ménes Pepus (Brown). Futottak még: Derby, Hugó, Ister, Dylla R. — Tot.: 10:23, 20:66, 30, 37.
- V. **Rádi-díj.** Díj 1700 korona. 1. Pusztaberényi ménes Indlana (Capovilla), 2. Kamendini ménes Györgyike (Baumgarten), 3. Mr. Black Pandur (Switzer). Futottak még: Flower, Empeur, Egeria, Akropolis, Feri, Dongó B., Pepsi. — Tot.: 10:21, 20:28, 35, 33.
- VI. **Vasárnapi verseny.** Díj 1700 korona. 1. Herczeg Ypsilanti T. Nachtfiakor (Brown), 2. Mr. Frank Ischl (Rauch), 3. Kamendini ménes Duc (Baumgarten). Futottak még: Siess A., Nikolo, Cyprienne. — Tot.: 10:28, 20:38, 43.
- VII. **Kettesfogatu urkocsis verseny.** Díj 2500 korona. 1. Pusztaberényi ménes Lotty—P. Simmons (Graner), 2. Thurnischi ménes Zaza—Zavieja (Lippit), 3. Demski R. Betyár—Kohinor (Kohner). Futottak még: Estrella—Mérgek M., Csapke—Mázos, Cicero—Czimer O., Márta—Mézes II. — Tot.: 10:30, 20:23, 26, 26.
- VIII. **Kettesfogatu hárkocsis verseny.** Díj 600 korona. 1. Felser S. (31), 2. Luczianovics (5), 3. Wertheimer L. (230). Indult még: hét fogat. — Tot.: 10:16, 20:26, 36, 51.

— Hatodik nap. —

A holnapi utolsóelőtti hatodik nap főszáma a Turf-handicap, amely az előnyök és hátrányok sikerült elosztása folytán ugyancsak nyitlnak ígérkezik. Papiron legtöbb esélye a Winans-istállónak van, azonban Levente és Brigadier veszedelmes ellenfelek lesznek.

- Jelöltjeink:
- I. **Derby—Isar.**
  - II. **Charley—Daisi.**
  - III. **Pusztaberényi ménes.**
  - IV. **Winans L. ist.—Brigadier.**
  - V. **Pusztaberényi ménes—Györgyike.**
  - VI. **Minkusch—Náni.**
  - VII. **Demsky-fogat—Comp. D. S.**

1) A New Piraték mérkőzése. Szombati szreepelésük után sok reménnyel néztünk az angolok második mérkőzése elé, mert hiszen a három klub játékosából alakult csapatot az előző napi mérkőzésen látottak után, győzelmi kilátásokkal állott ki a gyepré. A New Piraték ezen a mérkőzésen is igen szépen dolgoztak. Ezuttal különösen a védelem tünt ki, melynek a Borbás által vezetett magyar csatársor sok munkát adott. Az első félidőben az angolok voltak fölényben, de csak egy goalt tudtak löni, a másodikban, dacára annak, hogy szél ellen átszóttak, a magyar csapat teljesen egyenrangú volt ellenfelével, sőt az utolsó negyedórában jobbnak is bizonyult. Végeredmény 1:0.

2) Magyarország vívóbajnokságai. Pompás rendezésben, kitűnő sikerrel végződött a MASZ. ezidei bajnoki vívóversenye. A kardot Szántay Jenő, a tört Tóth Péter nyerte meg, megvédvén tavalyi győzelmét. Békessy B. az első napon a törben visszalépett és a kardban nem vett részt. A bajnokságok a következő eredménnyel végződtek:
 Távbjajokság. 1. Dr. Tóth Péter (MAC). 2. Pajz Pál (MAC). 3. Dr. Földes Dezső (Fővárosi VC.). Békessy egy Tóthtal szemben terhére zárosított előszúrás után visszalép.
 Kardbajajokság. 1. Szántay Jenő (MAC). 2. Dr. Tóth Péter (MAC). 3. Werkner Lajos (NVC.). 4. Lehner Arthur (FVC.). 5. Gerde Oszkár (MAC). 6.

Dr. Fuchs Jenő. 7. Tomanóczy, Oszkár. 2. Somogyi Jenő (Pozsony).

A versenyen nagyszámu előkelő közönség jelent meg, amely nagy ovációkban részesítette a vívókat, Zsulavszky Béla elnöklété alatt működő juryt és a fáradhatatlan rendezőseket.

( ) A vasárnapi mérkőzések. Első osztályu bajnokság: Törökvs S. E. — Budapesti Athletikai Club 4:3. Typographia — Ujpesti T. E. 3:2. Budapesti Torna Club — Pövärosi Torna Club félbeszakitva. Másodosztályu bajnokság: 33 F. C. — Kőbányai T. E. 2:0. Ujpest R. A. K. — Nemzeti S. C. 3:1. Kerületi bajnokság: Kolozsvári A. C. — Kolozsvári Vasuti Sport-Club 7:1 (Kolozsvár). MAC. kombinált csapata — Aradi A. C. 2:1 (Arad). Cricheter — Deutscher F. C. 4:0 (Bécs). Wiener S. C. — I. Vienna F. C. 2:1 (Bécs).

Téli sport-czikkek

Mű- és versenysportok. Jégjátékok. Hockey. Jég-hockey szabály 20 fillér. Svéd-, norvég-, svéd-, finn-, hallvölgyi- és amerikai rodal sport és gyermek-szánkók, tobogán stb. Lillónfeldt skí 30 korona Norvég skí, labaszárak, hótapak. Téli sporttárgyak és felszerelések Sporttárgyérték ingyen.

KERTÉSZ TÓDOR sportüzlete, BUDAPEST, IV., KRISTÓF-TÉR.

KÖZGAZDASÁG.

A magyar ipar napja.

Gyáriparosok Országos Szövetségének gyűlése.
— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 27.

A magyar ipar nagy napja volt április 26-ika, amikor a Gyáriparosok Országos Szövetsége tartotta az évi rendes közgyűlést. Mindig fontos esemény volt ez; az idén azonban különösen jelentősé tette az a körülmény, hogy megjelent azon az ipari kormány legfőbb vezére, Kossuth Ferencz ipar- és kereskedelmi miniszter és kiváló munkatársa, Sztterényi József államtitkár is, amiáltal a gyáriparosok mostani gyűlése valóban a magyar ipar minden tényezőjének kifejezője lett. A gyűlést követő lakomán ugy Kossuth, mint Sztterényi föl is szóáltak a mindkettőnek beszédéből külön le kell szegeznünk két fő momentumot. Az egyik az, hogy mindketten erősen hangsúlyozták az egyes gazdasági ágak között okvetlen szükséges békét és az ipari és a mezőgazdasági termelés párhuzamos fejlesztésének szükségességét. A másik örvendetes jelenség pedig az, hogy a két államférfiu mindegyikének szavaiból a gazdasági önállóságunk elkövetkezésébe vetett erős bizodalom érezhető ki. E két beszédből megérthette az ország, de megérthették különösen a gyárosok, hogy az 1917-ig folyó deczenniumban rájuk igen nagy feladat vár: az osztrák ipari termeléstől mindenképpen való függetlenítése a magyar gazdasági életnek. Nevezetes eseménye volt még a gyűlésnek az is, hogy Chorin Ferencz elnöki megnyitójában a képviselői összeférhetetlenségi törvénynek a nagyiparosok érdekében való módosítását kívánta és ennek érdekében országos mozgalom megindítását jelentette be. A gyűlésről a következő tudósításunk számol be:

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta meg Greshampalotai helyiségében VI. évi rendes közgyűlést a tagok élénk részvételével.

A megnyitó beszéd.

Dr. Chorin Ferencz elnök a közgyűlést hosszabb beszéddel nyitotta meg, melyben többek között ezeket mondotta: Évi jelentésünk beszámoló arról a munkásságról, amelyet szövetségünk a múlt évben a magyar gyáripár érdekében kifejtett. Hivalkodás nélkül állíthatjuk, hogy a magyar gazdasági életben nem merült fel egyetlen fontos kérdés sem, melynek megoldásánál befolyásunk ne érvényesült volna. A lefolyt év eseményeiből elsősorban megragadja figyelmünket az Ausztriával megkötött gazdasági egyezmény. A közel jövőben tehát komoly és nagy föladatak várnak az országra. A kormány jól tudja,

mily eszközök kellének ahhoz, hogy tíz év múltán teljesen függetlenül dönthessünk közgazdasági jövőnk fölött. Sajnos, a politikai viszonyok annyira lekötik vezető egyéniségeink és a törvényhozás tevékenységét más irányban, hogy a nagy gazdasági célok elérésére szükséges erőgyűjtés nagy mértékben meghiúsított. Fizetési mérlegünk javítása, gazdasági függésünk megszüntetése csak a nemzeti termelés nagymérvű fokozásától várható. De az iparfejlesztésnek nemcsak anyagi, hanem erkölcsi feltételei is vannak. Kell, hogy a nemzet közgazdasági gondolkodásában bizonyos transzformálódás álljon be, mely a magyar gyáripárt ugyanabban a megbecsülésben és értékelésben részesíti, melylyel a nemzet legrégebbi termelési ágának, a mezőgazdaságnak méltán adózik. Az elmúlt évben a nyilvánosság elé kerültek a rég várt adóreformjavaslatok. Ez ellen a többi érdekképviselőkkel, élükön a budapesti kereskedelmi és iparkamarával, felszóaltunk és illetékes helyen reményt nyújtottak arra, hogy a legkiáltóbb sérelmek a javaslatból ki fognak küszöböltetni. Nem hadhatunk el mellőzéssel azon veszély mellett, mely gyáriparunk egy legrégebbi ágát, a szeszipart fennállásában fenyegeti. A szeszipari kontingens újabb szabályozása aképp tervezetük, hogy ez az ipari szesziparok teljes megbénítását és idővel megszüntetését vonná maga után. Ez ellen mi a pénzügyminisztériumban megtartott ankétán a leghatározottabban tiltakoztunk. Mint említettem, nagyobb arányu ipari fejlődéshez feltétlenül szükséges, hogy az ipar megbecsülése ne csak akadémikus legyen, hanem komoly és félremagyarázhatatlan tényekben nyilvánuljon. S itt figyelmünk önkéntelenül a választási törvény és a választóképeség reformja felé irányul. Magyarország nagy politikai átalakulás előtt áll: a választóképeség sorompói szűkeknek bizonyultak és komoly a törekvés a nemzet széles rétegeinek bejogadására. Kérdés, lehetséges-e, hogy mikor a törvényhozás erre a térére lép, fentartsa azt az összeférhetlenségi törvényt, mely megbélyegzi a nemzet termelési osztályának egyik legfontosabbját azzal, hogy kizárja a képviselőház munkálkodásából. A közszállítási törvény az összes állami és közhatalosi fogvasztást a magyar iparnak biztosítja, viszont a másik törvény, az összeférhetlenségi törvény, ugyanazt a magyar iparost, ki nagy állami feladatot tűzött ki, méltatlannak ítéli a képviselői hivatás gyakorlására. Teljes egyenjogúságot igénylünk magunknak az ország minden termelő ágával. Nem akarjuk eltérni, hogy az állammal való viszonyunk olyannak bélyegzettessék, mely függetlenségünket és szőkimonádásunkat bármiben megbénítja. Törökvsünk jogos és közérdeke. Ezért előbb-utóbb bizton célhoz is fog vezetni. (Eljenzés, taps.)

Ezután elnök konstatálja, hogy a közgyűlésre szóló meghívók az alapszabályok értelmében tétel-vén közzé. a közgyűlés a napirendre kitűzött valamennyi tárgyban érvényes határozathozatalra jogosítva van. A jegyzőkönyv vezetésére Fodor Ferencz főtitkárt, hitelesítésére pedig Hevessy Lajost és Wolfner Józsefet kérte fel.

Jelentések és választások.

Következett a szövetség 1907. évi működéséről szóló jelentés tárgyalása. Dr. Hegedűs Lóránt ügyvezető-igazgató ismertette röviden és ajánlotta elfogadásra a tagok közt nyomtatásban szétosztott jelentést. Kemény Manó (Besztercebánya) felszólalása után a közgyűlés tudomásul vette a jelentést, ugyszintén vita nélkül elfogadta az 1907. évi mérleget és a számvizsgáló-bizottság erre vonatkozó jelentését és megállapította az 1908. évi költségvetést.

Ezután az időközi választásokat ejtették meg az ügyvivő igazgatóságba, a végrehajtó-bizottságba és a választmányba, valamint megválasztották a számvizsgáló-bizottságot is. Münnich Kálmán indítványára közfelkiáltással egyhangulag a következők választottak meg:

Az ügyvezető igazgatóságba: Déry Izidor, dr. Freund István (uj), báró Haupt-Stummer Lipót, Leipzig Vilmos szeszipáros, Tolnay Lajos nyug. miniszteri tanácsos, Weisz Manfréd;

a végrehajtó bizottságba rendes tagokul: Alt-schuh Arthur (uj), Berg Adolf (eddig póttag); Deutsch Zsigmond (uj), Egyed Lajos (uj), Eisele József, Enyedy Béni (uj), Götzelman Tivadar (eddig póttag), Herczegh József, Herz Viktor (eddig póttag), Knuth Károly (uj), dr. Kramer Tivadar (eddig póttag), dr. Krausz Izidor (uj), dr. Moskovits József Nagyvárad (uj), Neugebauer Sándor (uj), Rechnitz Béla, (uj), Sántori Mór (eddig póttag), Schanser Ignác (uj), Strasser Gyula, Szalai Béla (uj), Szécsi Pál (uj), Szende Lajos. Póttagokul: Haidekker Sándor (uj), Klein Gyula (uj), Lukács Jenő (uj), Podvinecz Dániel (uj), Vágó Gyula (uj), Wimmer Fülöp (uj);

a választmányba: Balázs B. Hugó (uj), Biró Pál (uj), Deutsch Antal, Francois Lajos (uj), Gerbeaud Emil (uj), báró Herzog Mór Lipót (uj), Kaszab Aladár (uj), Kemény Manó (uj), Pirkner Konrád (uj), Wein Károly, Wolf Sándor Erzsébetfalva (uj);

a számvizsgáló-bizottság tagjai lettek: Bachruch Károly, Basch Béla, dr. Milkó Endre, Szántó Imre (uj), báró Tornay-Schossberger Rezső.

Az összeférhetlenségi törvény reformja.

Áttértek ezután az összeférhetlenségi törvény reformja tárgyában előterjesztett határozati javaslat tárgyalására, amely szerint a magyar törvényhozás most akarja megalkotni a választói jog reformját az általános szavazati jog alapján és ez alkalommal a passzív választói képességet is újra szabályozza; a magyar ipar azzal az okadatolt kérelemmel járul a magyar kormányhoz, hogy mellőzze azon rendelkezéseket, amelyek a magyar gyáripárt a képviselőházból kirekesztik. A szövetség közgyűlése elhatározza, hogy a kormányt és törvényhozást a passzív választási jog olyatén szabályozására kéri fel, amely mellett az erkölcsi összeférhetlenségek szigoruan keresztülvittessenek, ellenben az állammal kötött szerződés, illetőleg ez alapon végzett szállítási vétessék ki az összeférhetlenség tilalma alól, esetleg oly kikötéssel, hogy a nagyobb összegről szóló szerződések ily esetekben a képviselőháznak bemutatassanak. A szövetség csatlakozásra hívja fel az összes ipari és kereskedelmi kamarákat és egyesületeket.

Rechnitz Béla igazgató, mint az ügy előadója, terjesztette elő a határozati javaslatot, gróf Serényi Béla, Paul Vilmos, Coppony Traugott országgyűlési képviselő felszólalásai után a határozati javaslatot egyhangulag elfogadták és elhatározták, hogy ezen törvényhozási intézkedések megszüntetése érdekében általános agitációt fejtenek ki.

Indítványok.

Következtek az indítványok.

Fejes János (Soroksár) a munkaadó-központ alakítása tárgyában terjeszt elő határozati javaslatot. Dr. Chorin Ferencz elnök az indítványt időszerteinek tartja. A közgyűlés az indítványt elfogadta.

Wolf Sándor a hazai iparcikk beszerzésének kötelezővé tétele tárgyában terjeszt elő azután indítványát. Dr. Chorin Ferencz elnök felszólalása után elfogadták.

Dr. Chorin Ferencz elnök ezután berekesztette a közgyűlést.

A lakoma.

Délután 2 órakor a Hungária-szálló különtermében gazdag lakoma volt, amelyen a kereskedelemügyi minisztérium képviselőitelen jelen volt Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter, Sztterényi József államtitkár és Szűry János miniszteri tanácsos. Az ebéd mintegy százhuszan vettek részt. Az asztalfőn Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter foglalt helyet dr. Chorin Ferencz elnök és Hatvany-Deutsch Sándor alelnök között.

A negyedik fogásnál dr. Chorin Ferencz üdvözölte Kossuth Ferencz kereskedelemügyi minisztert, aki — ugymond — egy nagy célú tűzött ki maga el: az ország gazdasági függetlenségének kivívását. (Élénk éljenzés.) Ennél nagyobb célú magyar államférfiu maga elé nem tűzhetett (Ugy van!), mert ez feltételezi az ország termelésének egészen új mederbe való terelését ami társadalmunk gazdasági gondolkodásának transzformálása nélkül el nem képzelhető. Sajnálatos, hogy a miniszter által inaugurált iparfejlesztési politikával szemben, hábár szórványosan, megnyilvánulnak egyes áramlatok, amelyek leszólják az iparpolitika értékét és kétségbevonják az ipar államfentartó erejét. Nem annyira a gyáripár, mint az ország jövője érdekében nagyon veszélyesnek tartja ezt az áramlatot. Nézete szerint a miniszter van leginkább hivatva szembeszállni ezekkel az áramlatokkal és megmondania a nemzetnek, hogy az ipar fejlődése össze van forrva a nemzet fennállásával, különösen az állam függetlenségével. (Élénk helyeslés.) Kívánja a miniszternek és az országnak, hogy lássa megvalósítva nagy alkotásait, lásson egy hatalmas, nagyarányu magyar ipart összeiorrva a nemzet érzületével, amely alapja, valószagos biztositéka a magyar állam függetlenségének. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter egészségére üríti poharát. (Hosszas, élénk tetszés, éljenzés és taps.)

Edig kin volt! **A Sebők-féle szabályozható** **„Chic“ nyakkendő** **ma már mindenki ismeri és kedveli.** **Elegáns, czélszerű, izléses és olcsó,** **Nagy választékban szebonél szebb mintákban kapható a feltalálónál.** **Budapest, VI., Teréz-körút 48.** **Tessék képes árjegyzéket kérni.** **Most élvezet!**

Sebők Gyula divatáruháza és kalap gyári raktára

Kossuth beszéde.

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter: Tisztelt uraim! (Halljuk! Halljuk!) Engedjék meg, hogy röviden megköszönjem tisztelt barátomnak most elhangzott szavait. Olyat kívánt nekem, ami csakugyan lelke vágyódása. Lelkem vágyódása az, hogy elérhessem azt az ígért földjét, amelybe be akarom vezetni hazámat. (Éljenzés.) Vágyódásom az, hogy az a kör, amely most itt körülöttem van, szaporodjék és gyarapodjék ebben az országban, mert meg vagyok győződve, hogy a nagyipar gyarapodásával az ország gazdagsága, boldogsága, hatalma és jövőjének biztonsága függ össze. (Élénk tetszés és éljenzés.) Ne keressen senki ellentéteket a gyáripár és a földművelés között. Igaz, hogy Magyarország még most is túlnyomólag földművelő ország, de igaz az is, hogy csak olyan ország viselheti el azokat a nagy terheket, amelyek egy modern államra neheznek, amelynek ipara minél hatalmasabb lesz. (Ugy van! Helyeslés.) Ez a meggyőződés hat át, amikor teljes erőmmel fejlesztem a magyar ipart. (Lelkes éljenzés és taps.) S ne vegye senki dicsekvésnek, ha azt mondom, hogy ezt a törekvésemet némi siker is koronázza. Meg vagyok győződve, hogy az az áldozat, amelyet az állam hoz az ipar fejlesztésére, a lehető legjobb tökéberuházás (Ugy van!), mert mint a számok bizonyítják, csupán adókban egy évben kétharmadrésze térül meg annak az összegnek, amelyet összesen a gyáripár fejlesztésére költünk. (Ugy van!) Ezért azt hiszem, nem szabad nyugodnunk mindaddig, míg Magyarországból iparországot nem teremtetünk. (Lelkes éljenzés és taps.) Magyarország ekkor gazdag lesz; a gazdagsággal együtt jár az egyéni és az állami önállóság (Igaz! Ugy van!), mert: gazdag ország független ország, szegény ország szolgáló ország. (Igaz, ugy van!) Önökre, az önök vállalataira és a magyar ipar fejlődésére emelem poharamat. (Szűnni nem akaró, lelkes éljenzés és taps.)

Hatvány-Deutsch Sándor Sztérényi József államtitkár működéséről emlékezik meg, akinek lankadatlan munkája, páratlan odaadása a mi céljainkat a legnagyobb mértékben mozdította elő. (Élénk éljenzés.) Ha csak arra emlékszem vissza, hányszor zaklattam csak magam is és ha ezt szoroni szövetségünk mostani hatszáztagjával, akkor olyan munkaösszeg jön ki eredményül, amely határozottan meghaladja egy ember normális munkáját. (Igaz! Ugy van! Éljenzés.) Hogy ez így maradjon és hogy a kedvező sors úgy döntson, hogy ő exczellenciája még sok éven át hazánk és az ipar szolgálatában maradjon, arra emelem poharamat; Sztérényi ő exczellenciája éljen! (Hosszas, élénk tetszés, éljenzés és taps.)

Sztérényi beszéde.

Sztérényi József kereskedelemügyi államtitkár: A Magyar Gyáripárosok Országos Szövetségének rövid hatéves múltja egyebek közt a testületi szellem, a magyar gyáripár tömörülése eszméjének megvalósítása mellett különösen egy szempontból nagyon becses. Ez az egy szempont az, amelyre az én jószágos miniszterem (Lelkes éljenzés), amelyre a jelenlegi kormány a legnagyobb súlyt helyezi, amelyre nézve úgy a gyáripárosok szövetségével, mint testülettel, mint e szövetség egyes tagjaival, rám nézve igen kellemes süri érintkezéséből igazán értékes tapasztalatokat merítettem: az, hogy e szövetség tagjai mindig őszinték, mindig nyitlak voltak, sérelmeik feltartásában is. Akiknek feladata a kormányzat körében az ország ügyeit intézni s akiknek intenciója azokat a legjobban intézni, azokra nézve legbecsebb az a nyílt szó, a tárgyilagos nyílt kritika, mert ennek révén nyernek módot arra, hogy igazán a legjobbat alkothassák. Azok kapcsán, amiket a miniszter ur mondott, szükségesnek tartom hangoztatni, hogy ma már hála istennek, elértük Magyarországon azt, hogy a magyar istápolásának, a magyar ipar erőteljes fejlesztésének szüksége átment a nemzet véérébe. És ha ennek az elvnek a hirdetője maga az a férfiú, aki Magyarországon a nép lelki letére a legnagyobb hatással bír: Kossuth Ferencz miniszter ur (Élénk éljenzés), akkor ez garancia arra nézve, hogy ez az erős érzés mindig erősebb

és erősebb lesz és nincs az a hatalmas áramlat, amely a nemzet véérébe átment ezt az érzületet onnan egyszer ki tudná pusztítani. Ismerem azt az áramlatot — és kötelességem is tudomást venni arról — amelyre Chorin Ferencz célzott. De tisztelt uraim, ne legyünk szűkkeblűek a másik tábor iránt sem. Ismerjük el annak szükségét, hogy a mezőgazdaságnak még ezredéves államfentartó elemnek erőteljes fejlesztése épp annyira szüksége annak az országnak, mint egy erőteljes ipar fejlesztése. A mezőgazdaság érdekeinek védelme épp úgy kötelessége a mezőgazdasági érdekek képviselőinek, mint önknek saját érdekeiké. Csak a tulzás az, amely amott is, emiatt is ártalmas, amelylyel amott is, emitt is szembe kell szállani és amelylyel szembe is fogunk tudni szállani. Poharamat emelem a Magyar Gyáripárosok Országos Szövetségének mérsékletben, tudásban, hazafiságban, jó üzletvezetésben kiválóságaira: a szövetség elnökére és alnökére, Chorin Ferenczre és Hatvány-Deutsch Sándorra.

Münnich Kálmán Szüry János miniszteri tanácsost élteti. (Élénk éljenzés.) Szüry János miniszteri tanácsos válaszában pedig köszönetet mond a megtiszteltetésért, amely az önértetes munkás tisztviselői kart is éri.

Ezután még több felköszöntő hangozott fel. A társaság a legjobb hangulatban a késő délutáni órákig maradt együtt.

Személyi változások a Hitelbanknál. Mint értesülünk, legközelebb a Hitelbank tisztikarában nagyobb személyi változások lesznek. Így a nemrég nyugalmába vonult Havasi Ignác hivatalát — ki a banknak levelezési osztályfőnöke volt — Lévai Ignác igazgató-helyettes, most tőzsdeintéző veszi át. Tőzsdeintézőnek pedig Kornfeld Pál ügyvezetőt nevezték ki, aki eddig az iparosztály vezetője volt.

Új hajóállomás a Dunán. A mai naptól kezdve Rudolfsnádon a személy- és áruforgalom számára megállóhely nyitattik meg. Menet- és fuvardíjra vonatkozó felvilágosítások a Dunagőzhajózási Társaság forgalmi igazgatóságánál és a társulati állomásokon nyerhetők.

Osztatlan munkáldó a Pesti Hazai Takarékpénztárnál. Az a higiénikus és szociális szempontból egyaránt komoly figyelmet érdemlő mozgalom, mely a pénzügyi tisztviselők körében egyre mélyebb gyökeret ver s amelynek célja az, hogy a pénzintézeteknél is általánossá tegye az osztatlan munkaidőt, nagy erősödést nyert most abban, hogy a Pesti Hazai Első Takarékpénztár május 1-én egy a központban, mint összes fiókjaintézeteknél az osztatlan munkaidőt, délelőtt 9—3-ig lépteti életbe. Ez a hír a mozgalomra nézve félig-meddig a teljes sikert jelenti, mert valószínű, hogy ez előkelő intézet példáját a többi is követi.

Ipartestületi közgyűlés. A IV.—X. kerületi vegyes ipartestület vasárnap délelőtt tartotta közgyűlését. Az évi jelentés szerint a társulat vagyona ezidőszerint 20.579 korona 68 fillér. Az évi jelentést és zárszámadást a közgyűlés egész terjedelmében egyhangulag elfogadta és a felmentvényt megadta. A közgyűlés megbizta az előjáróságot — egy indítványa alapján, — hogy tegyen lépéseket egy testületi ház megvétele tárgyában és hogy tegyen arról mielőbb jelentést. Ezután a választásokra került a sor. Megválasztottak: Elnök: Schunda V. József. Előjárósági rendes tagok: Filszeker Zsigmond, Köszeghy József, Robitsek József, Reichenberg Jakab, Gyukits Gyula, Pilát Pál, Wurm József, Kornis József, Glantzdorf Lipót, Hollósi Albert.

A kamatláb. Amit a márcziusi német kamatláb-leszállítás óta is folyton vártak a német piacra, végre ma bekövetkezett. Berlinből táviratozzák ugyanis lapunknak, hogy a német birodalmi bank igazgatótanácsának mai ülésén a bankkamatláb egy fél százalékkal, öt és fél százalékról ötre, a lombardkamatlábát hat és egy fél százalékról hat százalékra leszállították. A kamatláb-leszállításnak a tőzsdén nem volt nagyobb hatása, mert a leszállítást biztosra vet-

ték. Legfeljebb csak a félszázalékos okozott csalódást, mert igen sokan amellet kardoskodtak, hogy a német birodalmi bank most végre egy egész százalékkal mérséklje a kamatlábát. A mi piacunkon azonban nem kis örömet keltett ez a hír, mert most már bizton lehet számítani arra, hogy az Osztrák-Magyar Bank is leszállítja a kamatlábát. Ezt a feltevést támogatja az a körülmény is, hogy az Osztrák-Magyar Bank legújabb kimutatása szerint az ádómentes bankjegytartalék 48.4 millió koronával 174.4 millió koronára emelkedett, míg a múlt év ugyan ezen időpontjában csak 111.5 korona volt. Mindenesetre figyelemreméltó, hogy a Reichs-bank ebben az évben már negyedszer szállítja le a kamatlábát. Először január 13-án szállította le 7½%-ról 6½%-ra, január 25-én 6%-ra, márczius 7-én 5½%-ra, s most 5%-ra. A múlt évben a német bankkamatláb nem volt alacsonyabb 5½%-nál, s ezt követte a bankkamatláb felemelése 6%, illetőleg 7½%-ra. Mivel azonban a német kamatláb még most is jóval magasabb a francziánál és az angolnál, nincs kizárva, hogy ez évben még újabb mérséklés is lesz.

A szappanipari kiállítás. A technológiai iparmúzeum helyiségeiben rendezett szappanipari kiállítást április 30-án, csütörtökön délután 6 órakor záriák be.

Temesvár 15 millió kölcsöne. Az a hatalmas fejtődés, amely Temesvárott minden téren tapasztalható fokozott beruházásokra kényszerítette a várost. A tervbevett és már folyamatban lévő építkezéseire nagyobb befektetésre van szükség. Így a Risztics és Sigmund-féle házák helyén felépülő gyárváros Vigadó építkezési költségeire 380.000 korona szükséges, mit a polgári menház-alapból veszik kölcsön. Az újpárisztói főgimnázium építési költségeiből még mintegy 380.000 korona fedezetlen. A Tedeschi-féle ingatlan megvételéhez, számításba véve a jelzálogterhet 60.000 korona kell. A vízmű költségei mintegy 1 millió 600.000 koronát fognak kitenni, amely összegből 800 ezer korona már most kell. A várterületek megvásárlása nyomán eszközözendő pótipítkezésekre 1.500.000 korona szükséges és ebből az összegből 300.000 koronát a közel jövőben kell folyósítani. Az új postapalota 660.000 koronába fog kerülni, míg a csatornázás négy és fél millió koronát fog fölemészteni. Mintegy 400.000 koronát még ebben az évben szükséges lesz kiadni a csatornázás előzetes munkálataira. A vízvezeték pedig körülbelül három és fél millió koronába fog kerülni. Ezen összegeket a város egy nagyobb, két-három év alatt felveendő tizenötmillió törlesztéses kölcsön után akarja fedezni. A kölcsön törlesztésére és kamataira fedezettül szolgálna a gyárvárosi Vigadó és a Tedeschi-féle telek jövedelme, a villamos műnek a vízmű megépítése nyomán fokozódó jövedelme, a megszerzett várterületek ellenértéke, a kereskedelmi miniszter által a postapalotáért fizetendő annuitás, a kivetendő pótdadó és illeték. A kölcsönre nézve a város már főbb fővárosi intézettel érintkezésbe lépett.

Új és a Kereskedelmi Csarnokban. A Magyar Kereskedelmi Csarnok választmánya ma tartott havi ülésén meleg ovációban részesítették Joel Fülöpöt, a Csarnok legrégebbi tagját, czége főnállásának ötvenéves jubileuma alkalmából. Az új ipartörvény-javaslat előadói tervezete első részének tárgyalására a választmány bizottságot küldött ki. Dr. Erős Sándor indítványára a választmány az építőipar pangása kérdésében a kereskedelmi miniszterhez feltérjesztés intézését határozta el, amelyben rámutat azon eszközökre, amelyek igénybe vételével építőiparunk felendíthető volna. Tudomásul vették ezután, hogy Kánitz Jenő a gabonátözsde hivatalos óráinak gyakorlatibb beosztása tárgyában indokolt javaslatot terjesztett a tőzsdetanács elé.

A budapesti malmok újabb üzemredukciója. A budapesti malmok tudvalevőleg még a télen meggyeztek, hogy ez évi január elsejétől április 30-ig hetenkint csak négy napon át örölnek és ezen egyezséghez a vidéki nagyobb malmok is hozzájárultak. E megállapodásuk azon feltévesből indult ki, hogy e 4 hónap alatt a gabona, illetve a lisztüzlet annyiban megváltozik, miszerint a liszt gyártása és értékesítése között előállott veszteség meg fog szűnni. A

SZÉN, koks, briket, antracit összes gazdasági, ipari és házi célokra
 Telefon: Detall 28-27, 75-28. Engros 164.

Radnay Károly
 BUDAPEST, Váci-körut 78. szám.
 Szigetvári: ANTRACIT BUDAPEST

Buza időközben lényegesen olcsóbb lett ugyan — az ára név óta 4 koronával esett — de a lisztüzlet azóta még rosszabbra fordult. A tetemesen redukált gyártmányt sem képesek elhelyezni, úgy, hogy a héten lejártó egyezmény meghosszabbítása kétségtelen dolog. Sőt a helyzet radikális szánálása szempontjából a Malomegyesület egyik legbefolyásosabb tagja azon indítvánnyal állott elő, hogy a jövő hó elsejétől fogva az összes malomvállalatok legalább három hétre teljes üzembeszüntetésben állapodjanak meg. Ezzel elérendő volna egyrészt a mostani lisztkészlet jobb értékesíthetése, másrészt a különben sem sürgősnek mutatkozó buzakínálattal szemben nem kellene naponta a nyersanyagot drágábban megfizetni. Ezen indítvány malomkörökben élénk vita tárgyát képezi, de minthogy az egyes vállalatoknak nem egyforma üzleti érdekük van — az egyiknek sok a lisztje és sok a buzája is — a másoknak kevesebb a készlete, nagyon kétes, hogy tudnak-e ezen fontos kérdésben újabb megállapodásra jutni. A buza árának további alakulására mindenesetre nagy befolyással lesz e kérdés eldöntése, ami a legközelebbi napokban várható.

A luxus-lóvásár. A második tavaszi luxus-lóvásár anyagának bírálatával ma délben készült el az OMGE. által delegált bíráló bizottság, amely csepei Zoltán Elek altábornagy elnöke alatt végezte munkáját. A bírálat eredménye a következő: A földművelésügyi miniszter nagy díjat, mint a vásár legkiválóbb lovainak, gróf Chotek Rezső 292—293. sz. fogatának ítélte oda. A négyesfogatoknál: I. díjat gróf Majláth József 52—55. sz. fogata. II. díjat Ráday Gédon 251—254. sz. fogata. III. díjat Gold Jakab 350—353. sz. fogata. Elismerő oklevelet Svastics Nándor 344—47. sz. fogata nyert. A hínós fogatoknál: I. díjat Halm Ervin 244—245. sz. fogata. II. díjat Fischer és Keller 3—4. sz. fogata. III. díjat báró Révay Gyula 472—3. sz. fogata. Elismerő oklevelet gróf Andrássy Tivadarné 294—5. sz. fogata nyert. A jukkerek közül: I. díjat Raygha Ernő 210—15. sz. II. díjat Petanovics József 588—89. sz. III. díjat Lichtschein Sámuel 543—44. sz. fogatokat kapták. A hátsóknál: I. díjat Elefánty Tarmay Gyula 281. sz. II. díjat Vézer Károly 340. sz. III. díjat báró Trauttenberg Frigyes 156. sz. Elismerő oklevelet Rihmer István 158. számú lova kapott. A vásár igen élénk, ma délig a felhajtott anyag 20%-a kelt el 1300—1400 korona átlagárban.

Kereskedelmi szerződésünk Romániával. Egy balkáni állammal, Szerbiával, úgy, ahogy sikerült már a kereskedelmi szerződést nyelbeütnünk. A másik legfontosabb balkáni szerződésünk, a Romániával kötendő szerződés ügyét csak nehezen készítik a kormányok elő. Ezt az osztrák politikai körökben azzal indokolják, hogy nem akarnak az osztrák agráriusok elkedvetlenedésének új tápot adni nyomban a szerb szerződések megkötése után. Ez érthető is, mert Románia agrár-reformjaival odatendál, hogy minél több kedvezményt csikarion ki a monarchiától a mezőgazdaság javára.

Az I. nemzetközi hűtő-ipari kongresszust szeptember hó 18—23-án fogják megtartani Párisban több francia miniszter védnöksége alatt. Eddigél már több, mint 3000 résztvevő jelentkezett. A magyar bizottság dr. Ballai Lajos, a m. kir. szabadalmi hivatal elnökének vezetése alatt legutóbbi ülésében elhatározta, hogy a kongresszuson tárgyalandó kérdésekről a szakaitokban is külön kiadványokban tájékoztatni fogja a hűtő-ipar fejlődése által legjobban érdekelt tényezőket, nevezetesen a közegészségügy és a közlekedés terén működő szakférfiakat, az állati termékek feldolgozásával és értékesítésével foglalkozó iparosokat stb.

Az uralkodóház birtokszerezése. Ritka eset az, hogy a cs. és kir. magán- és családi alap vagyonát ingatlanszerzéssel gyarapítják. Az uralkodóház családi birtokának kezelése alá tartozó csehországi birtokok újabbán egygyel szaporodtak. Mint ugyanis értesülünk, a Croy-Dülmen Róza hercegnő Nedelist és Chlum (Csehország) birtokait egymillió hatvan-ezer koronáért a cs. és kir. magán- és családi alapok igazgatósága vette meg.

Fenyőfa eladás. Egy szászrégeni faipari társaság árlejtést hirdet mintegy 3,8 millió köbméter fenyő és 230.000 köbméter bükkfa megvételére. Az összes famennyiség árát 19,9 millió koronára teszik. Egy magyar és egy külföldi konzorcium akarja megvenni az eladásra kerülő faállományt, jóllehet most sem a pénzpiacz helyzete, sem a fapiacz irányzata nem éppen kedvező ilyen nagyszabású üzlet lebonyolítására. Az a szászrégeni társaság, amely ezt a nagymennyiségű fát el akarja adni, 15 év előtt alakult s abban az időben potom áron vásárolta össze a közbirtokossági erdőket. Azóta folyton értékesíti az erdő állományát s ennek daczára most, 15 év után is még közel husz millió korona értékű fát ad el ezekből az erdőkből.

A hajózásról. Az ország összes folyói áradnak, vagy legalább is nagyobb árhullámok vonulnak rajtuk alá. Nagy szükség is volt az áradásra, mert a medrek kegyetlenül el vannak fajúlvá. A Dunán a legveszedelmesebb pont a hosszú vajkai gázló. A gabonaforgalom aránylag élénk, bár a múlt héten nem jött fel Budapestre annyi gabonanemű, amennyit az érdekelték vártak, mert az alsó Dunaszakaszon dühöngő kosára-vihar ott a hajózást a hét elején lehetetlenné tette és három olyan nap volt, amelyen a Tisza-toroktól Moldovág terjedő folyamszakaszon az összes hajózás szünetelt. Most azonban már igen sok gabonával terhelt uszályhajó van útban Budapest felé. A jövőre nézve az uszályrendelés némileg megcsappant a Dunán és mellékfolyóin. Ez onnan ered, hogy a folyamvidékeken a gabonakészletek meglehetősen megfogytak. A gabonafuvardíjak a kartellben álló vállalatoknál 60—62 filléren állanak, míg a kartellen kívül álló vállalatok 57—59 filléért teljesítik a gabonaszállítás Pancsova—Becskerek—Szegedről Budapestre. A győri fuvardíjtöbblet 22 fillér. Az örleményi forgalom az ünnepek előtti héten annyira fellendült, hogy a fővárosi malmok készletei nemcsak a sötét, hanem a világos számokban is alaposan megfogytak. A darabáru forgalom aránylag elég élénk és a legörvendetesebb a dologban az, hogy a pozsonyi átrakodó forgalomban naponta tekintélyes mennyiségű magyar darabáru irányul lefelé. A fa- és szénzállítás kielégítő és az épületfa különösen Németország felé igen tekintélyes fuvardíjat fizet. A Vaskapu forgalma még mindig pang és fellendülése az aratás előtt nem is remélhető, mert Szerbiának készlete nincs, Románia és Bulgária pedig Sulina felé gravitál.

Gyűlések az ipartörvény módosítása ügyében. A múlt vasárnap a kereskedelmi alkalmazottak, az óráiparosok és cipészek tartottak ülést az ipartörvény revíziója ügyében. Ezek az üléseken kimondták, hogy emlékiratba foglalják a sérelmeket.

Az új h. é. v. törvény. Már jelentettük, hogy a helyi érdekű vasutakról szóló törvény a kereskedelmi minisztériumban már elkészült, jelenleg már csak a törvényjavaslat indokolásának szövegezésével foglalkoznak. A törvényjavaslat és annak indokolása — mint értesülünk — igen terjedelmes lesz. Két kötetből fog állani, mely a bel- és külföldre vonatkozó összes idevágó anyagot magában foglalja. A törvényjavaslatot már májusban nyilvánosságra hozzák, s mielőtt a képviselőházhoz beterjesztenék, egy szaktanácskozmány elé viszik.

Benzinmotorral dolgozó kisiparosok és kisczadák figyelmébe! A budapesti kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy az adómentes benzint kiszolgáló czégek közé, a „Kőolajipari részvénytársaság” debreczeni czég nyirbaktai kőolajfinomító gyára is bevonatott és így ez a gyár is, a kereskedelemügyi miniszter által megállapított módokat mellett fogja a kisiparosok és kisczadák részére az adómentes motorbenzint mérsékelt áron eladni.

A gázkérdés. A Magánmérnökök Országos Szövetsége Kubik Gyula országgyűlési képviselő elnöke mellett e hó 30-án délután 6 órakor saját helyiségekben (Váci-körút 37.) értekezletet tart, melynek tárgya: Varga József előadása a budapesti gázkérdés végleges megoldásáról. Vendégek szívesen fogadtnak és a vitában résztvehetnek.

Marharakodó állomások engedélyezése. A m. kir. államvasutak vonalán Zemplén vármegye területén fekvő Bodrogolási állomást a Heves vármegye területén fekvő Hort állomást és végül Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye területén fekvő Isaszeg állomást marharakodó állomásul engedélyezték.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND

Órajavitás 1korona.

Pótlandó új részek kivül. Zsebórajveg, mutató 10 kr.
Ferenc-körút 44.
Schwimmer Albert órásmester.
Nyitva este 9 óráig. Nyitva este 9 óráig.

Kérjük mindenütt a világhírű
Hercules-sör
TALATA-TAPSOR - különlegességet

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTÖZSDE

Gabonafőzsde.

Budapest, április 27.

Szilárdabb külföldre és a hirtelen hűvösebbre változott időjárás folytán az októberi buza iránt ma az üzlet kezdetén mindjárt nagyobb volt az érdeklődés és a szombati zárlathoz képest 5 fillérral drágábban indulván, ezen évfolyamat a forgalom egészen tartama alatt megtarthatta. A májusi buza ellenben realizálásokra lanyhán kezdődött és csak később, midőn a készáru piacra egy-két malom élénk vétel, kedvet tanúsított, lett az irány nagyon szilárd és rövid idő alatt 12—14 filléres áremelkedés következett be. Elkelt 20 ezer mázsa buza 50 kilónként 5—7% fillérral drágább áron. Rozs szintén néhány fillérral drágult, a többi cikkben árváltozás nem történt. Ma volt az áprilisi terminus utolsó lebonyolítás napja. Felmondásra került összesen 10 ezer mázsa buza és ezer mázsa zab. A májusi terminusban fennlévő angázsmánokat aránylag csekélyre becsülik.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 79 kg. 23.90 korona, 300 mm. 79 kg. 23.80 korona, 200 mm. 79 kg. 23.50 korona, 200 mm. 78 kg. 23.50 korona, 300 mm. 78 kg. 23.40 korona, 130 mm. 77.5 kg. 23.70 korona, 200 mm. 77.5 kg. 23.35 korona, 100 mm. 77 kg. 23.30 korona, 100 mm. 77.2 kg. 23.50 korona, 500 mm. 77 kg. 23.50 korona, 300 mm. 77 kg. 23.30 korona, 900 mm. 77 kg. 23.50 korona, 600 mm. 77 kg. 23.45 korona, 100 mm. 77kg. 23.30 korona, 130 mm. 76.5 kg. 23.15 korona, 150 mm. 6.5 kg. 22.50 korona, 500 mm. 76 kg. 23.20 korona, 500 mm. 75.8 kg. 23.20 korona, 500 mm. 75.4 kg. 23.20 korona, 100 mm. 75.5 kg. 23.10 korona, 1000 mm. 75.2 kg. 23.07 korona.
Pestvidéki: 100 mm. 77 kg. 23.44 korona, 100 mm. 77 kg. 23.40 korona, 200 mm. 77 kg. 23.30 korona, 200 mm. 77 kg. 23.30 korona, 150 mm. 76 kg. 22.50 korona, 900 mm. 75.7 kg. 21.20 korona, 500 mm. 75.0 kg. 21.20 korona, 130 mm. 73 kg. 22.— korona.
Felsőmagyarországi: 100 mm. 76.5 kg. 22.90 korona, Dunaföldvári: 915 mm. 77 kg. 23.05 korona. Óbecsei: 3000 mm. 75 kg. 23.10 korona. Törökbecsei: 1960 mm. 76 kg. 22.75 korona. Szerémségi: 3100 mm. 75.3 kg. 22.60 korona. Raktárból: 2200 mm. 76 kg. 22.90 korona.
Rozs: 100 mm. 19.30 korona, 150 mm. 19.30 korona, 100 mm. 19.20 korona, 100 mm. 19.10 korona.
Zab: 100 mm. 15.50 korona.
Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

A határidőpiacra kötöttek

Délután:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. májusra 11.23, 11.25, 11.20, 11.32.
Buza 1908. októberre 9.51, 9.54, 9.51, 9.56, 9.48.
Rozs 1908. októberre 8.20, 8.25, 8.19, 8.27.
Zab 1908. októberre 6.49, 6.50.
Tengeri 1908. májusra 6.41, 6.42, 6.38.
Tengeri 1908. júliusra 6.53, 6.53, 6.50.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

májusra buza	11.32 - 11.33
októberi buza	9.53 - 9.54
októberi rozs	8.26 - 8.27
októberi zab	6.51 - 6.52
májusi tengeri	6.40 - 6.41
júliusi tengeri	6.51 - 6.52

Délutáni forgalom

Délután nyugodt irányzatban az árak alig változtak.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza májusra	11.31 - 11.32
Buza októberre	9.51 - 9.52
Rozs 1908. májusra	9.70 - 9.72
Rozs új októberi	8.25 - 8.26
Zab 1908. májusra	7.03 - 7.04
Zab októberre	6.50 - 6.51
Tengeri 1908. májusra	6.40 - 6.41
Tengeri júliusra	6.51 - 6.52

Budapesti gabonaforgalom.
1908. április 24-től április 27-ig.

Erkezett: Elszállított:	
Buza	14326
Rozs	8881
Arpa	1363
Zab	3045
Tengeri	31460
Liszt	3760
Korpa	6344

Értéktőzsde.

Ahogy az elmúlt hét befeljeződött, úgy kezdődik ez. Csend és nyugalom, tartózkodás és üzletlenség jellemzi a helyzetet, mely nap-nap után rosszabb lesz. Olyan feltűnő üzletlenség uralkodik a piacon, amilyen csak nagy eseményeket szokott megelőzni. A spekuláció híján minden buzdításnak, biztatásnak, bizonyos, hogy tartózkodó és nem mutat hajlandóságot munkára. Az értéktőzsde megfelelő külföldi jelentésekre barátságos hangulatban, de éppen olyan csendben, szük keretben indult. Üzlet híján az árfolyamok alig változtak, lemorzsolódtak.

A déli tőzsdén semmivel sem változott a helyzet Berlin valamivel magasabb jegyzéseket küldött ugyan, annak dacára csak igen csekély kínálat és nagyon gyenge vételkedv mutatkozott, a forgalom egészen jelentéktelen maradt, az árfolyamok pedig alig változtak.

Az ultimoprolongáció, amely ma ment végbe, semmi fennakadást nem okozott, könnyen és körülbelül az utolsó díjtételek mellett gyorsan el volt intézve.

A járadékpiac valamivel szilárdult. A leszállítási piacon élénken mutatkozik az utolsó gondoskodás. Az utőtzsde irányzata dacára, hogy a német birodalmi bank a kamatlábát 1/2 százalékkal leszállította, gyenge volt, mert Bécsből és Berlinből előcsobb jelentések érkeztek. A forgalom mérsékelt maradt.

Forgalomba került: Osztrák hitel 635.25—634.25 Koronán, Magyar hitel 744.50—743.25 koronán, Államvasut 692—692.50—692.25 koronán, Jelzálogbank 429.50 koronán, Rima 554—552.50 koronán, Városi villamos vasut 366.50 koronán, Közuti 563.50 koronán, Salgó 587—586 koronán, Hazai sorsjegy 101 koronán, Orosz járadék 94.25 koronán

Előtzsde fizetetlen.
Köttek: Osztrák hitelrészvény 635.50—635.—, Magyar hitelrészvény 744.50—743.75. Osztrák-magyar államvasut 692.—691.50. Rimamurányi vasut 554.—552.75. 50%-os orosz kölcsön 94.—94.25.

Déli tőzsde.
Déli tőzsde nyugodt.
Köttek: Osztrák hitelrészvény 634.25—664.75. Magyar hitelrészvény 743.50. Osztrák-magyar államvasut 691.25—692.25. Rimamurányi vasut 552.25—553.—. Jelzálog-bank 429.—430.—. Közuti vaspálya 563.50—564.—. Magyar koronajáradék 93.25. Hazai bank 275.75—276.25. Hazai sorsjegy 101.—101.50. Kereskedelmi részv.-társ. 572.—. Salgótarjáni közszabvány r.-t. 586.—583.—.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4—5 K, 8 napra 8.—10.— K, 1908. május hó végére 26—28 K.

Utőtzsde.
Köttek: Osztrák hitelrészvény 633.25—632.75. Magyar hitelrészvény 743.—742.75. Rimamurányi vasut 551.—550.50. Államvasut 691.25—690.—. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 633.—. Magyar hitelrészvény 742.75. Rimamurányi vasut 550.50. Államvasut 690.—.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, április 27. (Saját tudósítónk jelentése.) A múlt hét végén az észak-amerikai piacok árjegyzései valamivel emelkedtek, ellenben nyugat-európai tőzsdék árfolyamai némileg hanyatlottak. Az itteni piacon a fogyasztás teljesen tartózkodott a partállástól s így buzában a legcsekélyebb forgalom sem volt képes kifejlődni, azonban rozsban és takarmányárakban néhány kisebb kötés fordult elő. Az irányzat nyugodt maradt, gabonaművek ára nem változott, tengeri és zab ellenben 5 fillért veszített. Arpa, amelyben elvélve kis tételekben némi üzlet fejlődött ki, tartott áron maradt.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 12.—12.40 korona, mosoni 11.40—11.75 korona, tótfelvidéki 11.40—12.— kor., déli vasuti 11.40—11.70 korona, marchfeldi 11.20—11.50.

Uj-rozs: tótfelvidéki 10.20—10.40 korona, csepeli 10.10—10.35 kor., pestmegyei 10.15—10.35, déli vasut 10.10—10.30 korona, különféle magyar 10.10—10.35 kor., osztrák 10.25—10.45 korona.

Arpa: morvaországi 7.40—7.90 kor., marchfeldi — kor., bécsvidéki 7.50—8.20 kor., tótfelvidéki 6.75—8.30 kor., csepeli —, győri 7.10—7.70 kor., déli vasuti — kor., tiszavidéki — korona.

Magyar tengeri: régi 6.80—7.—, új — korona, ctmquantin 7.80—8.40, új — korona.

Magyar zab: selejtes — kor., közepes 7.55—7.85 korona, elsőrendű 7.80—8.05 kor., válogatott 8.05—8.40 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, április 27. A mai előtzsde is barátságos hangulatban indult; mert míg az ultimoprolongáció simán ment, biztosra vették azt is, hogy a német birodalmi bank kamatlábát ma leszállítják. Közlekedési értékeket élénkebben kerestek. Alpesi bányarészvények és vasártekekben is nagyobb forgalmat értek el, a többi értékek ellenben nyugodtak voltak, de árfolyamukat megtartották. Déli vasuti részvények eladások folytán gyengültek. A déli tőzsde kezdetén Alpesi bányarészvények élénkebbek voltak, a többi értékek pedig nyugodtak. A német birodalmi bank kamatláb-leszállításának, miután azt előrelátták, nem volt hatása.

II órákor zárulnak:

Osztrák hitel. 633.50, Magyar hitel. 740.50, Länderbank —, Államvasut 691.25 —, Elbavölgyi vasut 437.—, Déli vasut 138.—, Alpesi bányatársulat 683.50, Rimamurányi 553.—, Májusi járadék 97.45, Magyar koronajár. 93.25, Orosz érték 94.—, Török sorsjegy 187.25, Német márka 117.60.

I órákor jegyeztek:

Osztrák hitel 633.25, Magyar hitel 742.—, Länderbank 435.50, Unio-bank 540.50, Államvasut 691.50, Anglo-bank 297.—, Bankverein 525.50, Déli vasut 137.50, Gőzhajó —, Alpesi bányarészvény 684.50, Májusi járadék 97.45, Magyar koronajáradék 93.25, Török sorsjegy 187.50, Német márka 117.60, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 552.50, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpai petroleum —.

Bécs, április 27. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papír-járadék 97.45, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.20, 1860-as sorsjegy 150.— Osztrák hitelsorsjegy 453.— Angol osztrák bankrészvény 297.75, Bécsi Bankverein 525.75 Osztrák-magyar bank 1733.— Déli vasut 135.25 Dunagőzhajózási társ. 1020 Dohány részvény 410.— Cs. k. arany (vert) 11.35 Német banky. 117.57 Osztr. Lloyd 425.— 4.2 szaz. ezüst. jár 97.35—99.20, Osztr. koronajáradék 97.40, 1864-es sorsjegy 262.25, Osztrák hitelintézeti részvény 633.50, Union-bank 540.50, Osztrák Länderbank 435.40, Osztrák-magyar államvasut 689.50, Elbavölgyi vasut 446.—, Alpesi részvény 684.00, 20 frankos 19.15, Londoni váltóár 240.33 Lipótkohó 455.—, Törökorsz. jegy 186.75. Nyomott.

Bécs, április 27. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 111.30, Tiszai és szeg. kölcs. sorsjegy 146.—, Magyar hitelbank részvény 744.50, Magyar leszállító és váltó részvény 469.—, Rimamurányi 549.50, Magyar cukoripar 1778, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 93.15, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 93.35, Magyar nyer.-k. sorsjegy 190.—, Kassa-Oderbergi vasut részvény —, Magyar jelzálogbank 429.—, Magyar keresk. bank —.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, április 27. (Tőzsdejelentés.) A birodalmi bank kamatlábának leszállítása a mai tőzsde megtartására semmi hatással nem volt és az irányzat megnyitáskor valamennyi értékben nem volt egyseges. Kőhőrszvények az üzlet menetében emelkedtek, mert a kereslet a kínálatot felülmúlta. Ez az irányzat kedvezőleg befolyásolta a bankpiacot is. Vasutak közül néhány magasabban jegyzett, általában azonban a múlt hét zárlatát alig érte

el. Az új 4%-os kölcsön, melynek árfolyama hivatalosan ma először jegyzetett, 99.50-en állott, azonban ebben az érékben csak jelentéktelen forgalom volt följegyezhető. A tőzsde zárlat felé gyöngült. Csupán a készpénzpiac ipari értékei, élénk vételkedv következtében, mely leginkább tőzsdén kívüli álló körökből eredt, szilárd irányzatot teremtett. Napi pénz 4 1/2 és az alatt. Ultimópénz 4 1/2 és magánleszállítási kamatláb 4 1/2 %.

Zárlatok jegyzetetik: 4-2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 98.75, osztrák hitelrészvény 198.—, Déli vasut 23.30, orosz bankjegyek 213.30, 4 százalékos új orosz kölcsön —, Disconto Commandit 175.—, Dinamit-truszt 163.90, Harpeni 198.20, Unifkált török járadék 95.70, 4-2 százalékos ezüst-járadék 97.25, 4 százalékos magyar aranyjárdék 93.30, Magyar koronajárdék —, Osztrák-magyar államvasut 147.75, Bécsi váltóár 85.—, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 217.50, Gelsenkirehemi 194.20, Laurakohó 210.75, Ingadozó.

Frankfurt, (Zárlat.) április 27. 4-2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 98.70, 4 százalékos magyar aranyjárdék 93.20, Osztrák hitelintézeti részvény 198.50, Osztrák-magyar államvasut 147.50, Északnyugati vasut —, Bústiehradi vasut —, Londoni váltóár 20.42, Bécsi Bankverein 132.40, Villamos részvény 148.—, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.50, 4-2 százalékos ezüstjárdék 99.05, Osztrák koronajárdék 97.30, Magyar koronajárdék 93.20, Osztrák-magyar bank 124.20, Déli vasut részvény 23.40, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 849.33, Párisi váltóár 813.25, Union bank részvény 136.40, Alpesi bányarészvény 341.— Nyugodt.

London, április 27. Angol consol —.
Páris, április 27. (Zárlat.) 3 százalékos Francia-járdék 96.47, Osztr. aranyjárdék 97.85, Magyar aranyjárdék 94.60, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 495.—, 4 százalékos Olasz járadék 103.70, Déli vasut elsőbbségi kötv. 314.—, 3 százalékos marokkói járadék —, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék —, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 91.—, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 98.45, 5 szaz. Orosz kincstári utalvány 1904. 514.—, 4 szaz. Szerb járadék 1907. 442.—, 4 százalékos spanyol járadék 93.62, 4 százalékos unifkált török jár. 94.77, Török sorsjegy 179.25, Török dohányrészvény 426.—, Osztrák föld-hitelintézet —, Osztr. Länderbank 461.—, Magyar jelzálogbank 450.—, Banque de Paris 14.45, Banque Ottomane 726.—, Osztr. magyar államvasut 744.—, Déli vasut 142.—, Meridional vasut 680, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 469.—, Rio Tinto 15.98, Sucrerie d'Egypte —, Tula —, Thomson Houston —, Urkányi közén 149, Chartered 18.50, De Beers 277.—, East Rand 83.75, Jagersfontein 82.50, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 47.15, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.43, Váltó német piacokra (rövid) 122.87, Váltó Bécsre (rövid) 104.43, Váltó Belglumra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó (rövid) 1/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/4, Csek Londonra 251.20, Magánkamatláb 2 1/16. Bányad.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Sertéskonsumvásár.

Budapest, április 27. (Hív. tud.) Előző napról maradt 320 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő, — malacz. Mai napi felhajtás 1086 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 1406 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Eladatott 1322 darab sertés, 18 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 84 drb sertés, — darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirterítés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül életsulyban 98—102 fillér, életsulylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kg.-ig — fillér, életsulylevonással 136—140 fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillér, életsulylevonással 134—142 fillér, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, életsulylevonással — fillér, könnyű 220 kg.-ig — fillér, életsulylevonással 136—142 fillér. Husserítés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140—300 kgr.-ig — fillér, életsulylevonással — fillér. Beltölti süldő — 84 fillér, horvát süldő — fillér Malacz — fillér. (Árak minden levonás nélküli kilogrammonként, életsulyban értendő.) A vásár irányzata élénk az árak változatlanok.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-léle

Használatá valódi éldás gyomorbajosok-
nak és székaszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az orrontott gyomrot
2-8 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza
Első üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér

Sertéskereskedelmi csarnok. Budapest-Kőbánya.

Budapest, április 27-én. (Hivatalos tudósítás). Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg néz (páronként 400 kilogrammon felül) fillér. Közép (páronként 300-400 kilogramm terjedő sulyban) fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 128 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogramm terjedő sulyban) 132 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 132-134 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) fillérig, közép (páronként 240 kilogramm sulyban) fillérig.

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Csvikota Ignác privégei járásbírói joggyakorlatot a vág-sellyei járásbíróihoz jegyzővé, Vergődi Lajos németborsáni járásbírói telegkönyvvezetőt, jelenlegi alkalmazási helyén, a IX. fizetési osztályba sorozott telegkönyvvezetővé, Petku Luczian buzásfürdői járásbírói díjokat a buzásfürdői járásbíróihoz, Páll Gerő csákvörösi járásbírói és Bukowsky Viktor beszercei törvényszéki telegkönyvi átalakító díjokat a beszercei törvényszékhez irnokokká, Oravecz Gyula szepsváraljai járásbírói díjokat a lipótvári, Réh Ferenc magánhivatalnok, budapesti lakost a deveseri és Udvarhelyi Béla királyhelmezi lakost a királyhelmezi járásbíróihoz végrehajtókká; a szegedi pénzügyigazgatóság Lippai István szegedi vámgyakornok-jelöltet díjtalan vámgyakornokká és a szegedi törvényszék elnöke Szivéri János szegedi törvényszéki napidíjas hivataloszállgát a szegedi törvényszékhez III. osztályú hivataloszállgává nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Tóth Kálmán billéi járásbírói jegyzőt a karczagi járásbí-

rosághoz, Schultz Márk németújvári járásbírói irnodatizstet a szombathelyi járásbíróihoz, Fekete Márton nagykikindai törvényszéki irnokot a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszékhez, Kiss Gyula hatvani járásbírói irnokot a szegedi törvényszékhez, Dobsa István alsóvecerekzei járásbírói végrehajtót a munkácsi járásbíróihoz és Somogyi József nagyalki járásbírói III. osztályú hivataloszállgát saját kérelmére és költségére a szegedi törvényszékhez helyezte át.

VIZALLAS.

Table with columns for location (Inn, Hóra, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Iszabona, Ung) and water level (méter) for various dates (Apr. 27, Apr. 25).

EGYETÉRTÉS

politikai napilap. Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése. 1908. április 27-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete: Hazánkban tegnap nyugat felől az ország fele részére kiterjedő esőzés állott be és északon szóránnyosan hó is fordult elő. Az ország nyugati felén élénk északnyugati szél keletkezett és az idő hűvösebbre fordult, míg keleten a hőmérséklet tovább emelkedett; a maximum: Orsován 25 C°, minimuma Árvaváralján - 0 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára: Tulnyomóan száraz idő várható hőemelkedéssel.

Table with columns for station (Allomás), wind direction (szélirány és erője), and temperature (Hőmérséklet). Lists various stations like Sopron, Győr, Pécs, etc.

Table for Buza (Wheat) prices. Columns: Buza, Kilos, 100 kilogramm ára (K-tól, K-ig).

Table for Egyéb gabonanelemek (Other grain elements). Columns: Rózsa, Árpa, Zab, Tengeri, Bence.

Table for Burgonya (Potatoes). Columns: Fehér, Rózsá, Sárga, Koronától-koronáig.

Table for Kőrösfaj (Corn varieties). Columns: Faj, Péz, Ár.

Table for Államadósság közléseinek (Interest rates). Columns: Pénz, Ár.

Table for Bankok részvényei (Bank shares). Columns: Pénz, Ár.

Table for Takarékpénztárak (Savings banks). Columns: Pénz, Ár.

Table for Biztosító társaságok (Insurance companies). Columns: Pénz, Ár.

Table for Gőzmalomok (Steam mills). Columns: Pénz, Ár.

Table for Különléte vállalatok (Special companies). Columns: Pénz, Ár.

Table for Utjaktéglés és mészégetés (Travel and lime). Columns: Pénz, Ár.

Table for Sorsjegyek (Lottery tickets). Columns: Pénz, Ár.

Table for Pénzjegyek és váltók (Banknotes and bills). Columns: Pénz, Ár.

Table for Török aranyira (Turkish gold). Columns: Pénz, Ár.

SZÍNHÁZAK

Kedden 1908. április 28-án.

Nemzeti Színház

A velencei kalmár. Vigjáték 5 felvonásban. Fordította Radó Antal. Irták: Shylock, Basanio, Antonio, Giacani, Lorenzo, Lancelotti, Gobbo, Portia, Nerissa, Jessica.

Magyar Operaház

Hoffmann meséi. Regényes opera 4 felvonásban. Irták Jules Barbier, ford. Várady A. (Giuletta), (Antonia), (Cepellus), (Dippertúto), (Miracle), (Cochenille), (Pitichinaccio), (Ferenc), (Hofmann), (Miklós), (Spallanzani), (Crespeli), (Luther).

Hepszínház-Vígopera

Három feleség. Operett 3 felvonásban. Irták Gyula, fordította Adolff. Zenejét szerzte Lehár Ferencs. Turi János, Lóri, Coralie, Olivia, Hünberg báró, Adhemar Ricardo, Sadi Bába, Puck Vendel, Szidónia, Margit, Edit, Hungcsi.

Magyar színház

A Sasfiók. Lé Aiploni Dráma 5 felvonásban. Irták Rosland, Edmund, fordította Abrányi Emil. Személyek: Ferencz, Flambear, Metternich, Ferencz császár, Marmont tábornagy, A szabó, Gentz, Báro Obenaus, Maria Lujza, Camerata grófnő, De Longel Teréz, Főhercegnő.

Várszínház

Zárva

Vígshíndz

Tatárjárás. Operett három felvonásban. Irták Bakonyi Károly, zenéjét Gábor Andor verselre írta Kálmán L. Lohonyay tábornok Vendrey Feszka a leánya, Riza, Lörnthey Imrédy, Mogyoróssy Wallonsteio, Illike, Luri.

Király színház

Adollárkirálynő. Operett 8 felvonásban. Irták Willner A. M. és Grünbaum Krígyes; fordította Faragó Jenő. Zenejét szerzte Fall Leó. John Cauder, Alice, leánya, Dick, az unokabcs, Daisy Gray, unokahuga, Tom, Cauder test, Dénes László, Schlick Hans báró, Labinska Olga, Miss Thomson.

Uránia színház

A mai Róma. Kezdeté fél 8 órákor

Apollo színház

Mese az írógépről. Amor csintalanságai. Ját-szótársak. Mozgófénykép egy bírósági tárgyaláson. Művészalóm. Visztaemlékezés a kandalló mellett. Párlzi apacheok.

Modernszínház Kabaret

Andrássy-ut 69. Telefon 98-18. Roland kürtje. Operette, írta Franc Urbain, fordította Gábor Andor. Zenejét szerzte Claude Perrasse. Szereplők: Nyárai, Keleti Joliska, Barsony, Szontimay, Vörös III, Borosa, Nagy Mariska, Kékény Gus.

Angyalok

Dráma, írta Szomorú Dező, szereplők: Poór Lili, Thanyi Géza, Nyárai, Kardos Ilonka, Nick Carter a Kabaretben, Prof. Irtá Hellai Jenő. Szereplők: Kardos, Barsony, Páláthy Marcel, Nagy Mariska, Medgyaszay Vilma, Nyárai, Vörös III, Gyöző magán-számal.

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17

Ma és minden este

„Lakodalom Japánban“.

Nagy kiállításos ballett, írta Regel H., betanította Kóler J. Több mint 60 szereplő. Új diszletek és jelmezek. Továbbá az

áprilisi műsor főbb attrakciói

Az előadás kezdete 8 órákor.

A télikeriben reggeli 8 óráig VÖRÖS ELEK szingányzenekara hangversenye.

Varieté-Színház

ezelőtt: Nemzetközi Orfeum. BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám. Április hó 16-tól új műsor. Elsa & Capitain Smith orosz czári udv. műióvők

SARATOFF FR. PETERS

orosz táncos csoport. állathang utázo. Új bohózat. Új bohózat.

Az utazó nadrágok

bohózat írta: Carbolus. Az összes szolísták új műsorai. Ejjeli 12 órától reggeli 5 óráig, a télikeriben zene és táncz.

Május 4-én a művész személynzet jutalomestélye

Budapesti CABARET Teréz-kört 28. (Borbouliére) Telefon 52-88.

Az idei szezon utolsó estéi! Csütörtökön, április 30-án utolsó előadás!

Fellépnek: Nagy Endre, Ferenczy Károly, Z. Molnár László, Balogh Böske, Fábian Kornelia, Szász Ilona. Három bohózat! Hét szimpádi tréfa Huss cabaret szám! Szécsi Magda, Kept Jolan, Sajó Géza, Huszár K. Gabányi László, Máhr Nándor, Kövály Gyula.

Jegyek: Bárd: Kossuth Lajos-u. 4. és Andrássy-ut 2. Zipszer és Fényes: Andrássy-ut 4. Cabaret-színház: Teréz-kört 28.

Rézbutor

vasbutor, sodronyágybélések, kerki vasbutor és gyermekkoszgyártmányaink elsőrendű minőségben legújafonyosabb árak mellett

VI., Andrássy-ut 2. SZ. (Fonciére-palota) Pápai és Náthán

gyárosoknál közvetlenül beszerezhetők. Vidékre képes árjegyzékek kívánatra küldetnek.

A legújabb rendszerű Zongora- és Hangszer-Hitelosztály megnyílt

a legolcsóbbtól a legfinomabbig kaphatók készpénzért vagy banknál törlesztendő részlete.

A vásárolt zongorák vagy hangszeresek értékét egy bankrögtön kifizeti, a vevő pedig a banknak marad adósa. A hangszer ára tehát csak annyi, mintha készpénzért venné.

Reményi Mihály nagy zongora- és hangszer-telepén.

Budapest, Király-utca 58. szám. Prospektus és árjegyzék minden hangszerrel külön díjmentesen.

Oriási gramofont adok 16 forint készpénzért

vagy szállítok utánvételrel, melynek árárszétfizetésre 75 forint.

Magyarország legnagyobb fonográf-áruháza. Rendkívül nagy választék a világhíró párisi Pathé és londoni Columbia hangrészlekből. Árjegyzék gramofonokról, fonográfokról, lemezek és hangrészlekről ingyen.

Friss Gyula utóda Havas Simon, Bpest, IV. ker., Ferenczyek tere 3. (Az udvarban jobbra.)

ITT a tavasz!! elmúlt a tél

de visszamaradt sok durva és vöröses arc és kézbőr! Gyorsan és biztosan eltünteti azokat az elismert kitűző Rogátsy-féle

Magyar-Pipere-Borax

Allandóan használva az arc, kéz és bőr, a testbőrt puhán üdén és tisztán megtartja

A Rogátsy-féle MAGYAR PIPERE-BORAX eltünteti az apró, pörsenyt, atkát miltessertí petanást májfoltot, a ráncos bőrt bársnyimává, a vörös vagy napbarnított bőrt fehérre teszi.

Gyermekápolásnál, fürdőzésnél nélkülözhetetlen. Kétség hatással bír szomgyuladásnál, valamint for- és szájjápolásnál. Mosás és vasalásnál a ruhát hófehérre és tűkorsimává teszi, a nélkül, hogy a ruhának ártans

Ara 30 és 75 fillér. Vidékre 10 nagy doboz bérmentve.

Rogátsy-féle magyar pipere-borax-krém K 1-.

Rogátsy-féle magyar pipere-borax-szappan K-80.

Kapható minden gyógyszertárban, drogrőlában és jobb fűszerüzletben. — Csak dobozban, nem kimerve Egyedüli Rogátsy Kálmán drogrőlá Bpest, készítője Rákóczi-ut 10. Fizetődik a ROGÁTSY névre.

TÁTRA-MULATO

VII., KIRÁLY-UTCZA 77. Igazgatóság: WABITS és GRUNER. Budapest legelőkelőbb oivaládi mulatója.

Ma és mindennap

Teljesen új szenzációs műsor.

Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, azontul

Nemzetközi Cabaret előadás.

Nemes Lessenn Melta Cabaretdiva saját eredeti műsorával. Keller Bernhard bárónó cocottdalok (hárakisérettel). La belle Sylvia dán soubrette. Humberto & Renardo zene-excentrikusok. Oriwa Frieda orosz énekesnő és tánczosnő. Schmiéd Bertalan humorista teljesen új eredeti műsorával. Maara Gusti előadó soubrett. Sugár Elza cabaret énekesnő. Ferenczy Kamilla női baritonista.

Pénztárvnyítás 5 órákor. Kezdeté 8 órákor.

Telefon 15-10.

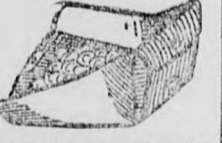
TENNIS-RAKET JAVITO

Tennis-pálya-készítő s fő- MACHER REZSO sportüzlet szerelő Versenyjátékosok Budapest, IV., Koronaheroeg egyedüli raketjavítója. — utca 3. szám (Az udvarban

„VALUTA“ erszény

egy darab bőrből készílte ára 1 korona kizárólag „Székely“ bőrdösmél VII.,/8. Rákóczi-ut 4.

Arjegyzék ingyen

Butor

készpénzért és részlete 3 szoba teljes berendezés 360 forintért

mely áll: 1 háló, ebédlő és szalon, 100 szoba állandóan készén raktáron a leggyzszerűbb kivitelű a legfinomabbig. Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata.

Budapest, Váci-kört 9. (Szerecsen-utca sarok.)

Nászajándékok

jubileumra díszítárvak, evő-eszközök, műipari cikkek

részletfizetésre is kaphatók jutányos áron

POLGÁR KÁLMÁN

műrás ékszertelepén

Budapest, Erzsébet-kört 29. l.em.

Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

FOLIES CAPRICE.

REVAY-UTCZA 18. Igazgatók: LEITNER és KELETI. Főrendező: ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 8 1/2 órákor. 11 órákor! ma! Végül!

„DAS KIND VON HEUTE“

Gyermekmese felnőttek számára írta: Satyr. Rendező: Werner Manó. Ezt megelőző 9 1/4 órákor.

Az aczékirály vád alatt.

Bírósági harcokat írta: Pitaval. Rendező: Rott Sándor. Lovabba: Trebitsch Sándor, Zöldi Marton és Türk Berta új szölozámjaikkal

Nappali pénztár 9-1-ig és délután 3-6 óráig Az 1-ső emeleti Casino de Parisban reggeli 5 óráig zene és tánc

Jól lát?

Ha nem, akkor forduljon bizalommal HATSCHKE optikushoz, csak Károly-kört 6. sz. ahol szem-üvegek és látóeszközök a legolcsóbban kaphatók legyen árjegyzék bérmentve.

Hull a haja? Használja a Petroleum-hajszosz-t.

Egy eredeti üveg ára 2 korona. Főszéküldő hely Gara Góza és Tsa drogrőlá Bpest, VIII., József-kört 78. Több árjegyzékkel látol.

Versenybírálati hirdetmény.

A budapesti Lánchíd mederszelvényében mutatkozó rendellenességek megszüntetése céljából 1908 évben végrehajtandó munkálatokra nézve, a melyek 3763,02 m³ zátony kotrásból és 3319,02 m³ kőkotrásból állanak, a m. kir. földmívelésügyi miniszterium I. em. tanácstermében 1908 évi május 18-án déli 12 órakor nyilvános zárt-ajánlati versenybírálat fog tartatni

A budapesti m. kir. folyammérnöki hivatal (V. kör, Mária Valéria-utca 14. szám) díjtalanul megszerezhető ajánlati és előmértéköltségvetési minta kizárólagos felhasználásával a fent nevezett munkára vonatkozólag teendő, kellően bélyegzett és e felirattal: "Ajánlat a budapesti Lánchíd mederszelvényében 1908. évben teljesítendő munkálatokra" ellátott, öt pecséttel lezárt borítékba helyezett ajánlatok, a melyekhez az ajánlati összeg 5/10-ának megfelelő bántépénznek készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban valamely állampénztárnál, vagy adóhivatalnál a földmívelésügyi tárca kezelésébe történt letételt igazoló elismervény is csatolandó, a jelzett napon délelőtt 11 1/2 óráig a miniszterium házi pénztáránál (miniszteri palota, félmelet 29.) nyújtandók be.

A versenybírálaton az ajánlattevők vagy azok képviselői jelen lehetnek. A munkálatok tervezete, a kötetendő szerződés és az annak kiegészítő részét képezendő általános és részletes feltételek a budapesti m. kir. folyammérnöki hivatalnál megtekinthetők.

Budapest, 1908. évi április hó 22-én.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Nietzsche filozófiája.

Írta BURJÁN KÁROLY.

A modern természetvizsgálás eredményei. — Szociális reformtervek. — Nietzsche eszmérendszere. — Életrajza, szellemi fejlődésének fázisai. Az individualizmus filozófia alapelvei. — Nietzsche, mint korunk eszmeküzdelmének hőse.

Ára 1 korona.

Kapható LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrassy-ut 21. és minden könyvkereskedésben.

Bad Hall Felső-Ausztria

Legrégibb kátsórángu jód-lápfürdő. Idény május 15-től szeptember 30-ig.

Pénygüzes fürdők és legmodernebb gyógyhatások, massage, hidegvízgyógyintézet, villamos fény- és kabinofürdők, inhalatio a leghajabb rendszerben, pompás fekvés az Alpek előhegyei között, terjedelmes park, gyógyzene, koncertek, bálók stb. — Elegáns szállodák és magánlakások, pénziók felnőttek és gyermekek részére. — A kremstali és Steyrthali vasút állomása Bécsből Steyr-en vagy Linzen át (közvetlen kocsik) 6 óra, Passautól és Salzburgtól (via Wels-Unterruhr) 8 és fél órányira. — Felvilágosítást és programot a helyi igazgatóság BAD HALL.

Butor Ehre nreus és Fac' AS
Képes árjegyzék ingyen. Telefon 28-59.

Amerikai óriás-bab.

Ezen felette érdekes növény 5 méternyi magasságot is elér és körülbelül 1 m. hosszú termőhüvelyre lesz. Remek virágával minden kert díszére válik s emellett augusztustól novemberig izletes babot hoz, mely ép úgy élvezhető és értékesíthető, mint bármely bab. Junius utoljára be lesz vetve. Egy adag ára ültetési utasítással együtt bérmentve 1 K a pénznek levélbélyegeken vagy postautalványon való beküldése ellenében. — Középeurópa részére egyedüli raktár:

UMBERT RELLA
Erzsébetfalva. (Budapest m.)

Titkos betegségek.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, a kinek vére és testnedve meg vannak fertőzve és a ki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapotban csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes speciálista orvoshoz fordulnak, a ki jó tanácsokat tud adni a neki életre vonatkozólag és az esetleg már meglevő bajokon is tud segíteni; akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magas szociális hivatású Dr. Palócz v. kórházi orvos-speciálista országos híri Intézete (Budapest, VII., Rákóczi) (Kerepesi)-ut 10., a hol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket, hűgyeshólyag-, ideg- és hátgerincsbajokat, az önfertőzés és szifilisz-utóhatást, magömlést, elgyengült férfierőt, (impotenciát) kezdődő elmezavart, aranyerőt, sérveket, vérbajokat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármilyen oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak levelekre kimerítő választ (a levélbe csak válaszbélyeget kell mellékelni). A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speciális gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10 órától d. u. 5 óráig (vasárnap déli 12-ig).

Cím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, speciálista Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.

Telefon 56-13.

Lukács Gyula
Kétféle szabó
Károly-kört 13

Tiszti gallérok! nagy választékban

Öltöny	26 K
Redingot öltöny	60 "
Smoking öltöny	40 "
Felöltő	24 "
Nadrág	10 "
Divatmellény	6 "
Fü felöltő	18 "
" öltöny	18 "
Gallér	12 "

Fü- és gyermekruhák dus választékban

A bosznia-hercegovinai államvasutak üzemkimutatása

1908. február haváról. — Üzemhossz 940 km.

Időszak	Továbbított		Bevételek	Összehasonlítás a múlt 1907. évvel	
	személyek száma	árak tonnákban		bevétel	különbözet
1908. január 1-től február 29-ig	243 183	192.977	1.548.053	1.347.189	200.864
1908. március 1-től, március 30-ig	1.591,4	111.005	910.808	750.902	159.906
Összeg	379.097	303.982	2.458.861	2.098.091	360.770

Sarajevo, 1908. április 9-én. Az igazgatóság.

HETI MŰSOR.

Aprilis—Május	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Városi Színház	Károly-Színház	Nepesztársaság Víg-Operá	Tauvar Színház	Vár Színház	Tránia színház
29 Szerda	Lear király	Aida	A tanítónő	Varázskeringő	A nagymama	Sasfiók	—	A mai Róma
30 Csütörtök	Otello	Téli rego	A szatyr	A dollárkirálynő	Három feleség	A császár katonái	—	A mai Róma
1 Péntek	Makrancos hölgy	—	Tatarjárás	A dollárkirálynő	A nagymama	A Sasfiók	—	A mai Róma
2 Szombat (d. u. este)	Makrancos hölgy	Varázsfuvola	Vizsgaelőadás	Drótostót	Vizsgaelőadás	Sasfiók	—	Vizsgaelőadás
3 Vasárnap (este)	Nagymama	Téli rego	Tatarjárás	A dollárkirálynő	A nagymama	A császár katonái	—	A babona
	Nők barátja	—	Satyr	Drótostót	Három feleség	A Sasfiók	—	A mai Róma

Szabott gyári árak!

Szabott gyári árak!

Mászajándéktárgyak minden árban.

Spitzer Miksa utóda

HOLCZER

m. kir. szab. ékzerész.

Saját gyártmány!

Ékzer átalakítások.

Átala kité s. Jutányos árak

Nagy raktár: Gyémánt és brilláns-butonok, gyűrűk, melltűk és más nemeskődarabokból.

Budapest, IV., Károly-körút 22. Röser Hazár.

Gyár: VII., Király-utca 15.

Saját gyártmány!

Ékzer átalakítások!

Lelkiismeretes kiszolgálás!

Mindenkint kapható a legfinomabb

Weider tejszín és Zsolna csokoládé

Csokoládé dessert bonbonok.

Weider Ármin és Béla

Csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA.

BUTOR

DUS VÁLASZTÉKBAN VAGY
RESZPENSZÁRÚK MINT
REZULTÁTFIZETÉSRE
RENDSZERVÜLŐ GYŐZŐSÁRÚK
KAPHATÓ

ÉHRENTREU TESTVÉREK

BUDAPESZT, VI. KER., ERZSÉBET-KÖRÚT 17. (ANDRÁSSY-UTCA 17.)
TELEFON 6227.

A órák
teszték
gye. 21.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerleltt gasda
lappasztalati alapján, melyeket a kórház hgyszervi
és bajakóros osztályán való működése alatt számos
éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban
emerítált kórházi orvos

gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és makao

nemi betegséget

(szagosfolyást ebeket, syphillist stb.)

Impotentiát (férfiui gyengeség
megelőzőbbeknél is megiepő eredménnyel, a rendszer
foglalkozás megzavarása nélkül.)

Biztos siker fejtés a honorarium utólag is fizetendő.
Levelekre díjazandó válasz. Kívánatra gyógyszerrel.

Bendelés: d. e. 9-8-ig és este 6-8-ig.

Budapesten, Bákózi-ut 8/A. szám.
(A Pannónia szállóval szemben.)
Áltáró ház. — Bejárati a lépcsőnél. — Külön várószobák.

VALÓ

di francia külföldi
gesztégek (óvazero-
csakis

F. BERGUERANPILS
legfrissebb párisi
gyárosból legelőny-
sobbban hasznalható

Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker.,
Erzsébet-körút 50.

Résztelen képes ár-
jegyzék ingyen és
bérmentve.

ÓVAKODJUNK AZ UTÁNÁTOTKÓL
ÉS HAMISÍTVÁNTÓKÓL

Ugyeljünk az aldirásra:

Midy

BIZTOS

gyógyulást keresőknek
vagy bármily

nemi betegségben szenvednek,

mint húgyúti és hólyagbajok, húgyveszékélyek, vizeletlét zavara-
rok, éjjeli magömlések, sebék és bajakóros bántalmak (syphi-
lis, az önterítés utóhatásait fellépő idegbajok, korai férfie-
rés elgyengülés, bármily bőrkütsések stb. nőknél fehérfolyás,
méh bajok, alapos, gyors és gyökéres gyógyítására szigo-
rusan tudományos és lelkiismeretes gyógmódjának
fogva legjobban ajánljuk

DR. GARAI ANTAL

v. or. és kiz. osztály főorvos országos hírű és a legfröbb, 22
éve lennálló rendelő intézetét

Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Időnti húgyúti és hó-
lyag bajok vizsgálata villamos hangcsővel történő vizsgálattal.
Világos leírások kimerítő választ és szakorvosi tanácsot nyer-
nek, gyógyszerrel gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.

Nőeknek külön váróterem.

SANTAL MIDY

Ártalmatlan és teljesen tiszta

**ALAPOSAN
ÉS GYORSAN
GYÓGYITJA**

(kópaiva és befecskendezés nélkül)
a heveny vagy idült kifolyást.

Minden
többször a

MIDY nevet
viseli.

PARIS, 8, rue Violente.

Főraktár: Török József
Budapest, Király-utca, 12.
és Andrassy-ut 26.

és Magyarországon jelentősebb
gyógyszertárakban.

Drogueria eladás.

Nyiregyházi lakos Fischer Márton elleni csődtömeg tulajdonát képező Nyiregyházi Iskola-utca 5. szám alatt levő drogueria-gyóggyáruda az ideiglenes csődtömeg választmány és csődbíróság határozata folytán, zárt ajánlati verseny útján, az alábbi feltételek alatt eladatik:

Eladás tárgyat képezi a csődtömeg 49-694., 695-921. tételei alatt felvett tárgyak és pedig:

1. A csődtömeg 690-692-693. 697. 699-702. tételei alatt felvett bolti állványok, asztalok, butorok, mérlegek, villanylámpák 980 korona becsértékben.
2. A csődtömeg 883-891. tételei alatt felvett laboratoriumi állványok, asztalok és egyéb felszerelési tárgyak 71 korona 70 fillér becsértékben.
3. A csődtömeg 920-921. tételei alatt felvett üres ládák 5 kor. becsértékben.
4. A csődtömeg 89-889. 693. 698. 703-882. 892-919. tételei alatt felvett összes gyógyszerek, mérgek, betegápolási és egyéb tárgyak 6665 korona 23 fillér becsértékben.

a) A zárt ajánlatok 1908. évi április 29. napjának déli 12 órájáig minden tételre külön alant írt tömegmondok kezéhez, a becsértéknek 10%-ának megfelelő bántépen ugyan azon ideig Schwartz Izidor ügyvéd, ideiglenes választmányi elnök kezéhez teendő le.

b) Az ajánlatok lelett a csődválasztmány 1808. április 29. napjának d. u. 3 órákor határoz s fenntartja magának, hogy az ajánlatok közt szabadon választhat s határozatát azonnal kihirdeti.

c) Azon ajánlattevő, kinek ajánlatát a csődválasztmány elfogadta, köteles lelett bántépen az elfogadott teljes vételár erejéig azonnal kipótolni s az általa megvett tárgyakat átvenni.

d) A csődválasztmány az eladásra kiltelt ingóságoknak sem mennyiségeért, sem minőségéért nem szavatol.

e) Azon ajánlattevő, ki a c pontban írt feltételnek eleget nem tenno, bántépen elveszti s köteles megtéríteni minden okozott kárt és elvesztett hasznot, egy második ajánlattal felmerülő költséget.

f) Vevő a megvett ingók után a vétel illetéket köteles viselni s a megvett ingókat 1908. évi május 1-én elbördatni.

g) Az orvosi szerek, savak, mérgek elszállításánál és kezelésénél vevő a közegészségügyi törvény és ministeri rendeleteket szorosan betartani köteles.

h) Ugy csődtömeg, mint az eladásra kerülő ingók alatt írott tömegmondoknál, illetve közbejöttével mindennap d. e. 8 órától d. u. 6 óráig megtekinthetők Nyiregyháza, 1908. április 24.

Imre János ügyvéd, csődtömegmondok.

Hajfestő-fésű

szagosd fésűk által fest s az
vast vörös haját valódi szőrtör-
larnára, vagy igyekedni teljesen
ártalmatlan! Egyik hasznal-
ható l éretek használatban. Egy
darab ára 5 korona.

Széküldés SCHÖLLER J. Ált.
Bécs, I. Kuraburgasse 41k.

Kivándorlás töltőleges
Kereset mindenki részére
a legújabb gyorskötőgépeken
való kötésvel. Arjegyzéket küld:
Első Magyar Kötőgépgyár
vezérképviseletje,
Bpest, Hegedűs-Sándor-u. 24. II/35
(ezelőtt: Kemnitz-utca) Minden
háztartásban nélkülözhetetlen!
Képviselek minden
ütt kerestetnek.

Az egész országban mindenütt kapható

A MÜLLER J. L.-féle

Kalipthas

LEGJOBB FOGPÉP

felkímélhetetlen, s fogá-
kat fehéríti és épen tartja.
Nis tartása 50 fillér, vagy 1 korona

MÜLLER J. L.
2. sz. 4. sz. utca, azaz azaz
500. Károly-utca 2.
Bécsben kapható.

Pontos és legjobb

ÓRÁK

5 évi jótállás
mellett.

Arany és ezüst ókzerék, evő-
eszközök, mászajándékok

részletfizetésre is.

Javításokra és vidéki megrendé-
lésekre különös gondot fordítok.

Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN

művészt

Bpest, Erzsébet-körút 29. sz. I. em.

HOGY HÍVJÁK?

Véletlentől függ sok ember boldogsága! Mindenkinek életében voltak és vannak pillanatok, mikor szerencsését, boldogságát megállapíthatná! Talán a neve melletti osztálysorsjegyszám egy nagyobb nyereménnyel lesz kihuzva a legközelebbi húzásokon.

Tegyen szerencsekísérletet az itt közölt névsorban levő saját vagy családtagjának neve melletti számmal, — mert

KISS szerencsésége NAGY!

Ezen szerencseszámok osakis

Kiss Károly és Társa

bankházában, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13. sz. kaphatók.

Abel	91948	Barnabás	13267	Eleazar	91503	Géza	107159	Johanna	19771	Lóránt	98376	Oktavius	54447	Szalvár	8400
Abrahám	96850	Beatrice	39596	Elemér	102211	Goda	73846	Jolán	2225	Lothar	30407	Olga	4215	Szerafino	90404
Adam	2315	Béla	96051	Eleonora	8526	Gilbert	51479	Jónás	38820	Lőrinc	21638	Olivér	19152	Szeréna	54104
Adél	23101	Bence	60101	Élías	18167	Gizella	34278	Jónathán	54423	Lucia	13037	Olympia	91509	Szidónia	5214
Adolár	20065	Bendek	21511	Ella	27102	Gottfrid	21061	Jordán	79338	Lucián	8160	Orbán	22166	Sztried	10894
Adolf	34093	Benjamin	16512	Elvira	50457	Guidó	5212	Józsa	8267	Ludmilla	46909	Oszkár	13352	Szilárd	9808
Adorján	54414	Benő	3356	Emanuel	92479	Gusztáv	39728	József	17047	Ludwig	5218	Othello	815	Taksony	92321
Adrián	78159	Bernát	90771	Emil	106042	Gyárfás	102110	Judith	27108	Lujza	94918	Othmár	66915	Tamás	1191-6
Adrienne	94210	Berta	20046	Emilia	51218	György	8135	Judith	106178	Lukács	51188	Ottília	92485	Taszió	95005
Agátha	6469	Bertalan	33839	Emma	12328	Győző	90696	Julia	92593	Lukrécia	19110	Ottó	67822	Tekla	13628
Agnes	13264	Bertold	52619	Emőd	32708	Gyula	119141	Juliska	3363	Magda	3351	Ottokár	2326	Teofil	3364
Agost	21508	Bertram	8205	Endre	98877	Habakuk	19769	Jusztina	32089	Magdolna	24774	Ódón	48187	Teodor	51193
Agoston	39595	Biri	19123	Krasmus	100447	Hajnalka	13279	Jutka	63458	Malvina	48164	Órzi	21756	Tercsi	90714
Akos	60096	Blanka	51217	Erna	40977	Hedvig	12513	Kajetán	39771	Manó	67550	Pál	102210	Teréz	5206
Aladár	90769	Bódóg	78285	Ernesztin	5182	Héléná	7484	Kálmán	21636	Manó	10595	Paula	7486	Terka	50475
Alajos	95343	Bogdán	93397	Ernö	28121	Henrik	37346	Kamill	7480	Marcel	92323	Paulin	90790	Tibor	119197
Albán	8547	Boldizsár	27366	Ervin	51064	Henrik	37346	Karolin	20569	Márgit	54781	Pepi	39462	Tihamér	8363
Albert	22209	Boniác	73310	Erzsébet	94732	Hermann	79829	Károly	37348	Mária	90711	Péter	5223	Tinka	13248
Albin	13559	Borbála	92577	Eszter	194923	Henriette	94241	Katalin	8859	Mariska	119154	Piroska	13031	Titusz	11913
Albrecht	4909	Boriska	60120	Etel	1122	Henriette	94241	Katarina	94227	Má k	95828	Pista	21371	Tivadár	8251
Alfonz	41576	Bőske	90782	Eufrozina	75213	Hermína	110535	Kázmér	102206	Márkus	4205	Pongrác	54753	Timon	102130
Alfréd	91326	Camilla	92315	Eugenia	34146	Hilda	54441	Kelemen	22283	Mártha	8307	Rachel	9804	Tódor	103099
Alíce	63623	Carolina	73318	Eva	2094	Hubert	20560	Keresztély	2332	Martin	17014	Rafael	17010	Ulrik	2345
Amália	19111	Cecília	53389	Ezsias	54402	Humbert	9809	Klára	18220	Márton	13697	Regina	24752	Urban	96081
Ambrus	27359	Cézár	78297	Fábián	104403	Holyka	32464	Klodild	8137	Máté	39751	René	8325	Urban	96081
Andor	51204	Ciril	94203	Fanni	18985	Ida	72381	Kolozs	13626	Matild	67325	Rezső	95381	Valér	106177
András	92486	Clementin	108070	Farkas	59768	Ignác	93338	Konrad	45189	Mátyás	91904	Richárd	60077	Valéria	22286
Angélik	96832	Constant	35333	Felécia	91478	Ilka	37331	Konstant	65964	Maxim	8304	Richárd	8044	Vazul	7485
Anna	67336	Córa	90731	Féix	103327	Ilés	37331	Kornél	90802	Melánia	27351	Rókus	20139	Vencel	96055
Antalka	48128	Cornélia	60086	Ferdinánd	7471	Ilma	22227	Kornélia	96100	Melinda	67654	Roland	94245	Vendel	110579
Anton	91939	Cristian	6496	Florea	12709	Ilona	54419	Krisztóf	119166	Melitta	92451	Román	4409	Verona	50563
Antónia	16517	Dániel	13257	Flórian	29124	Imre	78471	Krisztina	5448	Menyhért	107457	Romeo	8542	Vidor	38889
Aranka	8103	Dávid	21373	Flóris	32227	Ipoly	94216	Krisztina	68728	Mici	4967	Róza	52610	Viktor	9316
Arisztid	68735	Demeter	39469	Fodor	47786	Ince	108987	Lajos	92432	Mihály	20187	Rozália	108052	Viktoria	4209
Armand	91324	Demjén	119192	Ferenc	15302	Irén	12755	László	106158	Miklós	39741	Rozina	67645	Vilma	107456
Armin	22188	Dészes	96067	Frida	167604	István	19761	Laura	4403	Miksa	5211	Rózsika	2322	Vilmos	20270
Arnold	13557	Dezső	36476	Fridrika	05977	Iván	32054	Lázár	33823	Milán	38878	Rudolf	19107	Vince	6594
Aron	4956	Domokos	6464	Frigyes	2320	Ivor	51233	Lea	52613	Mór	90709	Salamon	8301	Virgil	46915
Arpád	20063	Donáth	17004	Fülöp	25751	Izabella	73303	Lehel	90406	Móric	63472	Sámson	51327	Walter	108047
Arthur	54412	Dóra	22965	Gábor	8230	Izidor	92581	Lénárd	21370	Mózes	13159	Samu	106152	Wilhelm	8305
Arén	41629	Dorottya	46943	Gábor	8230	Izidor	92581	Lenke	13351	Náci	8329	Sámuel	4962	Wladimir	67694
Attia	64229	Döme	8191	Gábrile	33841	Izidor	92581	Leó	8102	Nándor	48193	Sándor	21073	Wolfram	21339
Augusta	8118	Dömötör	67334	Gabrielle	20049	Izidor	92581	Leontin	22262	Nárcisz	78283	Sári	9816	Zachariás	93380
Auréli	91346	Eberhard	02269	Gáspár	3362	Izidor	92581	Leonora	45190	Natalia	108379	Sarolta	63461	Zádor	3354
Balázs	8546	Edith	191929	Gedeon	94996	Jakab	8159	Leopold	69005	Nathán	90814	Senestyén	96831	Zoltán	119107
Bálint	16610	Ede	34092	Gellért	22219	Janka	20061	Lina	91927	Nelli	2325	Simon	8161	Zsni	105979
Baltazár	28115	Eduard	78301	Gergely	41650	János	8319	Lipót	102133	Neszt	46930	Soma	27178	Zsigmond	68729
Bandi	48134	Edwin	94205	Gergely	41650	Jenő	27368	Livia	66906	Netti	8395	Stefánia	8264	Zsófia	2435
Barbara	67302	Elek	8316	Geritud	64585	Joachim	92580	Lorenc	91910	Nina	51339	Szabolcs	20572	Zsuzsanna	13658
										Norbert	78265	Szaniszló	37461	Xavér	4221

A szives megrendeléseket postafordultával kérjük, hogy a kívánt számot időközben el ne adjuk!

Központ: **Kiss Károly és Társa** Fiókhálózatok: Erzsébet-körut 22, Váci-körut 5. szám.

a magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték főeljárásóhelye.

A XXII. sorsjáték első osztályának húzása május 21 és 23-án 1932.

MEGRENDELÉS

KISS KÁROLY és TÁRSA BANKHAZA
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13.

Sziveskedjék nekem a XXII. sorsjáték I. osztályára a ..... sorsjegyre, hivatalos tervet és majd nyereményjegyzéket küldeni.

A sorsjegy ára (mellékelve bérlevegekben küldöm. (A meg nem egyidejűleg postautalványon küldöm. (A meg nem sziveskedjék) í-kérem utánvételezni.)

Pontos Név: .....
Cím: Lakhely, utca, házszám: .....
Utolsó posta, irány: .....

Az I. osztályú sorsjegyek árai:
Egy nyolcad 1 K 50 f.
Egy negyed 3 „ „
Egy fel 6 „ „
Egy egész 12 „ „

Az Osztálysorsjáték legutóbb megjelent képes leírását az érdeklődőknek INGYEN és bérmentve küldjük meg

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V. Báthány-utca 6/C. 288

Fényképezőgép,
alkalmi vétel laposra összehajtható klappkamera, pillanat és időfelvételekre, pneumatikus elsüléssel, kazettával, alkalmas mindenféle felvételre csak 9 ft. Egy fényképezőgép, 9x12 klapp-kamera, kazettákkal, labda-exponálással, EGESZEN ÚJ, FELARON ELADÓ. Egy fényképezőgép 800 objektívvel, felszereléssel együtt igen olcsón, azonnal eladó. Vadászfénygép, fényképezőgépet binokli, hangszereket, műtárgyakat stb. veszek a legmagasabb árban ugyanis minden olcsón eladok és újakra becserekélek Radó, V/E. Egyetem-tér 5 szám. 49083

Régi ezüsttárgyakat
és zálogcédulákat veszek és eladok mindennemű arany- és ékszerűt, ugyancsak régiségeket, drágakövet, arany- és ezüst-órákat, lánczokat, gyűrűket, ezüst-évszámzókat. Kérjen árjegyzéket ingyen. Fuchs Dávid utóda Budapest, V. Váci-utca 18, I. emelet. 26764

Székesfővárosi
tanító, okleveles tanár, szakképzett gyermekpszichológus tanítást vállal, elmaradt tanulókat előkészít, esetleg magántanulókat felelősség mellett levezet. Ajánlatokat „Szakképzési” jelleggel a kiadóba kér.

Magánjáró
közlekedéskészséggel 8 lőerejű, kifogástalan gévi javítással, magyar állami gyártmány, igen előnyös árban és fizetési módokkal megvételre ajánlatok Székesfőváránál.

Emetkezési
vállalkozók, intézetek, egyetemek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részvénytársaság Nagymező-utca E. 46. 279 3 C.

20,000 Rózsza
magas törzsű kapható. Árjegyzék bérmentve Novák János rózsatelepen Székelyhid.

Révfülöpnő
a Balatonparton, a Lenke nyaraló két szoba konyha, veranda, éléskamra, pincével, teljes felszereléssel és fürdőszobával. Judo-udvarral. 850 koronáért a fürdőudvarra kiadandó. Judo-udvarral. Judo-udvarral. Judo-udvarral. Budapest IV. ker., Molnár-utca 24.

Acetylenfejlesztők
és tartozékaik, csillárok, ivólámpák, ivergárak azonnal olcsón eladók V., Eötvös-tér 2. csillárüzlet. 5584

Zálogcédulákat,
brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb árban veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vették. SCHILLER IDIDOR, Sip-utca 8. 27133

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyesítvényekből is) Kolozsvárra, Budapestre ugyszintén államszámvevőtanú államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminarium, Budapest VI., Róssa-n. 44. III. 8.

Lakást,
üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kivenni, akkor csak Huszárhoz kell menni Budapest, V. Méréleg-u. 2. Telefon 81-08. Teljes garancia, első rangú ajánlatok. Minden bérhelyiség és ingatlan nyilvántartva.

Parketagyár
Gyönyörűen ajánlja gyártmányait. 27733

Polgári, gimnáziumi,
kereskedelmi, reál, mai gánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes, Almásy-tér 16, sz. II. em. 18, sz. Válaszbéveget kérek. 27808

Magánkutató iroda
Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvéllal úgy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Géza. Telefon 67-47. 27750

Fenyőborovicska
(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7,50, 4 liter K 9.- bórmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26973

Nem kell
már semmire futár, gyorsan szerez mindent „Huszár” Budapest, Méréleg-u. 2. Telefon 81-08 Lakást, lépcsőházi szobát, házat, felket, üzlethelyiséget, állást. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta anilvántartva. 27665

Polgáriszkolai
gimnáziumi és bármely más magánvizsgára előkészítetnek rendes és magántanulók, valamint felnőttek (hölgyek is) kik tanulmányait félbeszakították legrövidebb idő alatt legjobb sikerrel szaktanárook vezetésével. Egyenkénti tanítás. Tanítványok csak korlátozott számúban vétetnek fel. Díjazás csakis sikeres vizsga esetén jár. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. 3. 27997

Lakást,
bérhelyiséget, üzletet akar venni, akkor csak Gresham-palotába „Huszárhoz” kell menni. Telefon 81-08. Elsőrangú ajánlatok Teljes garancia. Válaszbélyeg. Minden bérhelyiség naponta nyilvántartva.

Gépészeket
esőplés időnyre ugyszintén gazdasziszteket és az összes gazdasági személyzetet, szakértelém és józanságáért teljes felelősséget vállalok a hely adó urak részére teljesen költség és díjmentesen ajánl Krakauer Armin Budapest, Nagymező-ut-n. 25. Telefon 94-67.

Rekedtség
biztos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle cukorka, 60 filléért mindennütt kapható 721k

Kolozsvári
jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrövidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikerét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speciális tanfolyam, melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere utáni igen csekély díjazással. Levélbeli érdeklődésekre kimerítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

BUTOR
árverésről, finom és egyszerű butor, hálósobák és garson szobák Szalon börteltek, gyönyörű tükrök, diván, borszék, íróasztal, porzaszék és egyéb darabok; Pódes B, VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, Allandó nagy raktár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

A legegyesebb részleltetésre
zongorát,
pianinót,
czimbalmot,
hegedűt
készpénzbeni áron a legújabb rendszerű
bankhitel
utján kizárólag csakis
Reményi nagy magyar bank-szerelő.
Prospektus és árjegyzék ingyen.
Budapest, Király-u. 58. szám.

Urasági butorokat, szőnyegeket, csillárokat
és legtellesebb berendezéseket (gyárakat és üzleteket is) veszek és eladok.
Nagy Zsigmond
VI., Lázár-utca 3.
(a Váci-körut mellett).
Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni plisander vagy masaita háló, ebédlő, uri szoba és szalonbutorokban. Rézhálósobák, börgarnitúrák és kárpitosfélekber Perzsa, smyrna és más szőnyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokból, gáz, villamos stb.-hez. 26597

1000 családnak
azonnalra szerzett „Huszár” lakást, helyiséget, állást Budapest, Méréleg-u. 2. Telefon 81-08. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta nyilvántartva. 2766-

Szepességi csemegék
BARTA-féle veresafonya befőtelt, malna-, szamóca-, csipkebogyóíz, gomba- és huskonzerveket, pástetókat elad a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesmegeye. Kérjen árjegyzéket.

Sodronykerítéseket
bámulatol olcsón készít
Heizer és Társa
cég
Budapest,
VIII., Népszínház-u. 1-3

30 forint.
Varrógépek
egy új valódi csatádi Singer varrógép pároskrónnyel 5 óvi időállással csakis
SINGER A.
műgépészdél Budapest, főteleket Akacia-utca 55. Mindennemű varrógépek javítását legjutányosabb árban elvéllalom. Árjegyzék ingyen.

Korai főzelékek
csukrborsó, zöld bab, kelkposzá, spenót, fecska-ápa, hónapos rétek, karfiol, uborgonya, idet zöldségnek, vegyesen postakosaranként 8 kórt papírhöz díó postaszakanként 8 kor. 50 fill. házig 10000 kiűnő házcsikkvárnak és hírsalmasatnak kilóját 2 koronáért, mezedes szilva-zsnek 1 koronáért kilóját szállítja
Szabó X. L. Csongrád. 28010

Gyümölcsfa
disza és rózsaszíjgyékkel ingyen szolgál Weber faiskolaja Békásmegyeren Budapest mellett.) 27117

Veresafonyabefőtli
B A R T A-féle, 5 kilós postakosárúveg 6.- koróna FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26972

Telt kebel.
Telt kebel két hónap alatt
Pilules Orientales

(kelti pillák) által, az egyedül-lyek által, melyek a mellét felerősítik, szilárdítják, helyreállítják és a nő mellnek erőteljes teltségét kölcsönöz, anélkül, hogy az egészségnak ártalmának. Gaunkávia arzenikummentes
Orvosi Félvilágosító. Ajánlva. Abszolút díszküző. Egy doboz huznáti utasítás. Franko 4-45. Korona előzetes beküldése vagy 0-75 koróna utánvétel mellett.
I. RATIÉ gyógyász. PARIS. Raktárak: Béca, R. Pschofer gyógyász. Singer-stasse 15 Budapest, Török József gyógyász. Király-utca 12.

Mártonhegyi-ut 44 szám
alatt hat szobából, mellékhelyiségekből álló villa gazdasági udvarral, továbbá a Németvölgyben, Szépvölgyben és a Sasadon lévő mintegy huszonkettőezer négyszögöl villatelek eladó. Ertekezhetni Dr. Babocsay Sándornál Budapest, József-utca 4. 28241

Modern urasági butorok
alkalmi vétele és eladása
háló-, ebédlő-, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terletek, csillárok, vas-és réz-butorokban.
GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem.
Singer Jakab
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám.
Izabella-utca sarkán

Ajtók és ablakok
régii és új vasrudnyok teljes vasalással. Kapuvárácsok, korikerteskeramillapok, Kehlheimi, lapok olcsón kaphatók
Kelemen Mór,
épület-bontás vállalkozás Budapest, Nador-u. 72-74. 1066. Utlet Szelet-ut 8.

Polgári árat!
Pontos kiszolgálás!
Kitűnő szabás!
Videkre mintát küldök, nagyobb rendclénel szőnyegcsob elinegyek.
Zeliszka János
angol uri szabótörme-
BUDAPEST,
Andrássy-ut 56. I. em.
Allandó választék a legdivatosabb angol és bol-
-iöldi szövetekből. -

15
forintért tisztá gyapjuszövetből mérték szerint elegáns kiviteitű
öltöny
vagy felöltő
Krausz F. és Tsa
uri szabómester Budapest, Rákóczi-ut 69. Videkre mintát küldök utasítással bérmentve. Helyben szabásunket mintákkal házhoz küldjük.

MEGHODITOTTUK A VILÁGOT!
GEREBEN BELA KRISTOFER?
Árverési butor,
szőnyeg-, csillár-raktárakat olcsón elárultom
liköltözés miatt.
Dob-utca 22. szám
Nagy Endre.
BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések rész- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök belőli angol börgarnitúrák eladása és vétele.
Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 263
Kassiny-utca sarok.

30 korona
Haom szövetből divatos férföltöny vagy felöltő mérték után remek szabás és finom kivitelben. Hazai versenyszabóság Budapest, VII. Thököly (Csömört)-ut 8. I. em. Vidékre minták bérmentve.

Urasági butor
Eladok és veszek; mahagoni hálósobákat, ebédlőket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és szmirna szőnyegeket, függönyöket, üveg-és bronzcsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia
Allandó nagy lakberendezés kiállitás!
IV., Semmelweis-(Ujvilág)-utca 21., kapubejárát. Az egész házban. Telefon 17-77.
Fióküzlet nincsen.
26618

Nyomatott a «Globus» kiadóvállalat részvénytársaság körlogógépén Budapest, Aradi-utca 8.